
I Allmän del

Tillämpningsområde

§ 1 Tillämpningsområde

Detta tjänstekollektivavtal **tjänste- och arbetskollektivavtal**, nedan kallat LÄKTA, tillämpas på läkare och tandläkare inom social-, hälso- och sjukvården samt veterinärer inom veterinärvården, miljö- och hälsoskyddet och miljövården vilka är anställda av en kommun eller samkommun, om inte något annat bestäms här eller i något annat tjänste- eller arbetskollektivavtal.

Tillämpningsanvisning

Detta **tjänste- och arbetskollektivavtal** tillämpas när läkar-, tandläkar- eller veterinäruppgifter utförs och/eller när uppgiften förutsätter medicinskt, odontologiskt eller veterinärmedicinskt kunnande. Se närmare promemorian om läkaravtalets tillämpningsområde i bilaga 3 till cirkulär 9/2022.

Den terminologi som använts i detta **tjänstekollektivavtal** **tjänste- och arbetskollektivavtal** och dess bilagor (t.ex. legitimerad läkare, läkare med allmänläkarrättigheter) beskrivs närmare i tillämpningsbilagan till allmänna delen.

§ 2 Tillämpning av avtalet

mom. 1 Hur anställningsvillkoren fastställs

Anställningsvillkoren för dem som omfattas av avtalet följer bestämmelserna i detta avtal och i dess bilagor 1–5 samt bestämmelserna för tjänsteinnehavare/**arbetstagare** i gällande allmänna ~~kommunala~~ **tjänste- och arbetskollektivavtal för kommunsektorn** (AKTA), så som nedan närmare föreskrivs.

mom. 2 Hur bestämmelserna i AKTA tillämpas

Bestämmelserna i AKTA och detta avtal med bilagor tillämpas så, att en specialbestämmelse i detta avtal eller dess bilaga åsidosätter motsvarande allmänna bestämmelse i AKTA.

Tillämpningsanvisning

Till exempel när förhållandet mellan bestämmelserna i lönekapitlet i AKTA och specialbestämmelserna i bilagorna avgörs kan de som omfattas av detta avtal inte beviljas löneförhöjning eller få lönen sänkt på samma grund med stöd av både en specialbestämmelse i lönekapitlet i detta avtal eller en bilaga till detta avtal och en allmän

bestämmelse i lönekapitlet i AKTA, utan specialbestämmelsen åsidosätter den allmänna bestämmelsen.

mom. 3 Avtalsbilagorna och deras tillämpningsområden

Bilaga nr	Tillämpningsområde	Bestämmelser
1 Läkare vid hälso-centraler	Läkare som arbetar vid hälsocentraler a) läkare som arbetar inom systemet för primärvård och b) läkare inom företagshälsovården.	<ul style="list-style-type: none"> • Lönesättning • Åtgärdsarvoden för ordinarie arbetstid • Arvoden för kliniskt mertidsarbete • Till bilagan hör en separat åtgärds katalog.
2 Tand-läkare vid hälso-centraler	Tandläkare som arbetar vid hälsocentraler.	<ul style="list-style-type: none"> • Lönesättning • Åtgärdsarvoden • Besöksarvoden för kliniskt mertidsarbete och förstahjälpsbesök under ledig tid • Arvoden för kliniskt mertidsarbete för deltidsarbetande tandläkare • Ersättning för förstahjälpsbesök under ledig tid • Till bilagan hör en separat åtgärds katalog.
3 Sjukhus-läkare	<p>Läkare som arbetar inom den specialiserade sjukvården och den specialiserade sjukvård som upprätthålls av en hälsocentral.</p> <p>Tillämpningsanvisning</p> <p>Bilagan tillämpas på läkare som arbetar vid sjukvårdsdistrikt, specialomsorgsdistrikt eller specialistledda sjukhus som i enlighet med 4 § i lagen om införande av folkhälsolagen överförs att användas i hälsocentralens verksamhet (se Kommunala avtalsdelegationens cirkulär C 4/1981 och C 18/1981). Bilagan tillämpas i samma omfattning också på dem som arbetar vid de specialistledda kretssjukhusen i Pieksämäki och Brahestad och vid Jokilaakso och Honkaharju sjukhus och sjukhuset välfrädscentralen Lapponia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lönesättning • Arvoden för läkarintyg och läkarutlåtanden • Innehavare av bitjänst vid universitetssjukhus.

4 Sjukhus- tand- läkare	Legitimerade tandläkare som arbetar inom den specialiserade sjukvården.	<ul style="list-style-type: none"> • Lönesättning • Åtgärdsarvoden för ordinarie arbetstid och kliniskt mertidsarbete • Besöksarvoden för kliniskt mertidsarbete • Tillämpning av vissa bestämmelser i kapitel I, II, III och IV samt bilaga 3 • Till bilagan hör en separat åtgärds katalog.
----------------------------------	---	--

Bilaga nr	Tillämpningsområde	Bestämmelser
5 Kommunala veterinärer Veterinärer	<p>Legitimerade veterinärer som är anställda av en kommun eller samkommun.</p> <p>Bestämmelserna i bilaga 5 § 2 och 4 tillämpas även på icke legitimerade visstidsanställda veterinärer, med undantag för § 1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lönesättning • Kommunala veterinärtaxan • Veterinärtaxan • Ordnandet av lediga dagar • Veckovila • Veterinärers jourledighet • Jourersättning • Till bilagan hör en separat kommunal veterinärtaxa.

§ 3 – Anställningsvillkor för amanuenser

Lönen för en amanuens i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande, dvs. en läkarpraktikant, som fullgör sjukhusjänst som ingår i läkarutbildningen och som har full arbetstid bestäms enligt det belopp som anges i § 3 i lönekapitlet i AKTA. Också till övriga delar fastställs anställningsvillkoren enligt bestämmelserna i AKTA, varvid arbetstidssystemet kan följa § 7 eller 9 i arbetstidskapitlet i AKTA.

II Löner

Tillämpliga bestämmelser

§ 1 Tillämpliga bestämmelser i lönekapitlet i AKTA

Förutom LÄKTA tillämpas följande bestämmelser i lönekapitlet i AKTA (kap. II) och dess bilagor:

AKTA paragraf	AKTA sakfråga	Undantag från tillämpningen av AKTA
§ 1	De anställdas rätt till lön	
§ 2	Grundläggande lönebegrepp	
§ 4	Deltidslön	<p>Tillämpas inte på veterinärer vars ordinarie arbetstid inte har fastställts i avtalet. Se tillämpningsanvisning 4 i § 3 i allmänna delen till LÄKTA 2014–2016 som gällde till 31.12.2015.</p> <p>lakttagande av tidigare lönegrunder i bitjänst och bibefattning.</p> <p>Anställningsvillkoren för sådana innehavare av bitjänst och bibefattning vid universitetssjukhus som avses i 28 § i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) följer bilaga 3 § 4 på samma sätt som för sjukhusläkare och sjukhustandläkare med huvudtjänst eller huvudbefattning.</p>
§ 5	Ordinarie lön (inklusive protokollsanteckningen om bibehållande av års- och fjärrortstillägg)	<p>Ordinarie lön under tjänstledighet tjänst- eller arbetsledighet för dem som omfattas av bilaga 1–4, se § 3 i lönekapitlet.</p> <p>Lön som utgör grunden för arbetserfarenhetstillägg för veterinärer, lön under avlönad tjänstledighet, utbildning och utbytesledighet, se § 4 i lönekapitlet.</p> <p>Semesterlön till dem som omfattas av LÄKTA och grunden för beräkning av semesterpenning, se § 5 i lönekapitlet.</p> <p>Eventuella årstillägg för veterinärer följer bestämmelserna i det avtal som gällde 15.1.2000.</p>
§ 6	Lönesystemet	

AKTA paragraf	AKTA sakfråga	Undantag från tillämpningen av AKTA
§ 7	Lönesättning (grundlön)	De uppgiftsrelaterade grundlöner (lönesättningen) för dem som omfattas av detta avtal anges i bilagorna 1–5 till detta avtal och i § 2 i lönekapitlet.
§ 8	Anställda utanför lönesättningen	Läkaravtalet omfattar också anställda utanför lönesättningen. Se tillämpningsanvisningarna i lönebilagorna om dem som står utanför lönesättningen.
§ 9	Fastställande av den uppgiftsrelaterade lönen och sänkning av grundlönen/den uppgiftsrelaterade lönen p.g.a. avsaknad av den utbildning som krävs Uppgiftsrelaterad lön	Se tillämpningsanvisningen. I avtalets lönesättning finns kompletterande närmare anvisningar om bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen.
§ 10	Väsentliga ändringar i uppgifterna	
§ 11	Individuellt tillägg	Se bestämmelsen om minimibeloppet för individuellt tillägg i § 6 i lönekapitlet i detta avtal och i tillämpningsanvisningen.
§ 12	Arbetserfarenhetstillägg	Se § 4 mom. 1 i lönekapitlet i detta avtal angående lön som utgör grunden för arbetserfarenhetstillägget för veterinärer i vissa fall.
§ 13	Resultatbonus	
§ 14	Engångsarvode	
§ 15	Rekryteringstillägg	
§ 16	Språktillägg	
§ 17	Lön för arbetsgivarens representant	
§ 18	Lönebetalning	
§ 19	Uträkning av lön för kortare tid än en kalendermånad	För veterinärer vars ordinarie arbetstid inte har fastställts i avtalet bestäms lönen för en del av månaden som dagslön. Se tillämpningsanvisningen för § 7 mom. 2 i allmänna delen och punkt 5.1 i tillämpningsanvisningen för § 1 i bilaga 5 i det LÄKTA 2014–2016 som gällde till 31.12.2015.
§ 20	Arbetsgivarens kvittningsrätt Kvittningsrätt och återkrav av lön	
§ 21	Lön under avstängning från tjänsteutövning	

Tillämpningsanvisning

Hur den uppgiftsrelaterade lönen bestäms

Den uppgiftsrelaterade lönen för ~~en tjänsteinnehavare~~ **anställda** som omfattas av läkaravtalet bestäms i första hand enligt arbetets svårighetsgrad. De allmänna värderingsfaktorerna anges i tillämpningsanvisningen för § 9 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA. I tillämpningsanvisningen behandlas hur till exempel utbildning, extra uppgifter, ansvar och chefsställning påverkar arbetets svårighetsgrad. I fråga om tillämpningen av lönesättningen och bestämningen av den uppgiftsrelaterade lönen, se även § 7, 8 och 9 med tillämpningsanvisningar i lönekapitlet i AKTA.

Vid ändringar i arbetsuppgifterna bör ~~tjänsteinnehavarnas~~ **de anställdas** arbetsbeskrivningar ses över och arbetsvärderingen göras på nytt. Se punkt 1 i tillämpningsanvisningen för § 9 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA. Avsevärda ändringar i uppgifterna och deras eventuella inverkan på ~~tjänsteinnehavarens~~ **den anställdas** lön ska diskuteras med ~~tjänsteinnehavaren~~ **den anställda**.

I fråga om bestämningen av lön för personal utanför lönesättningen och anställda i chefsställning, se särskilt § 8 mom. 1 med tillämpningsanvisning i lönekapitlet i AKTA **samt tillämpningsanvisningarna i lönebilagorna i LÄKTA.**

Särskilda bestämmelser om löner

~~§ 2 Lönesättning för läkare vid uppfostrings- och familjerådgivningsbyråer från 1.8.2020 och 1.4.2021~~

Kompetens: för uppgiften lämpliga specialisträttigheter; grundlön

	1.8.2020	1.4.2021
LÖKASVNL	4 762,53	4 810,16

§ 2 Lön för amanuenser från 1.5.2022

För en amanuens, dvs. en läkarpraktikant, som har full arbetstid och som i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande fullgör sjukhusjänst som ingår i läkarutbildningen är grundlönen 1653,91 euro från 1.5.2022 och 1699,91 euro från 1.6.2022.

~~§ 3 Ordinarie lön för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus under avlönad tjänstledighet~~ **tjänst- eller arbetsledighet**

Vid avlönad ~~tjänstledighet~~ **tjänst- eller arbetsledighet** höjs den ordinarie lönen för läkare och tandläkare ~~vid hälsocentraler och sjukhus~~ med det procenttal man får när man beräknar hur många procent de ~~åtgärds- och besöksarvoden~~ **samt åtgärdsarvoden**, arvoden för intyg och utlåtanden **samt prestationslön** enligt detta avtal som betalats för ordinarie arbetstid under föregående kvalifikationsår utgör av den ordinarie lön som betalats för samma tid.

Tillämpningsanvisning

Den ordinarie lönen höjs också vid avlönad tjänstledighet ~~tjänst-~~ eller ~~arbetsledighet~~ under en del av en dag. Som hjälp används då timlön.

§ 4 Lön som utgör grunden för arbetserfarenhetstillägget för veterinärer, lön under avlönad tjänstledighet, utbildning och utbytesledighet

- mom. 1** Om den uppgiftsrelaterade lönen för en legitimerad veterinär är lägre än grundlönen för en i bilaga 5 § 1 punkt 1 avsedd legitimerad veterinär som är heltidsanställd som hygieniker minskad med 15 %, beräknas erfarenhetstillägget på den med 15 % minskade grundlönen för hygieniker.
- mom. 2** Om den uppgiftsrelaterade lönen för en legitimerad veterinär är lägre än grundlönen för en i bilaga 5 § 1 punkt 1 avsedd legitimerad veterinär som är heltidsanställd som hygieniker, betalas till veterinären vid avlönad tjänstledighet, utbytesledighet och av arbetsgivaren anvisad eller godkänd utbildning grundlönen för en hygieniker och eventuellt också arbetserfarenhetstillägg, som räknats på grundlönen.
- mom. 3** Bestämmelsen tillämpas inte på veterinärmedicine studerande.

Tillämpningsanvisning

Om veterinärens egen ordinarie lön (se definition i AKTA kap. II § 5) är högre än beräknat enligt § 4 mom. 1 eller 2 eller § 5 mom. 3, betalas under tiderna i fråga veterinärens egen ordinarie lön.

Som utbildning som godkänns av arbetsgivaren anses sådan utbildning för vilken veterinären på begäran fått avlönad tjänstledighet för utbildning.

Reservistlön för repetitionsövningar dras av från ovan nämnda lön i enlighet med AKTA kap. V § 11 mom. 1.

§ 5 Semesterlön och grunden för beräkning av semesterpenning

- mom. 1** Den ordinarie lön som betalas för semester till läkare och tandläkare ~~vid hälsocentraler och sjukhus~~ höjs med det procenttal man får när man beräknar hur många procent de kollektivavtalsenliga ~~åtgärds- och besöksarvodena och åtgärdsarvodena~~, arvodena för intyg och utlåtanden ~~samt prestationslöner~~ som betalats för ordinarie arbetstid under föregående kvalifikationsår utgör av den ordinarie lön som betalats för samma tid. Också semesterersättningen beräknas på lönen enligt denna bestämmelse.

Semesterersättningen, som betalas när anställningen upphör, beräknas på de arvoden och den ordinarie lön som betalats under det kvalifikationsår då anställningen upphör.

mom. 2 Semesterpenningen för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus beräknas på lönen enligt mom. 1.

mom. 3 Om den uppgiftsrelaterade lönen för en legitimerad veterinär är lägre än grundlönen för en i bilaga 5 § 1 punkt 1 avsedd legitimerad veterinär som är heltidsanställd som hygieniker, betalas för veterinärens semester denna grundlön för hygieniker och eventuellt ett arbetserfarenhetstillägg som beräknats på denna lön. Också semesterersättningen beräknas på denna lön. Semesterpenningen för veterinärer beräknas på lönen enligt § 4 mom. 1 och på ett eventuellt arbetserfarenhetstillägg som beräknats på denna lön.

Till veterinärmedicin studerande betalas för semester grundlönen för ovan nämnda legitimerade veterinär som är heltidsanställd som hygieniker minskad med 15 % och ett eventuellt arbetserfarenhetstillägg som beräknats på denna lön. Också semesterersättningen beräknas på denna lön.

Tillämpningsanvisning

I enlighet med AKTA kap. IV § 13 mom. 2 multipliceras semesterlönen enligt § 5 mom. 3 eller semesterlönen som beräknats på veterinärens egen ordinarie lön med den genomsnittliga deltidsprocenten under kvalifikationsåret.

Protokollsanteckning

Se AKTA kap. IV § 13 angående bestämning av semesterlönen.

§ 6 Minimibeloppet för individuellt tillägg

Sådana individuella tillägg som avses i § 11 i lönekapitlet i AKTA bör användas i kommunen/samkommunen på årsnivå enligt följande:

- 1 för läkare och tandläkare vid hälsocentraler minst 3,5 %
- 2 för sjukhusläkare och sjukhustandläkare minst 1,5 %

av den totala summan av de årliga uppgiftsrelaterade lönerna.

Tillämpningsanvisning

Den totala summan av lönerna kan beräknas till exempel på basis av föregående års bokslut. Beloppet räknas ut och kontrolleras en gång per år.

I fråga om beviljande av individuellt tillägg, se § 11 med tillämpningsanvisning i lönekapitlet i AKTA.

En person i chefsställning kan till exempel ha administrativ eller någon annan särskild kompetens som i och för sig inte förutsätts för uppgiften och inte inverkar på uppgiftens svårighetsgrad, men som kan vara till väsentlig nytta i ledarskapsuppgifterna och detta kan då utgöra en grund för individuellt tillägg.

Om en tjänsteinnehavare **eller arbetstagare** exempelvis är tutor för personer som genomgår grundutbildning eller fortbildning kan det öka arbetets svårighetsgrad jämfört med andra i samma lönegrupp och detta beaktas då i den uppgiftsrelaterade lönen. Stor framgång i tutorskapet kan däremot utgöra en grund för att bevilja individuellt tillägg. Tutorskapet i sig kan förutsätta extra god yrkesskicklighet i den egentliga uppgiften och dessutom pedagogiska färdigheter och flexibilitet, vilka är typiska grunder för beviljande av individuellt tillägg.

§ 7 Ersättning för utvidgad verksamhet, gäller avtalsperioden 1.4.2020–28.2.2022 1.5.2022–30.4.2025

- mom. 1** Om ett arbetsskift inom den ordinarie arbetstiden för en läkare eller tandläkare infaller måndag–torsdag kl. 17–20 eller fredag kl. 17–18 betalas i ersättning för utvidgad verksamhet:
- 5–6 % av den uppgiftsrelaterade lönen, om antalet arbetsskift är 1–2
 - 7–9% av den uppgiftsrelaterade lönen, om antalet arbetsskift är 3–5-

Det kan finnas högst fem sådana arbetsskift under en kalendermånad.

Tillämpningsanvisning

Jour och ~~brådskan~~ ~~mottagningar~~ **akutmottagning** utgör inte sådant arbete som avses i denna paragraf.

Beloppet av ersättningen för utvidgad verksamhet fastställs med beaktande av hur ofta den ordinarie arbetstiden infaller efter ovan nämnda klockslag.

Ersättningen för utvidgad verksamhet utgör en del av den ordinarie lönen. Arbetserfarenhetstillägg beräknas på summan av den uppgiftsrelaterade lönen och ersättningen för utvidgad verksamhet.

Dessutom betalas kvällsersättning i enlighet med AKTA kap. III § 19 mom. 1.

För timmar som överskrider den ordinarie arbetstiden betalas mertids- eller övertidsersättning (LÄKTA kap. III § 10).

Prestationsarvoden se bilagorna 1–4.

Det är ändamålsenligt att utreda betalningsgrunderna för ersättningen för utvidgad verksamhet tillsammans med förtroendemannen. På grund av ersättningens natur förs inga officiella lokala förhandlingar.

Den ersättning som avses i denna paragraf gäller inte bilaga 5.

III

Arbets­tid

Tillämpliga bestämmelser

§ 1 Tillämpliga bestämmelser i arbetstidskapitlet i AKTA

Förutom detta avtal tillämpas även följande bestämmelser i arbetstidskapitlet (kap. III) i AKTA:

AKTA paragraf	AKTA sakfråga	Undantag från tillämpningen av AKTA
§ 1	Principen om effektiv användning av arbetstiden	
§ 3	Avvikelse från arbetstidsbestämmelserna	
§ 4 mom. 2	Vissa special­situationer	
§ 12	Dygnets början m.m.	
§ 18 och § 19 mom. 1 och 2	Ersättningar för obekväm arbetstid	Till den som beordrats jour eller utför sådant kliniskt mertidsarbete som avses i bilagorna betalas inte ersättningar enligt AKTA. Se bestämmelserna i bilagorna.
§ 20	Allmänna förutsättningar för arbetstidsersättning	
§ 21	Begränsningar för arbetstidsersättning	Till personer i ledande ställning betalas ersättningar för jour och kliniskt mertidsarbete enligt bilagorna. Se § 11 nedan.
§ 27	Utjämnings­schema för arbetstiden	Se även bestämmelsen om arbetstidshandlingar i § 15 nedan.
§ 30	Arbetstidsbank	
§ 31	Flexibel arbetstid	
§ 32 mom. 1	Villkor för flexibel arbetstid	
§ 33	Gränser för överskridning eller underskridning av den ordinarie arbetstiden (saldo)	
§ 34	Mertids- och övertidsarbete vid flexibel arbetstid	Mertids- och övertidsersättningarna bestäms enligt § 8 och 10 i detta kapitel.
§ 35	Anställningens upphörande vid flexibel arbetstid	

Bestämmelser om ordinarie arbetstid

§ 2 Ordinarie arbetstid

mom. 1 Begränsningar som gäller tillämpningen av bestämmelsen

Denna paragraf tillämpas inte på praktiserande veterinärer i bilaga 5.

mom. 2 Full ordinarie arbetstid

Den ordinarie arbetstiden för dem som omfattas av avtalet är 38 timmar 15 minuter per vecka eller i genomsnitt detta timantal per vecka under en arbetsperiod där den ordinarie arbetstiden enligt en på förhand uppgjord arbetsskiftsförteckning utjämnas till detta timantal per vecka. Utjämningsperioden kan vara högst 52 veckor.

mom. 3 Den ordinarie arbetstiden under en arbetsvecka eller arbetsperiod där det ingår en söckenhelg

Under de veckor eller arbetsperioder i vilka det ingår långfredag, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag eller midsommarafton samt under de veckor eller arbetsperioder då nyårsdagen, trettondagen, första maj, självständighetsdagen, julafton, juldagen eller annandag jul infaller på en annan dag än en lördag eller söndag, är den ordinarie arbetstiden per vecka eller arbetsperiod 7 timmar 39 minuter kortare. Om det under samma vecka eller arbetsperiod infaller två eller flera ovan avsedda söckenhelger görs arbetstidsförkortningen för var och en av dessa söckenhelger.

I deltidsarbete ~~minskas~~ **förkortas** arbetstiden under en sådan arbetsvecka eller arbetsperiod så att den för varje arbetstidsförkortande söckenhelg ~~nedsetts~~ **minskas** med den andel av 7 timmar 39 minuter som ~~tjänsteinnehavarens deltidsarbets- eller deltidsarbets-~~ **deltidsarbets-** ~~tid~~ **tid** utgör av full arbetstid enligt mom. 2.

Detta moment tillämpas inte om anställningen inte varar en enda sådan full arbetsvecka eller arbetsperiod som avses i mom. 2.

mom. 4 Den ordinarie arbetstiden för läkare och tandläkare vid ~~hälsocentraler och sjukhus~~ och andra än praktiserande veterinärer under en avbruten arbetsvecka/arbetsperiod

Om arbetsveckan eller arbetsperioden avbryts för att ~~tjänsteförhållandet~~ **anställningsförhållandet** börjar eller slutar eller på grund av semester, utbytesledighet, ~~tjänstledighet~~ **tjänst- eller arbetsledighet**, deltagande i kurser (~~tjänstledighet~~ **tjänst-/arbetsledighet** eller tjänstereseförordnande) eller jourledighet, bestäms den ordinarie arbetstiden enligt följande:

- 1 Om avbrottet inte var känt när arbetsskiftsförteckningen gjordes upp, förkortas den ordinarie arbetstiden med det timantal som har antecknats för avbrottsdagarna i arbetsskiftsförteckningen.

- 2 Om avbrottet var känt när arbetsskiftsförteckningen gjordes upp, förkortas den ordinarie arbetstiden med 7 timmar 39 minuter per avbrottsdag, förutsatt att avbrottsdagen annars hade varit en arbetsdag under veckan. För en deltidsanställd tjänsteinnehavare minskas den ordinarie arbetstiden proportionellt så att den för varje avbrottsdag nedsätts med den andel som deltidsarbetstiden utgör av arbetstid enligt mom. 2.

Tillämpningsanvisning

Om avbrottet är känt när arbetsskiftsförteckningen görs upp betraktas måndag–fredag som arbetsdagar oberoende av hur tjänsteinnehavaren den anställda arbetar i övrigt. En söckenhelg som ingår i avbrottstiden betraktas som arbetsdag, vilket innebär att den ordinarie arbetstiden inte förkortas med söckenhelgsförkortning enligt mom. 3. En söckenhelg förkortar den ordinarie arbetstiden enligt mom. 3 när den står utanför avbrottet.

Med jourledighet avses jourersättning i form av ledighet enligt § 11.

Om utbildning eller deltagandet i kurser räknas som arbetstid, uppkommer inte ett sådant avbrott som avses i mom. 4.

Se dessutom tillämpningsbilagan till arbetstidskapitlet angående planeringen av arbetsskiftsförteckningen.

Exempel 1

Arbetsskiftsförteckningen för en läkare eller tandläkare vid en hälsocentral görs upp för en treveckorsperiod. Under den första veckan infaller långfredagen. Läkaren/tandläkaren har semester eller tjänstledighet hela den första veckan och jourledighet under tisdag och onsdag den vecka då annandag påsk infaller. Den ordinarie arbetstiden under treveckorsperioden är 114 timmar 45 minuter - 38 timmar 15 minuter (semesterveckan) - 7 timmar 39 minuter (annandag påsk) - 15 timmar 18 minuter (7 timmar 39 minuter + 7 timmar 39 minuter, jourledighet som annars hade varit arbetsdagar) = 53 timmar 33 minuter.

Exempel 2.

- En deltidsanställd (arbetstid 90 tim./3 veckor) är under en treveckors arbetsperiod tjänstledig en vecka. Den ordinarie arbetstiden under perioden förkortas med en tid som motsvarar tjänstledigheten, dvs. till 60 timmar.
- En deltidsanställd har semester under en del av veckan. Den ordinarie arbetstiden under perioden förkortas med en tid som motsvarar semestern. Om en deltidsanställd t.ex. arbetar bara 2–3 dagar i veckan, beviljas semestern om möjligt i hela veckor.
- En deltidsanställd insjuknar plötsligt. Den ordinarie

arbetstiden under perioden förkortas med det timantal som antecknats för sjukdagarna.

- Under en avbruten arbetsperiod för en deltidsanställd infaller en söckenhelg. Den ordinarie arbetstiden under perioden förkortas med en tid som motsvarar avbrottet och med en proportionell söckenhelgsförkortning.

Exempel 3

En deltidsanställd tjänsteinnehavare har en ordinarie arbetstid på 90 timmar under en treveckorsperiod (i genomsnitt 30 timmar i veckan = 78,43 % av full arbetstid)¹. Tjänsteinnehavaren har haft på förhand planerad semester den första veckan² och två dagar den andra veckan³. Den tredje veckan insjuknar tjänsteinnehavaren oväntat på fredagen, då arbetsskiftet hade varit 6 timmar⁴. Den ordinarie arbetstiden under arbetsperioden är 90 tim.¹ - 30 tim.² - 6 tim.³ - 6 tim.³ - 6 tim.⁴ = 42 tim., vilket samtidigt är gränsen för mertidsarbete. Arbetsperiodens ordinarie arbetstid och gränsen för mertidsarbete beräknas enligt följande: (78,43 % ((3 x 38 tim. 15 min.)¹ - 38 tim. 15 min.² - 7 tim. 39 min.³ - 7 tim. 39 min.³)) - 6 tim.⁴ = 42 tim.

mom. 5

Förläggning av den ordinarie arbetstiden under avtalsperioden 1.4.2020–28.2.2022 1.5.2022–30.4.2025

Arbetsgivaren beslutar om en ändamålsenlig förläggning av den ordinarie arbetstiden till vardagar från måndag till torsdag kl. 7.30–20 och fredag kl. 7.30–18 enligt vad tillgången på tjänsterna, ett bättre utnyttjande av resurserna o.d. kräver.

Då arbetsgivaren bereder arrangemangen för den ordinarie arbetstiden eller planerar att ändra dem, ska arbetsgivarens representant och förtroendemannen tillsammans gå genom enhetens/klinikens resurser, arbetsarrangemangen och övriga relevanta omständigheter, varvid förtroendemannen ska ges tillfälle att framföra sin åsikt.

Tillämpningsanvisning

~~2 § 5 mom. i arbetstidslagen gäller 1.4.2020–28.2.2022.~~

Bestämmelsen tillämpas på de läkare och tandläkare som omfattas av bilaga 1–4.

~~Ordinarie arbetstid kan förläggas före klockan 8 endast om förberedande arbetsuppgifter måste utföras före mottagningen av patienter, kirurgiska ingrepp o.d. kliniskt arbete.~~

Jour och akutmottagning utgör inte sådant arbete som avses i denna paragraf.

Utgångspunkten för arbetstidsarrangemangen är alltid verksamhetens krav och en dimensionering av tjänsterna enligt behovet. ~~Tjänsteinnehavarnas~~ **De anställdas** arbetstider bör också samordnas med arbetstiderna för den övriga personal som behövs och med stödtjänsterna, och även de övriga tillgängliga resurserna (till exempel lokaler och apparatur) bör beaktas. Behovet av tjänster kan förändras och även påverka förläggningen av ordinarie arbetstid.

Den ordinarie arbetstiden bör i allmänhet fördelas så jämnt som möjligt på arbetsveckans eller arbetsperiodens arbetsdagar, om inte verksamheten eller förhållandet mellan tjänsteinnehavarens **den anställdas** arbetstid och lediga tid kräver något annat.

Någon daglig ordinarie arbetstid har inte fastställts i avtalet och antalet arbetsdagar per vecka kan variera. Om inte verksamheten kräver något annat, ska tjänsteinnehavarnas **de anställdas** ordinarie arbetstid förläggas till fem arbetsdagar i veckan.

För deltidanställda kan arbetsgivaren ha godkänt en speciell indelning i arbetsperioder och lediga perioder. I så fall ska arbetsperioden vara tillräckligt lång för en utjämning till genomsnittlig arbetstid.

En tjänsteinnehavare har jourskyldighet oberoende av hur den ordinarie arbetstiden är förlagd.

Vilotider och begränsningar av nattarbete

§ 3 Daglig vilotid (måltidsrast och måltidsuppehåll)

Läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus samt andra än praktiserande veterinärer

Tjänsteinnehavarna **Tjänsteinnehavarna och arbetstagarna** ska ges en måltidsrast på minst en halv timme som inte räknas in i arbetstiden eller, om de så önskar, ett måltidsuppehåll då de har möjlighet att inta en måltid under arbetstid på arbetsplatsen eller i en av arbetsgivaren anvisad matsal eller motsvarande vid inrättningen, förutsatt att arrangemanget inte stör arbetets gång eller de tjänster som ska utföras och att måltiden inte medför mer än högst 15–20 minuters frånvaro från arbetet.

Om längden på ett arbetspass överstiger 10 timmar, ska tjänsteinnehavaren **den anställda** utöver nämnda rast ges möjlighet till ett måltidsuppehåll på 15–20 minuter under arbetstid efter att ha arbetat i åtta timmar.

Tillämpningsanvisning

Under en måltidsrast som inte räknas in i arbetstiden får en tjänsteinnehavare **anställd** fritt avlägsna sig från arbetsplatsen, t.ex. från hälsocentralen eller sjukhuset. Tjänsteinnehavaren.

Den anställda får däremot inte avlägsna sig från arbetsplatsen under arbetstid – således inte heller under ett måltidsuppehåll som ingår i arbetstiden – utom i ärenden som hör till tjänsteutövningen/**arbetsuppgifterna** eller undantagsvis med sin **överordnades chefs** tillstånd.

Det är inte nödvändigt att bestämma att **rasterna rasten** (måltidsrasten) ska hållas ett visst klockslag, utan man kan ha till exempel ett sådant arrangemang att rasten hålls mellan vissa klockslag när det är mest ändamålsenligt med tanke på **tjänsteuppgifterna tjänste- eller arbetsuppgifterna**, varvid den exakta

tidpunkten bestäms av chefen eller tjänsteinnehavaren **den anställda** själv.

~~mom. 2~~ **Andra som omfattas av avtalet**

~~Den dagliga vilotiden för andra än de tjänsteinnehavare som nämns i mom. 1 ovan och vilkas ordinarie arbetstid anges i avtalet, bestäms enligt § 25.1 i arbetstidskapitlet i AKTA.~~

§ 4 Återhämtningspaus

Tjänsteinnehavarna **och arbetstagarna** ska dagligen ges en 10 minuter lång paus (till exempel kafferast) som räknas in i arbetstiden och under vilken de inte får avlägsna sig från arbetsplatsen. Arrangemanget får dock inte medföra störningar i arbetet eller de tjänster som ska utföras. Pausen får inte förläggas till början eller slutet av arbetsskiftet eller arbetsdagen och inte heller i anslutning till den dagliga vilotiden.

§ 5 Dygnsvila

mom. 1 Under de 24 timmar som följer efter att respektive arbetsskift inletts ska ~~en tjänsteinnehavare~~ **tjänsteinnehavarna och arbetstagarna** ges en oavbruten vilotid på minst 11 timmar, **med undantag för arbete som utförts under fri jour.**

Tillämpningsanvisning

~~Dygnsvilan ska i regel ges i enlighet med mom. 1.~~

I jourförordningen (583/2017) föreskrivs om brådskande vård och jour. Uppfyllandet av dessa förpliktelser kan kräva att dygnsvilan förkortas med beaktande av de tillgängliga resurserna och förutsättningarna i mom. 2 **eller 3** i denna paragraf.

Se § 17 om ledig dag efter arbetsplatsjour.

mom. 2 Dygnsvilan kan i ~~undantagsfall~~ planeras att vara kortare än 11 timmar under ~~följande~~ **de** förutsättningar: **som nämns nedan, om jourarrangemangen och annan verksamhet inte annars kan ordnas på ett ändamålsenligt sätt.**

- a. ~~tjänsteinnehavaren~~ **den anställda** har under arbetspasset möjlighet till oavbruten vila i minst 3 timmar mellan kl. 23 och 8 eller
- b. det är fråga om arbetsplatsjour vid en samjour eller en delad arbetsplatsjour till senast kl. 23

~~och jourarrangemangen och den övriga verksamheten inte annars går att ordna på ett ändamålsenligt sätt.~~

Tillämpningsanvisning

I bestämmelsen avses med arbetsplatsjour vid en samjour en samjour för primärvården och den specialiserade sjukvården enligt 50 § i hälso- och sjukvårdslagen och 2 § i jourförordningen (583/2017) samt hälsocentralernas eventuella egna akutmottagningar (hänvisningsbestämmelse).

Med delad arbetsplatsjour avses både att juren delas upp i två delar (s.k. kvälls- och nattjour) och att tilläggsresurser används även för kvällsjouren för att minska patientbelastningen på nattjouren. Ett exempel på det senare är en situation där vardera jourhavande först har arbetat sin ordinarie arbetstid och därefter stannat vid juren. Den ena jourhavande arbetar fram till kl. 23 i enlighet med undantag b i detta moment och den andra fram till nästa morgon i enlighet med undantag a.

Arbetsgivarens representant och förtroendemannen ska tillsammans gå genom enhetens/klinikens resurser, arbetsarrangemangen och övriga relevanta omständigheter, varvid förtroendemannen ska ges tillfälle att framföra sin åsikt. En översyn görs, om det sker en väsentlig förändring i tillhandahållandet av tjänsterna och detta påverkar arbetsskiftsarrangemangen.

Tillämpningsanvisning

Den oavbrutna vila på 3 timmar som avses i punkt a i detta moment får avbrytas endast om vården av en patient eller bedömningen av en patients vårdbehov ovillkorligen kräver närvaro av läkare och det inte finns någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som kan utföra vården eller bedöma vårdbehovet. **Det ska följas upp att vilan på tre timmar nattetid förverkligas och åtgärder ska vidtas för att säkerställa det.**

mom. 3

Om det konstateras vara oändamålsenligt för arbetsenhetens verksamhet att samordna vilotiderna enligt mom. 1 och 2 med jourarrangemangen, kan arbetsgivaren och personalens representant genom lokala avtal (huvudavtalet § 13) införa ett jourarrangemang enligt avtalsbilaga 1 eller 2. Arrangemanget ska uppfylla villkoren i varje avtalsbilaga, men till övriga delar kan juren ordnas genom en gemensam överenskommelse som beaktar lokala eller enhetsspecifika behov.

- mom. 4** ~~En tjänsteinnehavare~~ **Tjänsteinnehavarna och arbetstagarna** ska ges utebliven dygnsvila som ersättande vilotid i samband med följande dygnsvila. Om det inte är möjligt av vägande skäl som hänför sig till arbetsarrangemangen, ska den ersättande vilotiden ges så snart som möjligt, dock inom 14 dygn. Den ersättande vilotiden ska vara oavbruten och får inte förläggas till tiden för fri jour, veckovila eller den dagliga vilotiden.

Exempel (mom. 1)

En läkare arbetar först ordinarie arbetstid på måndag kl. 8–15.30

och har sedan kvällsjour kl. 15.30–21.

Nästa arbetsdag börjar som vanligt på tisdag kl. 8. Läkaren har då fått en dygnsvila på 11 timmar mellan klockan 8 och 8.

Exempel (mom. 1)

En läkare arbetar först ordinarie arbetstid tisdag kl. 8.30–16, har sedan fri jour från kl. 16 till onsdag kl. 8.30 och arbetar sedan igen ordinarie arbetstid onsdag kl. 8.30–16. Den arbetade tiden under den fria jouden är kl. 16–19, kl. 21–0, kl. 1–2. Dygnsvilan ska uppfyllas mellan kl. 8.30 och 8.30. Under denna tid uppgår vilan till sammanlagt 9,5 timmar, dvs. 1,5 timmar ska ges som ersättande vilotid. Den ges i samband med följande dygnsvila (11 + 1,5 timmar) onsdag kl. 16–torsdag kl. 8.30 (16,5 timmar).

Exempel (mom. 2 punkt a)

En förutsättning för att den brådskande vården ska kunna tryggas är att en läkare har arbetsplatsjour. Vid arbetsplatsjour infaller den arbetade tiden i regel i början av jourtjänstgöringen. Efternatten är oftast lugnare och därför förläggs vilotiden på minst 3 timmar dit. Arbetsplatsjouren betraktas dock för alla jourtimmars del som arbetstid. Läkaren arbetar först ordinarie arbetstid måndag kl. 8–15.30, har sedan jour från kl. 15.30 till tisdagsmorgonen och slutar arbeta kl. 10 efter att ha skrivit rapporter. Dygnsvilan (11 timmar) måndag–tisdag kl. 8–8 uteblir helt, trots att läkaren får oavbruten vila i 3 timmar kl. 3–6. Nästa arbetsdag börjar på onsdag kl. 8. Dygnsvilan (11 timmar) efter arbetet på tisdagen och den ersättande vilotiden (11 timmar) för måndagen ges från tisdag kl. 10 till onsdag kl. 8 (22 timmar).

Exempel (mom. 2 punkt b)

En läkare arbetar först ordinarie arbetstid på måndag kl. 9–15.30 och har sedan kvällsjour vid samjouren kl. 15.30–23. Nästa arbetsdag börjar på tisdag kl. 8. Av dygnsvilan på 11 timmar uteblir 2 timmar. De ges omedelbart i samband med följande dygnsvila (11 timmar + 2 timmar) som börjar tisdag kl. 17 och slutar onsdag kl. 7.30 (14,5 timmar).

§ 6 — Veckovila

Bestämmelserna i § 24 mom. 1 och 5 i arbetstidskapitlet i AKTA iakttas, om det är möjligt med hänsyn till att verksamheten inom primärvården eller den specialiserade sjukvården ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Utöver vad som bestäms i § 24 mom. 3 i arbetstidskapitlet i AKTA kan de som omfattas av avtalet beordras jour eller kallas till arbete under sin veckovila eller under någon annan ledig dag, om detta är motiverat med tanke på en effektiv verksamhet och patientsäkerheten. Till den del veckovilan inte uppfylls har läkarna och tandläkarna dock rätt till ersättning enligt § 24 mom. 4 i arbetstidskapitlet i AKTA. Med läkarens/tandläkarens samtycke kan ersättningen också betalas i pengar.

Tillämpningsanvisning

1 Planering av veckovila

Avtalsbestämmelserna utgår från principen om femdagars arbetsvecka. För att de lediga dagarna ska kunna ges på ett ändamålsenligt sätt ska arrangemangen med

lediga dagar beaktas redan när arbetsskiftsförteckningen görs upp. Lediga dagar är också t.ex. söckenhelger och de ledigheter som beviljats som jourersättning. Man ska t.ex. försöka garantera veckovilan på ett sådant sätt att inte samma läkare åläggs jour under ett helt veckoslut. När arbetsperiodens arbets- och jourarrangemang planeras bör man också i övrigt se till att det i perioden ingår sådana lediga dagar under vilka tjänsteinnehavaren är fri från sina tjänsteåligganden och sin jourplikt.

Med veckovila avses att tjänsteinnehavaren under en kalendervecka ska få en oavbruten ledighet på 35 timmar eller i genomsnitt 35 timmar, under vilken tjänsteinnehavaren inte utför arbete (t.ex. ordinarie arbetstid, arbetad tid under fri jour eller telefonkonsultation eller annan distanskonsultation). Veckovila kan alltså ordnas antingen så att det i varje kalendervecka ingår en oavbruten ledighet på minst 35 timmar eller så att veckovilan är i genomsnitt 35 timmar under en period på 14 dygn, varvid den lediga tiden ska vara minst 24 timmar i en följd under vardera veckan. I så fall är ledigheten under den andra veckan skillnaden mellan antalet lediga timmar den första veckan och de totalt 70 timmar som krävs, t.ex. 24 timmar vecka 1 och 46 timmar vecka 2 eller 30 timmar vecka 1 och 40 timmar vecka 2 (totalt alltså 70 timmar veckovila). Veckovilan på 35 timmar kan bestå av en dygnsvila på 11 timmar och en separat veckovila på minst 24 timmar.

I arbetsgivarens rätt att leda och övervaka arbetet ingår att bestämma vilketdera veckovilosystem som iakttas. Genomsnittlig veckovila behöver inte vara regel eller fortlöpande praxis, utan veckovilan kan också tillfälligt ges som genomsnittlig. Förklarhetens skull rekommenderas ändå att de allmänna principerna för veckovila, bland annat vilket system som i regel tillämpas, skrivs in i de allmänna anvisningarna om uppgörande av arbetsskiftsförteckningarna.

Tjänsteinnehavaren bör på förhand få veta när veckovilan infaller, men den behöver inte märkas ut i arbetsskiftsförteckningen, eftersom den indirekt framgår av tiderna för när arbetsskiftet börjar och slutar. Veckovilan kan falla delvis under föregående och delvis under följande kalendervecka, och den räknas då som veckovila under den kalendervecka då största delen av veckovilan infaller.

Arbetsgivaren har rätt att vid behov ensidigt ändra tidpunkten för en planerad veckovila. Detta kan komma i fråga till exempel då en tjänsteinnehavare måste inkallas till arbete under en planerad veckovila eller jour. Då räknas den längsta sammanhängande erhållna ledigheten som veckovila eller som en del av veckovilan.

Om en tjänsteinnehavare inte har arbetat hela veckan till exempel på grund av semester, sjukledighet, någon annan tjänstledighet eller arbetstidsersättning i form av ledig tid, och frånvaron har varat minst 35 timmar eller i genomsnitt 35 timmar i en följd, anses veckovilan ha uppfyllts. Sjukledighet och tillfällig vårdledighet utgör inte sådan veckovila som avses här.

2 Ersättning när veckovilan inte uppfylls

Om en tjänsteinnehavare (som omfattas av arbetstidslagen) blir tvungen att arbeta under sin veckovila betraktas den längsta sammanhängande ledighet som tjänsteinnehavaren fått som veckovila eller som en del av veckovilan, och för den del av veckovilan som inte uppfyllts, dvs. den arbetade tiden under veckovilan, betalas en ersättning enligt AKTA § 24 mom. 4. Om till exempel en ledighet på 24 timmar har planerats och tjänsteinnehavaren under denna ledighet har arbetat först 2 timmar och sedan 1 timme, dvs. sammanlagt 3 timmar, betalas en ersättning för 3 timmar (den tid som använts för arbetet avrundas varken uppåt eller neråt när ersättning betalas).

~~Om en del av den planerade veckovilan återstår efter avbrottet, dvs. efter att arbetet upphört, fortsätter veckovilan (ett avbrott i veckovilan innebär inte att ersättning ska betalas också för den tid som följer efter avbrottet).~~

§ 6 Veckovila

mom. 1

Arbetstiden ska ordnas så att tjänsteinnehavarna och arbetstagarna en gång per kalendervecka får en minst 35 timmar lång oavbruten ledighet, som i mån av möjlighet ska förläggas i samband med söndagen.

Veckovilan på 35 timmar kan bestå av en dygnsvila på 11 timmar och en separat veckovila på minst 24 timmar.

Veckovilan får ordnas så att den uppgår till 35 timmar i genomsnitt under en period av 14 dygn. Veckovilan ska dock vara minst 24 timmar i veckan.

Tjänsteinnehavarnas och arbetstagarnas ordinarie arbetstid planeras i regel för fem arbetsdagar i veckan. Arbetsskiften bör planeras så att de anställda i mån av möjlighet får två lediga dagar efter varandra varje vecka, och att dessa i mån av möjlighet förläggs till lördag och söndag.

Tillämpningsanvisning

I arbetsgivarens rätt att leda och övervaka arbetet ingår att bestämma vilketdera veckovilosystem som iakttas. Genomsnittlig veckovila behöver inte vara regel eller fortlöpande praxis, utan veckovilan kan också tillfälligt ges som genomsnittlig. För klarhetens skull rekommenderas ändå att de allmänna principerna för veckovila, bland annat vilket system som i regel tillämpas, skrivs in i de allmänna anvisningarna om uppgörande av arbetsskiftsförteckningarna.

Med veckovila avses att den anställda under en kalendervecka ska få en oavbruten ledighet på 35 timmar eller i genomsnitt 35 timmar, under vilken den anställda inte utför arbete (t.ex. ordinarie arbetstid, arbetad tid under fri jour eller telefonkonsultation eller annan distanskonsultation). Veckovila kan alltså ordnas antingen så att det i varje kalendervecka ingår en oavbruten ledighet på minst 35 timmar eller så att veckovilan är i genomsnitt 35 timmar under en period på 14 dygn, varvid den lediga tiden ska vara minst 24 timmar i en följd under vardera veckan. I så fall är ledigheten under den andra veckan skillnaden mellan antalet lediga timmar den första veckan och de totalt 70 timmar som krävs, t.ex. 24 timmar vecka 1 och 46 timmar vecka 2 eller 30 timmar vecka 1 och 40 timmar vecka 2 (totalt alltså 70 timmar veckovila). Veckovilan på 35 timmar kan bestå av en dygnsvila på 11 timmar och en separat veckovila på minst 24 timmar.

Den anställda bör på förhand få veta när veckovilan infaller, men den behöver inte märkas ut i arbetsskiftsförteckningen, eftersom den indirekt

framgår av tiderna för när arbetsskiftet börjar och slutar. Veckovilan kan infalla delvis under föregående och delvis under följande kalendervecka, och den räknas då som veckovila under den kalendervecka då största delen av veckovilan infaller.

Om det utöver den ordinarie arbetstiden planeras arbetsplatsjour, fri jour eller kliniskt mertidsarbete för den anställda, inverkar det på beviljandet av veckovila. När arbetsperiodens arbets- och jourarrangemang planeras bör man se till att det i perioden ingår sådana lediga dagar under vilka den anställda är fri från sina tjänsteåligganden/arbetsuppgifter och sin journalskyldighet. Arrangemangen med lediga dagar ska beaktas redan när arbetsskiftsförteckningen upprättas för att de lediga dagarna ska kunna ges på ett ändamålsenligt sätt. Se § 15 mom. 1 om planering av ordinarie arbetstid, jour.

Huvudprincipen är att man ska försöka garantera veckovilan på ett sådant sätt att samma läkare inte åläggs jour under ett helt veckoslut.

I synnerhet inom sektorer med mycket jour bör vikt ~~de~~ fästas vid att läkare även garanteras veckoslut som är fria från arbete. Vid vissa jourmottagningar kan jourarrangemangen avvika från huvudprincipen. Då är utgångspunkten ~~en~~ huruvida samma läkare arbetar under flera veckoslut eller har arbetsplatsjour under färre veckoslut, men att veckovilan blir ofullständig under veckoslutet.

Om en tjänsteinnehavare inte har arbetat hela veckan till exempel på grund av semester, tjänstledighet eller arbetstidsersättning i form av ledig tid, och frånvaron har varat minst 35 timmar eller i genomsnitt 35 timmar i en följd, anses veckovilan ha uppfyllts. Lediga dagar är också t.ex. söckenhelger och ledigheter som beviljats som jourersättning. Sjukfrånvaro och tillfällig vårdledighet utgör inte sådan veckovila som avses här.

Arbetsgivaren har rätt att vid behov ensidigt ändra tidpunkten för en planerad veckovila. Detta kan komma i fråga till exempel då en tjänsteinnehavare måste inkallas till arbete under en planerad veckovila eller jour.

Exempel 1

En läkares journalskift på söndag ska planeras börja och sluta så att man innan skiftet börjar kan ge både dygnsvilan efter fredagens arbetspass (ordinarie arbetstid eller ordinarie arbetstid + arbetsplatsjour) och 24 timmar veckovila. Till exempel är det jour på söndag kl. 8–20. På fredagen har arbetsskiftet slutat kl. 16. Efter det följer 11 timmar dygnsvila och 24 timmar veckovila. Då har veckovilan på 35 timmar getts i sin helhet.

Exempel 2

En läkares journalskift på lördag ska planeras börja och sluta så att man därefter kan ge både dygnsvila och 24 timmars veckovila. Det är viktigt att beakta att veckovilan kan infalla delvis under föregående och delvis under följande kalendervecka, och den räknas då som veckovila under den kalendervecka då största delen av veckovilan infaller. Det här betyder att en del av veckovilan kan förläggas också till måndag, dvs. till nästa kalendervecka. Till exempel är det jour på lördag kl. 9–21. Efter det följer 11 timmar dygnsvila och 24 timmar veckovila. På måndag börjar

arbetsskiftet kl. 8. Då har veckovilan på 35 timmar getts i sin helhet.

mom. 2 Undantag från huvudregeln för veckovila

Undantag kan göras från huvudregeln genom att en läkare/tandläkare planerat eller oplanerat beordras jour eller kallas till arbete under sin veckovila, om detta är motiverat för att verksamheten ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt och med tanke på patientsäkerheten.

Tillämpningsanvisning

Avtalsbestämmelsen ger möjlighet att avvika från bestämmelsen om veckovila såväl planenligt som oväntat.

Det är möjligt att veckovila inte kan ordnas alls med tanke på patientsäkerheten i verksamheten. Även ordnandet av verksamheten på ett ändamålsenligt sätt kan vara en grund för att avvika från veckovilan. I så fall ska man beakta arbets- och jourarrangemangen som helhet och för läkare som har mycket jour trygga en längre vilotid under en tidsperiod på 14 dygn. Veckovilan kan i dessa fall planeras till under 24 timmar. Se exempel 3.

Också ett överraskande arbetspass kan leda till att veckovilan uteblir helt eller delvis. Vanligtvis är det fråga om fri jour i situationer där en läkare/tandläkare utöver full ordinarie arbetstid (och arbetsplatsjour) under veckan har fri jour under veckoslutet och kallas till arbete så att det inte blir någon veckovila på 24 timmar. Det kan också vara fråga om t.ex. överraskande arbetsplatsjour eller någon annan kallelse till arbete, t.ex. nödarbete. I undantagsfall kan också överbelastning av juren äventyra patientsäkerheten. I ovan nämnda situationer har veckovilan planerats normalt, men i och med den överraskande förändringen uteblir den.

Läkaren/tandläkaren har rätt till ersättning för utebliven veckovila i enlighet med LÅKTA kap. III § 6 mom. 3, om veckovilan har uteblivit.

Exempel 3

Läkaren har ordinarie arbetstid 38 timmar 15 minuter måndag–fredag. På fredag efter den ordinarie arbetstiden har läkaren jour kl. 15–21 och på nytt på lördag kl. 21–söndag kl. 10. Av de 24 timmarna mellan journalskiftet är de 11 första timmarna dygnsvila (fre 21–lör 8) och 13 timmar (lör 8–21) är veckovila. Veckovilan blir 11 timmar för kort under denna kalendervecka. Under följande kalendervecka arbetar läkaren ordinarie arbetstid måndag–torsdag (4 x 7 tim. 39 min.). På fredagen ges ersättande veckovila för föregående vecka genom att den ordinarie arbetstiden förkortas med 7 tim. 39 min. och dessutom ges veckovila på minst 46 timmar under veckoslutet. Resten av ersättningen för utebliven veckovila (11 tim. – 7 tim. 39 min. = 3 tim. 21 min.) ges inom 3 mån. som förkortning av den ordinarie arbetstiden eller med samtycke i pengar. Eftersom arbetspassen i exemplet är högst 13 timmar, har dygnsvilan uppfyllts.

mom. 3 Ersättning för utebliven veckovila

Vid ett undantag från huvudregeln enligt mom. 2 ska den anställdas ordinarie arbetstid förkortas senast inom tre månader från det att arbetet utfördes med en tid som är lika lång som den veckovila enligt mom. 1 som den anställda inte har kunnat ta ut, eller också betalas med den anställdas samtycke för arbetet en oförhöjd timlön för den tid som använts till arbetet.

Om veckovilan blir för kort på grund av något annat arbetspass än ett arbetspass under fri jour, betraktas som veckovila eller en del av den den längsta enhetliga ledighet som erhållits och den uteblivna andelen av veckovilan ska ersättas på det sätt som sagts ovan.

Om veckovilan avbryts under fri jour, beräknas ersättningen för utebliven veckovila genom att man utgår från den 24-timmarsperiod där det har utförts minst arbete, se exemplet.

Tillämpningsanvisning

Det primära sättet att ersätta utebliven veckovila är att förkorta läkarens ordinarie arbetstid. Utebliven veckovila kan ersättas i pengar endast med tjänsteinnehavarens samtycke. Förkortningen behöver inte ges som en hel ledig dag, utan den minskar den ordinarie arbetstid som planeras för arbetsperioden. Den kan förkorta den ordinarie arbetstiden i flera dagar eller så kan förkortningen gälla en arbetsdag. Om det planeras att arbetstidsförkortningen ges senare än under den arbetsperiod då ersättningen för den uteblivna veckovilan har uppkommit eller om arbetsperioden är mycket lång, är arbetsgivaren skyldig att säkerställa att förkortningen verkligen ges. Förkortningen ska i vilket fall som helst ges inom tre månader från det att arbetet utförts.

Då utebliven veckovila ska ersättas är det alltid fråga om att särskilt mycket arbete har utförts under den aktuella perioden. Därmed framhävs också vikten av vilotider.

Den avtalsenliga ordningen för veckovila och dygnsvila inverkar på ersättningen för utebliven veckovila. Den del av dygnsvilan som kan ges inom 24 timmar från arbetsskiftets början ska ges omedelbart efter arbetspasset och alltid före veckovilan, eftersom granskningsperioden för dygnsvilan är 24 timmar. Resten blir ersättande dygnsvila som ska ges i enlighet med § 5 mom. 4. Detta betyder att en veckovila på 24 timmar som förläggs direkt efter arbetsskiftet i ovan nämnda fall inte innebär att den har uppfyllts

Veckovilan på 35 timmar kan bestå av 11 timmar dygnsvila och 24 timmar veckovila, men veckovilan på 24 timmar kan inte överlappa dygnsvilan på 11 timmar. Se exempel 3.

Vid granskningen av vilotiderna motsvarar fri jour beredskap enligt arbetstidslagen genom att den arbetade tiden under fri jour inte medför att ny dygnsvila ges, utan endast att veckovilan eventuellt avbryts på det sätt som framgår av detta moment. Däremot motsvarar en annan överraskande kallelse till arbete under veckovilan avbrott av den planerade veckovilan vid granskningen av vilotiderna och eventuell ersättning.

Exempel 4

En läkare har fri jour fredag kl. 15–måndag kl. 8 och telefonkonsultation hela veckoslutet. För att veckovilan ska ges ska läkaren ha en oavbruten tid på 24 timmar under vilken det inte finns någon telefonkonsultation eller andra arbetspass. Om en sådan tid inte ordnas, ska man välja den 24-timmarsperiod under veckoslutet under vilken det utförts minst arbete. Om denna period är t.ex. lördag kl. 8–söndag kl. 8 och läkaren under perioden har haft telefonkonsultation i 2 timmar, ska utebliven veckovila ersättas för 2 timmar.

§ 7 Nattarbete vid graviditet

Arbetsgivaren ska befria gravida tjänsteinnehavare och arbetstagare från nattarbete enligt arbetstidslagen kl. 23–6 och anvisa tjänsteinnehavaren den anställda arbete under annan tid än kl. 23–6, om nattarbetet enligt ett läkarutlåtande är skadligt för den gravida tjänsteinnehavarens anställdas hälsa eller fostrets hälsa och utveckling.

Tillämpningsanvisning

Arbetsgivaren är skyldig att befria en gravid tjänsteinnehavare anställd från nattarbete.

Efter 28:e graviditetsveckan rekommenderas, med beaktande av tjänsteinnehavarens arbetsförmåga, att tjänsteinnehavaren helt befrias från jourskyldighet. Om det av verksamhetsbetingade skäl inte är möjligt att befria tjänsteinnehavaren från jour ska hennes jourskift minska eller förkortas.

Arbetsgivaren kan alltid befria en tjänsteinnehavare från jourskyldigheten eller minska/förkorta jourskiftet oberoende av antalet graviditetsveckor, om det är befogat med hänsyn till tjänsteinnehavarens arbetsförmåga och övriga omständigheter.

Även i fråga om arbetstagare som utför jour ska ovan nämnda omständigheter beaktas.

Överskridande av ordinarie arbetstid

§ 8 Mertids- och övertidsarbete**mom. 1 Definition av mertidsarbete**

Mertidsarbete som ska ersättas är sådant arbete som på arbetsgivarens initiativ utförs utöver tjänsteinnehavarens eller arbetstagarens ordinarie arbetstid (§ 2) och som inte är övertidsarbete eller sådant kliniskt mertidsarbete som avses nedan i mom. 3 eller sådan jour som avses i § 9.

mom. 2 Definition av övertidsarbete

Övertidsarbete som ska ersättas är sådant arbete som utförs på arbetsgivarens initiativ och som överskrider följande antal timmar

och som inte är sådant kliniskt mertidsarbete som avses nedan i mom. 3 eller sådan jour som avses i § 9: 38 timmar 15 minuter x antalet veckor i den arbetsperiod som tillämpas på tjänsteinnehavaren **eller arbetstagaren**.

Om en arbetsvecka eller arbetsperiod avbryts på grund av semester, bestäms övertidsgränsen enligt följande:

- 1 Om semestern inte var känd när arbetsskiftförteckningen gjordes upp, sänks övertidsgränsen med det timantal som har antecknats för semesterdagarna i arbetsskiftförteckningen.
Övertidsgränsen för deltidsanställda sänks på motsvarande sätt med det timantal som har antecknats för semesterdagarna i arbetsskiftförteckningen.**
- 2 Om semestern var känd när arbetsskiftförteckningen gjordes upp, sänks övertidsgränsen med 7 timmar 39 minuter per semesterdag. Även för deltidsanställda sänks övertidsgränsen med 7 timmar 39 minuter per semesterdag.**

mom. 3 Definition av kliniskt mertidsarbete

Med kliniskt mertidsarbete avses sådant kliniskt mottagningsarbete för en läkare eller tandläkare vid en hälsocentral och sådant kliniskt arbete för en heltidsarbetande sjukhusandläkare i huvudtjänst med specialtandläkarkompetens som utförs på arbetsgivarens initiativ utöver den ordinarie arbetstiden och som inte utförs under den ordinarie arbetstid som antecknats i läkarens/tandläkarens arbetsskiftförteckning eller under jourtid.

Tillämpningsanvisning

Se § 10 om arbetstidsersättningar.

I läkaravtalet finns inga bestämmelser om sjukhusläkarnas s.k. kliniska mertidsarbete. Också för sjukhusläkare med full arbetstid kan arbetstidsersättningar för s.k. kliniskt mertidsarbete avtalas lokalt i avvikelse från arbetstidsbestämmelserna i läkaravtalet, t.ex. när en läkare utöver sin ordinarie arbetstid utför sådant patientarbete vid sjukhus eller på någon annan plats som arbetsgivaren bestämt (t.ex. vid en hälsocentral) och på förhand har planerats i den arbetsskiftförteckning som arbetsgivaren godkänt.

Den lokala arbetsgivaren beslutar om behovet och ordnandet av kliniskt mertidsarbete och för det kliniska arbetet utarbetas en plan, av vilken bl.a. ska framgå vilka undersökningar och behandlingar som ska utföras som kliniskt arbete, mängden åtgärder och en kostnadsberäkning. Respektive läkare som deltar i detta arbete ska godkänna planen och förbinda sig att genomföra den. ~~Ersättningarna bestäms efter lokala förhållanden och vid behov för enskilda läkare, t.ex. som åtgärdsarvoden eller som helhetsarvoden för ett visst antal åtgärder. Lokalt avtalade ersättningar ingår alla arbetstidsersättningar som betalas till läkare för arbetet och utöver~~

detta betalas inte sådana arbetstidsersättningar som bestäms i läkaravtalet.

§ 9 Jourhavande läkare/tandläkare

I § 9 a och 9 b finns bestämmelser om jour. § 9 a tillämpas på tjänsteinnehavare och § 9 b på arbetstagare.

§ 9 a Grundläggande jourbegrepp i läkaravtalet (tjänsteinnehavare)

mom. 1 Allmän definition på jour

Hälso- och sjukvårdsjour innebär brådskande vård och vårdbedömning, som inte kan skjutas upp utan livsfara eller betydande olägenhet för hälsan.

(Se 50 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) samt jourförordningen (~~652/2013~~ 583/2017) (hänvisningsbestämmelse).)

Med jour avses i läkaravtalet att en läkare eller tandläkare på arbetsgivarens beordran vistas på arbetsplatsen eller någon annanstans, redo att vid behov arbeta utom sin ordinarie arbetstid.

Arbetsgivaren beslutar om jourformerna och när jourerna ska börja och sluta.

Tillämpningsanvisning

Jour utöver ordinarie arbetstid hör till varje läkares och tandläkares tjänsteplikter. Vid verkställandet av jourskyldigheten bör särskilt beaktas belastningen i arbete som utförs nattetid samt begränsningarna av jourmängden.

Kommunen eller samkommunen måste se till att det finns tillgång till brådskande vård under alla tider på dygnet. **Jourskyldigheten gäller endast sådan jour inom hälso- och sjukvården som definieras i lagstiftningen.**

Arbetsgivaren ska årligen med beaktande av vilotiderna bedöma vilka resurser juren kräver och se till att det finns tillräckligt med läkare för juren. Arbetsgivaren följer upp de läkarresurser som juren förutsätter och antalet jourtimmar under veckan och olika tider på dygnet.

Bland annat med tanke på patientsäkerheten och läkares eller tandläkares ansvar är det nödvändigt att jourformen (se mom. 2) och den beredskap som den förutsätter fastställs exakt.

En läkare får inte utan sitt samtycke åläggas arbetsplatsjour i över 85 timmar eller mer än fem gånger per månad och inte heller fri jour mer än sex gånger per månad. Om juren består enbart av fri jour räknas bara antalet jourtillfällen. Vid fri jour räknas en högst 24 timmar lång period som ett jourtillfälle.

Jourgränsen nås när någon av begränsningarna uppfylls (antingen jourtimmarna eller antalet jourtillfällen).

För **läkare som är** deltidsanställda **tjänsteinnehavare** **eller som har fyllt 55 år** minskas jourskyldigheten om det är möjligt med tanke på verksamheten.

Angående akutläkare, se punkt 2 i tillämpningsbilagan till arbetstidskapitlet.

mom. 2 Jourformer

Arbetsplatsjour

Med arbetsplatsjour avses sådan dygnetruntjour (jour t.ex. från kväll till morgon) eller deldygnsjour (jour t.ex. från kväll till natt) som en läkare ~~har beordrats utföra~~ **utför** på arbetsplatsen.

Angående ledig dag efter arbetsplatsjour, se § 17.

Fri jour

Med fri jour avses jour som en läkare ~~har beordrats utföra~~ **utför** någon annanstans än på arbetsplatsen.

Arbetsgivaren fastställer årligen beredskapstiden vid fri jour.

Tillämpningsanvisning

~~En läkare som beordrats~~ **Vid** fri jour är ~~skyldig~~ **läkare och tandläkare skyldiga** att vara ~~anträffbar~~ **anträffbara** per telefon eller på något annat motsvarande sätt och efter kallelse vid behov omedelbart bege sig till arbetsplatsen.

Fri jour kan ändras till arbetsplatsjour eller arbetsplatsjour till fri jour också mitt under kalenderåret, om det sker väsentliga förändringar i jourbehovet.

Om andelen arbetad tid under fri jour överstiger i genomsnitt 50 % på årsnivå, ska jourformen ändras till arbetsplatsjour.

Ingen ändring behövs, om ingen del av fri jour infaller kl. 23–8.

Då arbetsgivaren överväger att ändra fri jour till arbetsplatsjour, ska arrangemanget även bedömas enligt bestämmelsen om den maximala arbetstiden (se § 16).

Om merparten av den arbetade tiden under fri jour infaller nattetid så att den oavbrutna vilan så gott som uteblir, ska man sträva efter att lätta på uppgifterna för den jourhavande läkaren under dagen efter juren.

Avvikande arbetsplatsjour

Med avvikande arbetsplatsjour avses jour som en läkare ~~har beordrats utföra~~ på arbetsplatsen och som inte är ovan avsedd arbetsplatsjour. Vid avvikande arbetsplatsjour är andelen arbetad tid liten (cirka 20–40 %), men patientsäkerheten och/eller lagstiftningen (t.ex. mentalvårdslagen, 1116/1990) kräver undantagsvis närvaro på

arbetsplatsen.

Tillämpningsanvisning

~~Vid avvikande arbetsplatsjour utgör alla jourtimmar arbetstid som inräknas i den maximala arbetstiden. Avvikande arbetsplatsjour kan ändras till fri jour eller arbetsplatsjour.~~

mom. 3 Jourskift

~~Längden på de jurskift som en läkare beordras kan enligt behov variera mellan några timmar (t.ex. 6–10 timmar) och ett helt dygn (24 timmar). Vid fri jour kan ett jurskift också vara längre. (se t.ex. tillämpningsanvisningen till § 6 i arbetstidskapitlet).~~

Exempel

~~Ett långt jurskift kan pågå från lördag kl. 8.00 till söndag kl. 8.00. Ett jurskift kan också pågå en del av dygnet, t.ex. onsdag kl. 16.00–21.00.~~

Tillämpningsanvisning

~~Se § 2 i arbetstidskapitlet angående bestämning av den ordinarie arbetstiden.~~

mom. 4 Veterinärjour

~~För jour som beordras on~~ **Till en jourhavande** veterinär betalas ersättningar enligt bilaga 5, men inga andra arbetstidsersättningar.

mom. 5 Tandläkarjour

~~För tandläkare kan juren vara antingen arbetsplatsjour som beordras av arbetsgivaren (bland annat värk- och olycksfallsjour) eller fri jour, dvs. telefonjour. Juren kan fortsätta längre än vad som bestämts på förhand, om en del av patienterna annars skulle bli utan vård.~~

§ 9 b Grundläggande jourbegrepp i läkaravtalet (arbetstagare)

Hälso- och sjukvårdsjour innebär brådskande vård och vårdbedömning, som inte kan skjutas upp utan livsfara eller betydande olägenhet för hälsan. (Se 50 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) samt jourförordningen (583/2017) (hänvisningsbestämmelse).)

Med jour avses i läkaravtalet att en läkare eller tandläkare på arbetsgivarens initiativ vistas på arbetsplatsen eller någon annanstans, redo att vid behov arbeta utom sin ordinarie arbetstid. Juren för läkare i arbetsavtalsförhållande baserar sig på samtycke (5 kap. 17 § och 2 kap. 4 § i arbetstidslagen, hänvisningsbestämmelse).

Arbetsgivaren beslutar om jourformerna och när jourerna ska börja och sluta.

Tillämpningsanvisning

För att verksamheten ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt är det viktigt att också läkare i arbetsavtalsförhållande har jour. Vid verkställandet av joutren bör särskilt beaktas belastningen i arbete som utförs nattetid samt jourmängden.

Arbetsgivaren ska årligen med beaktande av vilotiderna bedöma vilka resurser joutren kräver och se till att det finns tillräckligt med läkare för joutren. Arbetsgivaren följer upp de läkarresurser som joutren förutsätter och antalet jourtimmar under veckan och olika tider på dygnet.

Bland annat med tanke på patientsäkerheten och läkarens eller tandläkarens ansvar är det nödvändigt att jourformen (se mom. 2) och den beredskap som den förutsätter fastställs exakt.

På jourhavande läkare i arbetsavtalsförhållande tillämpas bestämmelserna om jourformer och jourtjänstgöring i § 9 a mom. 2 och 3. Dessutom tillämpas mom. 4 och 5.

Arbetstidsersättningar

§ 10 Ersättning för mertids- och övertidsarbete samt kliniskt mertidsarbete

mom. 1 Mertidersättning

I mertidersättning betalas för varje timme av mertidsarbete en förhöjd timlön eller ges motsvarande ledighet.

mom. 2 Övertidersättning

Som övertidersättning betalas per övertidstimme en med 50 % förhöjd timlön eller ges ledighet med motsvarande förhöjning.

mom. 3 Ersättning för kliniskt mertidsarbete

Till läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhustandläkare betalas ersättning för kliniskt mertidsarbete enligt respektive bilaga. För sådant mertidsarbete betalas inga andra arbetstidsersättningar.

Tillämpningsanvisning

När det gäller sådant kliniskt mertidsarbete som det finns särskilda bestämmelser om i bilagorna, bestäms ersättningarna för mertidsarbete och övertidsarbete uteslutande utgående från dessa bestämmelser i bilagorna. Det har ingen betydelse att arbetstiden då eventuellt överskrider den i mom. 2 angivna övertidströskeln. På motsvarande sätt betalas till den som beordrats jour enbart de jourersättningar som anges i tabellerna i § 11 oberoende av om den arbetade tiden under fri jour eller antalet timmar vid arbetsplatsjour eller avvikande arbetsplatsjour blir sådant mertids- eller övertidsarbete som avses i denna paragraf. Vid betalning av arbetstidsersättningar behandlas alltså mertidsarbete som avses i bilagorna, jour samt mertids- och övertidsarbete som avses i

denna paragraf separat.

Ersättningarna bestäms efter lokala förhållanden och vid behov för enskilda läkare, t.ex. som åtgärdsarvoden eller som helhetsarvoden för ett visst antal åtgärder. I lokalt avtalade ersättningar ingår alla arbetstidsersättningar som betalas till läkare för arbetet och utöver detta betalas inte sådana arbetstidsersättningar som bestämts i läkaravtalet.

§ 11 Jourersättningar

mom. 1 Jourersättningar för arbetsplatsjour

Till läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus betalas för varje timme arbetsplatsjour som utförts på beordran av arbetsgivaren utöver den ordinarie arbetstiden och för varje timme arbetad tid under fri jour och avvikande arbetsplatsjour en timlön som höjts med koefficienten enligt tabellen och som beräknats på den ordinarie lönen. Alternativt ges motsvarande ledighet.

Inga andra arbetstidsersättningar betalas för jouden.

	kl. 0–8	kl. 8–15	kl. 15–18	kl. 18–22	kl. 22–24
måndag	3	–	1,75	1,75	2,5
tisdag–torsdag	2,5	–	1,75	1,75	2,5
fredag	2,5	–	1,75	2,25	3
lördag–söndag*	3	2,25	2,25	2,25	3

* samt helgdagar som infaller någon annan dag, helgdagsaftnar fr.o.m. kl. 18, midsommarafton och julafton som infaller på någon annan dag än söndag. Se exempel 1 och 2.

Tillämpningsanvisning

Med beaktande av läkarnas och tandläkarnas joubundenhet är det motiverat att en del av jourersättningarna ges i form av ledighet.

Exempel 1

En läkare har jour från tisdag kl. 15.00 till onsdag kl. 8.00. Arbetsgivaren ersätter en del av jouden i form av ledighet och resten i pengar. Läkarens timlön är 33 euro.

Antalet faktiska jourtimmars är 17, varav 7 ersätts med en timlön som höjts med 1,75 och 10 med en timlön som höjts med 2,5. Med förhöjningarna uppgår antalet timmar till sammanlagt 37,25, varav arbetsgivaren ersätter 5 timmar i form av ledighet dagen efter jouden och senare sammanlagt 15 timmar. Därefter återstår 17,25 timmar att ersätta i pengar, vilket blir 569,25 euro.

Exempel 2, jourersättning under söckenhelger

Söckenhelgersättningarna ges på samma sätt som

söndagsersättningarna. En läkare har jour på trettondagen. Trettondagen den 6 januari infaller på en tisdag.

Läkarens jourpass börjar på tisdag kl. 9 och slutar onsdag morgon kl. 8.

Läkaren får samma ersättningar som på veckoslut, dvs. fram till kl. 22 enligt koefficienten 2,25 och från kl. 22 till kl. 8 på onsdag morgon enligt koefficienten 3.

mom. 2 Ersättningar för fri jour ~~och avvikande arbetsplatsjour~~

För varje timme fri jour ~~och avvikande arbetsplatsjour~~ betalas minst en grundersättning enligt tabellen nedan.

När procenten för grundersättningen för fri jour ~~och avvikande arbetsplatsjour~~ bestäms lokalt, höjs procenttalen i tabellen nedan beroende på bland annat

- hur bindande juren är (den beredskapstid som fastställts för läkaren),
- jurens belastningsgrad (andelen arbetad tid och upprepningen av perioder med arbetad tid och vilotidens längd mellan perioderna) och
- hur ofta läkarna har jour (det genomsnittliga antalet jourtillfällen i månaden per läkare som deltar i juren).

~~I avvikande arbetsplatsjour är den fastställda beredskapstiden alltid klart kortare än 30 minuter, vilket beaktas vid bestämningen av grundersättningsprocenten.~~

Veckoslutsersättning betalas för tiden från fredag eller från vardag före söckenhelg/julafton/midsommarafton kl. 18.00 till måndag/nästa vardag kl. 8.00.

Ersättningen beräknas på läkarens/tandläkarens oförhöjda timlön eller alternativt ges motsvarande ledighet.

Tidpunkt	Beredskapstid som fastställts för tjänsteinnehavaren den anställda	
	Högst 30 minuter	Över 30 minuter
Vardag	25 %	19 %
Veckoslut	36 %	26 %

För arbetad tid betalas en ersättning enligt mom. 1 eller ges motsvarande ledighet. Dessutom betalas åtgärdsarvoden och arvoden för utlåtanden och intyg enligt bilaga 1–3.

Tillämpningsanvisning

Med beredskapstid avses den tid inom vilken den jourhavande efter kallelse ska infinna sig på arbetsplatsen klar att börja arbeta.

Vid fri jour anses den arbetade tiden börja löpa när den jourhavande efter kallelse har infunnit sig på arbetsplatsen klar att genast börja arbeta. ~~Vid avvikande arbetsplatsjour anses den arbetade tiden börja löpa när den jourhavande efter kallelse omedelbart inleder arbetet.~~ Den arbetade tiden upphör när arbetet är slutfört.

Betalning av grundersättning

Grundersättning betalas för varje timme som läkaren eller tandläkaren har haft jour enligt den fastställda jourplanen. ~~Jouren kan fortsätta~~ **Om jouren varar** längre än vad som ~~bestämts på förhand, om en del av patienterna annars skulle bli utan vård.~~ **Arbetsgivaren planerats i förväg**, fastställer **arbetsgivaren** i efterskott de timmar som överstiger jourplanen- **och betalar ersättning enligt arbetade timmar.**

Vid fri jour kan arbetsgivaren ge läkaren möjlighet att vistas på arbetsplatsen eller i dess omedelbara närhet om läkaren inte hinner ta sig från sin normala bostad till arbetsplatsen inom den förutsatta tiden. Det innebär dock inte att den fria jouren därmed blir arbetsplatsjour, utan ersättningarna betalas enligt ersättningarna för fri jour.

mom. 3 Arbetad tid som underskrider en timme

Om den arbetade tiden under fri jour underskrider en timme betalas ersättningen för arbetad tid enligt mom. 1 ändå för en timme. Om det i en och samma timme ingår flera pass arbetad tid som är kortare än en timme eller utöver arbetad tid också telefonkonsultation, betalas för dessa sammanlagt ersättning för högst en timme. Samma timme innebär tiden från den arbetade tidens början och framåt i kronologisk ordning.

mom. 4 Telefonkonsultation eller annan distanskonsultation i samband med jour

Tid som använts för telefonkonsultation eller annan distanskonsultation i samband med jour betraktas som arbetad tid. För telefon- eller distanskonsultation under fri jour ~~och avvikande arbetsplatsjour~~ ges en ersättning som motsvarar den tid som använts för konsultationen, såvida inte läkaren för samma timme får högst en timmes ersättning enligt ovan.

Med telefonkonsultation och annan distanskonsultation i samband med jour avses överläggningar och anvisningar om vården av en patient, antingen mellan den jourhavande läkaren och en annan jourhavande läkare vid samma sjukhus (i allmänhet s.k. primär- eller bakjourhavande) eller med den person bland vårdpersonalen som närmast är ansvarig för vården av patienten när läkaren inte är på plats, eller med en jourhavande läkare vid ett annat sjukhus eller en hälsocentral.

Ersättning för telefonkonsultation eller annan distanskonsultation betalas inte om läkaren enbart kallas till sjukhuset eller om läkaren, efter att eventuellt ha gett vårdföreskrifter, med anledning av telefonsamtalet beger sig till sjukhuset.

Tillämpningsanvisning

Det bör finnas en tillförlitlig utredning om telefonkonsultationen eller distanskonsultationen (datum, klockslag, namnet på den som begärde konsultation samt konsultationens orsak och längd). För telefon- och annan distanskonsultation ges ersättning för den tid som läkaren använt till att studera journalhandlingarna och till att skriva ner och/eller ge vårdanvisningar (om det tagit t.ex. 16 minuter antecknas denna tid som konsultationens längd och ersättning ges för 16 minuter).

mom. 5 Resekostnadsersättning till jourhavande läkare

Till en jourhavande läkare som har arbetsplatsjour betalas inte ersättning för resekostnader som föranleds av resor mellan jourplatsen och bostaden (är arbetsresa). Om en sådan arbetsresa är längre än läkarens normala arbetsresa till ~~den plats där läkaren arbetar permanent~~ **läkarens fasta tjänstgöringsställe**, betalas ersättning för de extra kostnaderna (AKTA bilaga 16 § 2 mom. 2). Hembesök och andra besök av den som har arbetsplatsjour är tjänsteförrättningsresor, som ersätts enligt bilaga 16 i AKTA.

Om en jourhavande läkare under fri jour blir tvungen att till följd av sina ~~tjänsteuppgifter~~ **tjänste-/arbetsuppgifter** bege sig till ~~hälsocentralen/sjukhuset~~ **arbetsplatsen**, ersätts resekostnaderna i den mån de är rimliga (gäller vanligen egen bil eller eventuellt taxi). För resa under jour från en fritidsbostad till arbetsplatsen och tillbaka betalas ersättning högst som från den egentliga bostaden eller hemmet.

På basis av AKTA bilaga 16 § 6 mom. 2 betalas till jourhavande läkare vid en hälsocentral dagtraktamente för tjänsteförrättningsresa i anslutning till jourtjänstgöring, om

- läkaren under ett jourskift som en myndighet beordrat måste övernatta någon annanstans än i sin bostad
- tjänsteförrättningsresan sträcker sig längre än 15 km från läkarens bostad och tjänsteställe
- förutsättningarna för betalning av dagtraktamente uppfylls i övrigt.

Om jourplatsen för en ~~hälsocentralläkare~~ **hälsocentralläkare** samtidigt är den plats där läkaren huvudsakligen utövar sin tjänst (~~huvudsakligt tjänsteställe~~) **/har sitt fasta tjänstgöringsställe**, betalas inget dagtraktamente. Som ett här avsett huvudsakligt tjänsteställe **/fast tjänstgöringsställe** betraktas också en jourplats där läkaren i medeltal arbetar över 15 % (ca en arbetsdag) av sin ordinarie arbetstid.

§ 12 Uträkning av timlön samt tidpunkten för ersättning i pengar eller i form av ledighet

mom. 1 Uträkning av timlön

Den timlön som behövs för uträkning av penningersättningar för mertids-, övertids-, kvälls-, natt-, lördags-, söndags- och helgaftonsarbete samt jourersättning får man genom att dividera den ordinarie lönen för en kalendermånad

1. med 160 (hälsocentralläkare, ~~hälsocentraltandläkare~~hälsocentraltandläkare och andra än praktiserande veterinärer)
2. med 163 (sjukhusläkare, sjukhustandläkare).

mom. 2 Uträkning av timlön i deltidarbete

Timlönen för en deltidarbetande får man genom att dividera den ordinarie lönen för en kalendermånad (deltidslönen) med det tal man får då den ordinarie arbetstiden för den deltidarbetande (deltidsarbetstiden) divideras med den fulla arbetstiden och multipliceras med den i mom. 1 angivna månadslönedivisorn för en anställd med full arbetstid.

Tillämpningsanvisning

Formel för timlön:

Timlönen = deltidslönen :

(mån.löne-
divisorn

x $\frac{\text{deltidsarbetstiden}}{\text{full arbetstid}}$)

- mom. 3** I andra fall än de som avses i mom. 1 och 2 får man den behövliga timlönen genom att dividera den ordinarie lönen med det tal som motsvarar antalet timmar som används till ordinarie arbete under en månad.

§ 13 Penningersättning och ersättning i form av ledighet

mom. 1 Tidpunkten för penningersättningar

Penningersättning ska betalas senast under den kalendermånad som följer efter utförandet av det arbete som berättigar till ersättning. Om den ordinarie arbetstiden är fastställd för en längre period än en vecka, ska ersättningen ges under den kalendermånad som följer efter en sådan periods slut.

mom. 2 Ersättning i form av ledighet

Arbetsstidsersättning i form av ledighet som avses i detta avtal ges senast under de tre månader som följer på utgången av den arbetsvecka eller den arbetsperiod som berättigar till ersättning, om inget annat avtalas med tjänsteinnehavaren/**arbetstagaren** eller lokalt.

Om den planerade ersättningen i form av ledighet inte har kunnat ges inom denna tid, betalas en penningersättning senast under den kalendermånad som följer efter att tiden för givande av ersättning i form av ledighet gick ut.

Tillämpningsanvisning

Jourersättning i form av ledighet (jourledighet) bör i allmänhet ges som hela arbetsveckor. Då motsvarar 38 timmar 15 minuter jourledighet en veckas ledighet i ordinarie arbetstid. Under en söckenhelgsvecka är jourledigheten mindre i motsvarande grad som den ordinarie arbetstiden är kortare.

Om jourledighet ges för en kortare period än en kalendervecka, iakttas som riktgivande i tillämpliga delar bestämmelserna om en avbruten arbetsvecka i § 2 mom. 4 i arbetstidskapitlet. Under en sådan vecka är den ordinarie arbetstiden en veckas ordinarie arbetstid (38 timmar 15 minuter), under en söckenhelgsvecka kortare enligt söckenhelgsförkortningen, minskad med mängden jourledighet, oberoende av på vilket sätt arbetstiden i respektive vecka har fördelats på de olika arbetsdagarna. Om jourledighet ges efter det att arbetsskiftsförteckningen för veckan ifråga har lagts fram, motsvarar jourledigheten de timmar ordinarie arbetstid som planerats i arbetsskiftsförteckningen. Motsvarande förfarande iakttas under en arbetsperiod.

En del av ersättningen för arbetsplatsjour i form av ledighet bör i mån av möjlighet ges omedelbart under läkarens följande arbetsdag efter juren (se § 17 om ledig dag efter arbetsplatsjour), om det inte annars är möjligt att ordna dygnsvilan (§ 5).

Ersättning i form av ledighet ges i ~~den tjänst~~ **den tjänst**

anställningsförhållande där ledigheten har intjänats eller i ~~en annan tjänst~~ **ett annat anställningsförhållande** med samma lönenivå vid sjukhuset/hälsocentralen. Om ersättning i form av ledighet inte har kunnat ges inom utsatt tid, betalas penningersättning enligt det ~~tjänstekollektivavtal~~ **tjänste- och arbetskollektivavtal** som gäller vid betalningstidpunkten. Penningersättningen betalas utgående från lönen vid betalningstidpunkten.

Exempel

Arbetsskiftsförteckningen för en hälsocentralläkare görs upp för en treveckorsperiod, och under den första veckan infaller långfredagen. Läkaren har jourledigt hela den vecka då långfredagen infaller och semester under tisdag och onsdag den vecka då annandag påsk infaller. Ordinarie arbetstid under treveckorsperioden är 114 timmar 45 minuter - 38 timmar 15 minuter (beviljad jourledighet 30 timmar 39 minuter, förkortningen p.g.a. långfredagen är 7 timmar 39 minuter) - 7 timmar 39 minuter (annandag påsk) - 15 timmar 18 minuter (7 timmar 39 minuter + 7 timmar 39 minuter, semesterdagar som annars hade varit arbetsdagar) = 53 timmar 33 minuter.

mom. 3 Flyttning av ledighet när tjänsteinnehavaren/**arbetstagaren** insjuknar

Om tjänsteinnehavaren/**arbetstagaren** insjuknar innan en ledighet som utgör arbetstidsersättning börjar eller under en sådan ledighet, tillämpas samma förfarande som vid flyttning av semester i motsvarande situationer (§ 11 i semesterkapitlet i AKTA), och arbetsgivaren har då rätt till den del av sjukdagpenningen som motsvarar den lön som betalats för sjukdomstiden. Om det efteråt konstateras att sjukdagpenning inte betalas till arbetsgivaren, anses ledigheten som utgör arbetstidsersättning uttagen och förbrukad enligt den ursprungliga bekräftelsen.

§ 14 Ersättning till läkare som inkallas till arbete under sin lediga tid

Till läkare och tandläkare som inkallas till arbete under sin lediga tid kan ersättning för arbetet betalas med iakttagande av § 1 och § 10 mom. 1 och 2 i arbetstidskapitlet i detta avtal eller i tillämpliga delar bestämmelserna i respektive bilaga, så som närmare bestäms lokalt.

Planering av arbetstiderna

§ 15 Arbetstidshandlingar

mom. 1 Arbetsskiftsförteckning

Arbetsgivaren är skyldig att på förhand göra upp en arbetsskiftsförteckning av vilken det framgår hur arbetstiden ska användas under arbetsperioden. När arbetsskiftsförteckningen görs upp ska tjänsteinnehavarna **och arbetstagarna** själva eller den förtroendeman som representerar dem ges tillfälle att framföra sin

åsiikt, om tjänsteinnehavaren/**arbetstagaren** eller förtroendemannen begär det. Arbets-skiftsförteckningen ska skriftligt delges ~~tjänsteinnehavaren~~ **de anställda** i god tid och senast en vecka innan arbetsveckan eller arbetsperioden börjar. Därefter får arbets-skiftsförteckningen ändras endast med ~~tjänsteinnehavarens~~ **den anställdas** samtycke eller av grundad anledning.

Tillämpningsanvisning

Av arbets-skiftsförteckningen ska framgå när den dagliga arbetstiden börjar och slutar samt tillräckligt specificerat hur arbetstiden ska användas för de uppgifter som ålagts ~~tjänsteinnehavaren~~ **den anställda**. I arbets-skiftsförteckningen antecknas, utöver den ordinarie arbetstiden, även ~~jour som beordrats~~ ~~tjänsteinnehavaren~~ **den anställdas jour** (när jouten börjar och slutar och vilken jourform det är fråga om) och kliniskt mertidsarbete, för att man ska kunna följa bl.a. när den maximala arbetstiden uppnås och bundenheten till arbetet (bl.a. belastningsfaktorer och en rättvis och ändamålsenlig fördelning av arbetsbördan), samt hur lediga dagar förlagts och tagits ut.

När arbets-skiftsförteckningen görs upp gäller samma skyldigheter och principer för deltidsanställda som för heltidsanställda.

Huvudregeln är att en arbets-skiftsförteckning som fastställts och lagts fram ska följas. Om avvikelser från arbets-skiftsförteckningen måste göras, antecknas de eventuella ändringarna i arbets-skiftsförteckningen (därtill kan de dokumenteras separat).

Huruvida det finns en grundad anledning att ändra arbets-skiftsförteckningen prövas från fall till fall. Sådana anledningar är bland annat verksamhetsbetingade skäl, t.ex. patienternas antal, kategori och vårdbehov eller oförutsedd frånvaro bland personalen. En grundad anledning är också att en ~~tjänsteinnehavare~~ **anställd** till exempel på grund av sjukdom inte sköter ett arbets-skift eller en jour som tjänsteinnehavaren enligt arbets-skiftsförteckningen skulle få ersättning för i form av ledighet eller att arbets-skiftsförteckningen har gjorts upp på ett felaktigt sätt. En grundad anledning, och ett förfarande som rekommenderas, är att man, om mer arbete än planerat behöver utföras någon dag, i stället kortar av arbetstiden för de övriga arbetsdagarna under arbetsperioden i motsvarande mån om det är möjligt med tanke på verksamheten, så att den ordinarie arbetstiden i genomsnitt är det timantal per vecka som anges i § 2 ovan.

Ändringar ska godkännas av den som fastställt arbets-skiftsförteckningen, i brådskande fall i efterskott. Om arbets-skiftsförteckningen nödvändigtvis måste ändras så att den ordinarie arbetstiden ändras till kliniskt mertidsarbete eller mertids-/övertidsarbete, ska tillstånd på förhand inhämtas hos den som fastställt arbets-skiftsförteckningen.

Arbetsgivaren kan inte ersätta arbets-skiftsförteckningen med något annat dokument.

mom. 2 Utjämningschema för arbetstiden

Om den ordinarie arbetstiden enligt § 2 i arbetstidskapitlet i detta avtal har ordnats som en arbetsperiod som är längre än en vecka, iakttas bestämmelserna om utjämningschema för arbetstiden i § 27 i arbetstidskapitlet i AKTA.

Tillämpningsanvisning

Om den arbetsperiod som iakttas är så lång att det är svårt att på förhand göra upp en arbetsskiftförteckning för hela perioden, ska man separat göra upp ett utjämningschema för arbetstiden enligt § 27 i arbetstidskapitlet i AKTA och fastställa en separat arbetsskiftförteckning för varje kortare period. Innan arbetsgivaren ändrar längden på arbetsperioden ska arbetsgivaren höra den förtroendemannen som företräder tjänsteinnehavarna **de anställda** eller **tjänsteinnehavarna de anställda** själva.

§ 16 Maximal arbetstid**mom. 1 Uppföljningsperiod för den maximala arbetstiden**

Den uppföljningsperiod för den maximala arbetstiden som avses i 18 § 1 mom. i arbetstidslagen (872/2019) är 12 månader.

mom. 2 Överskridande av den maximala arbetstiden

Arbetsgivaren och en tjänsteinnehavare **eller arbetstagare** som deltar i jourarbetet vid ett sjukhus kan avtala om överskridande av den maximala arbetstiden för högst ett år i taget. Avtalet ska ingås skriftligt. Den maximala arbetstiden för jourhavande tjänsteinnehavare **och arbetstagare** vid sjukhus kan i enlighet med 34 § 5 mom. i arbetstidslagen överskridas i fråga om de timmar som inte utgör arbetad tid.

Om arbetsgivaren planerar att ta i bruk ett arrangemang enligt denna bestämmelse för vissa verksamheter, ska arbetsgivaren ge förtroendemannen tillfälle att framföra sin åsikt om arrangemanget, behovet av det och villkoren för det avtal som erbjuds tjänsteinnehavarna **och arbetstagarna** innan arbetsgivaren ingår avtal med tjänsteinnehavarna **dem**. Förtroendemannen ska ges de uppgifter som behövs för att bedöma behovet av arrangemanget samt tillräckligt med tid att fördjupa sig i förslaget till arrangemanget. Arbetsgivaren och förtroendemannen ska årligen gå igenom det arrangemang som avses i bestämmelsen, varvid förtroendemannen ska ges tillfälle att framföra sin åsikt om ändamålsenligheten hos arrangemanget. Förtroendemannen har rätt att få reda på var skriftliga avtal har ingåtts, hur många avtalen är och vilka villkor de har.

Tillämpningsanvisning

Arbetsgivaren ska se till att jourfunktionerna är tryggade genom arbetstids- och jourarrangemangen. Arbetsgivaren ska också se till att personalen behandlas jämligt i planeringen och fördelningen av journalskift. Den maximala arbetstiden kan överskridas endast om

jouren inte kan tryggas på något annat sätt. **Arbetsgivaren ska regelbundet följa upp arbetstiden.**

Arbetsplatsjour på arbetsplatsen, ~~inklusive avvikande arbetsplatsjour~~, räknas helt och hållet som arbetstid.

Den maximala arbetstid som föreskrivs i 18 § i arbetstidslagen kan under en 12 månaders period uppgå till högst det antal timmar (48 timmar x 48 veckor) som anges i regeringens proposition (RP 158/2018 rd). Till den maximala arbetstiden räknas den tid som används till arbete och den tid under vilken ~~tjänsteinnehavaren~~ **den anställda** är skyldig att stå till arbetsgivarens förfogande på arbetsstället. Exempelvis vilotider eller arbetstidsersättningar i form av ledighet (t.ex. jourledighet) räknas inte som sådan arbetstid som avses här.

Se § 9 om ändring av jourform.

§ 17 Ledig dag efter arbetsplatsjour

- mom. 1** Arbetsgivaren ska för tjänsteinnehavarna **och arbetstagarna** ordna en tillräcklig vilotid i enlighet med detta avtal efter att ett arbetspass slutat och följande börjar.
- mom. 2** Om en tjänsteinnehavare **eller arbetstagare** har haft arbetsplatsjour efter kl. 23, ska följande arbetsdag (måndag–fredag) helt eller delvis planeras som ledig genom jourersättning i form av ledighet så att den ordinarie arbetstiden under arbetsdagen i fråga är högst den tid som eventuellt behövs för byte av arbetsuppgifter (0,5–2 timmar).
- mom. 3** Vilotiden i föregående moment kan utgöra en del av den i § 5 i arbetstidskapitlet avsedda dygnsvilan (mom. 1) eller ersättande vilotid (mom. 3). Ledighet efter jour minskar dock inte dygnsvilan eller den ersättande vilotiden, utan den ska ges i enlighet med § 5 mom. 3.
- mom. 4** Om det är fråga om ett jourskift vid en samjour för flera arbetsgivare, bör arbetsgivarna på motsvarande sätt se till att läkaren får en tillräcklig vilotid innan nästa arbetspass börjar.

Tillämpningsanvisning

Bestämmelsen baserar sig på arbetarskydds- och patientsäkerhetsskäl. Avsikten med bestämmelsen är att förkorta oavbrutna arbetspass. Vid planering och genomförande av arbets- och joursystemen bör man även i övrigt undvika att oavbrutna arbetspass blir oskäligt långa och medför oskälig bundenhet till arbetet med beaktande av den belastning som arbetsdagen och jourtiden medför. Den belastning som på varandra följande arbets- och jourskift orsakar kan minskas genom att man fördelar arbetspass, ledig tid och olika former av jour enligt en rytm som lokalt anses ändamålsenlig, varvid man kan använda jourersättning

i form av ledighet, andra intjänade ledigheter och olika slags arbetsarrangemang som t.ex. arbets- och journalskift av olika längd, spridda arbetstider och kombinationer av alla dessa faktorer (se även tillämpningsanvisningarna för § 2, § 5, § 6, § 10 och § 13 mom. 2 i arbetstidskapitlet och tillämpningsbilagan till arbetstidskapitlet).

Avtalsbilaga 1:

Avvikelse från dygnsvila vid delad arbetsplatsjour i samband med nattjour

1) Avtalets syfte

Syftet med detta lokala avtal är att möjliggöra lokala, fungerande arbets- och jourarrangemang som avviker från läkaravtalets bestämmelser om dygnsvila.

2) Förutsättningar för ingående av avtal

Avtalets ändamålsenlighet, möjligheterna att genomföra avtalet och behovet av det ska bedömas lokalt. Den lokala förtroendemannen ska bedöma förutsättningarna för ingående av det lokala avtalet efter att ha hört de läkare som han eller hon företräder.

3) Undantag från läkaravtalet

Genom avtalet kommer parterna överens om att avvika från kap. III § 5 mom. 1 och mom. 2 punkt a i läkaravtalet. I de arbetsskiftsarrangemang som avses i avtalet genomförs ingen dygnsvila på 11 timmar inom de 24 timmar som följer på arbetspassets början (mom. 1). Dessutom utförs arbete i detta arbetspass på över 13 timmar mellan kl. 23 och 8 utan att det ordnas vilotid på 3 timmar (mom. 2 punkt a).

Det är inte möjligt att genom detta avtal avvika från läkaravtalets bestämmelser om dygnsvila eller andra bestämmelser på andra sätt än det som anges i punkt 4.

4) Tillämpningsområde och villkor

Avtalet tillämpas vid xx och xx klinik/enhet/verksamhetsområde för att ordna delad arbetsplatsjour för läkare.

Mellan den ordinarie arbetstiden under dagtid och nattjouren ska det finnas en vilotid på minst 5 timmar som inte hör till arbetstiden.

Exempel:

Arrangemanget genomförs så att en del av läkarna efter den ordinarie arbetstiden under dagtid har jour kl. 15.30–22.00 och i enlighet med undantag b i kap. III § 5 mom. 2 i läkaravtalet kan avvika från dygnsvilan, förutsatt att den uteblivna dygnsvilan ersätts i enlighet med mom. 3 i samma paragraf. En del läkare avslutar sitt arbete efter den ordinarie arbetstiden kl. 15.30, men återvänder till samma arbetspass för jouren kl. 21.00. Arbetet fortsätter till klockan 9.00 på morgonen och avviker från 3-timmarsvilan enligt kap. III § 5 mom. 2 mom. punkt a i LÄKTA.

Dygnsvila ges under tiden mellan den ordinarie arbetstiden och jouren och den uteblivna andelen ska ersättas i enlighet med kap. III § 5 mom. 4 i LÄKTA.

Klockslagen är exempel.

5) Avtalets giltighetstid och uppsägning av avtalet

Avtalet gäller högst avtalsperioden 1.5.2022–30.4.2025 och det kan sägas upp ensidigt av vardera parten med iakttagande av en uppsägningstid på 3 månader.

Avtalsbilaga 2: Avvikelse från dygnsvila vid verksamhetsställen med särskilt mycket arbetsplatsjour

1) Avtalets syfte

Syftet med detta lokala avtal är att säkerställa patientsäkerheten genom att en och samma läkare är närvarande utan avbrott under jouden. Avtalet möjliggör både arbetspass med nattjour som är längre än 13 timmar och förkortning av den nattvila som fastställs i läkaravtalet, varvid full veckovila garanteras varje kalendervecka.

2) Förutsättningar för ingående av avtal

Avtalets ändamålsenlighet, möjligheterna att genomföra avtalet och behovet av det ska bedömas lokalt. Den lokala förtroendemannen ska bedöma förutsättningarna för ingående av det lokala avtalet efter att ha hört de läkare som han eller hon företräder.

3) Undantag från läkaravtalet

Genom avtalet kommer parterna överens om att avvika från kap. III § 5 mom. 1 och mom. 2 punkt a i läkaravtalet. I de arbetsskiftsarrangemang som avses i avtalet genomförs ingen dygnsvila på 11 timmar inom de 24 timmar som följer på arbetspassets början (mom. 1). Dessutom utförs arbete i detta arbetspass på över 13 timmar mellan kl. 23 och 8, men vilotiden enligt mom. 2 punkt a är 1,5 timmar.

Det är inte möjligt att genom detta avtal avvika från läkaravtalets bestämmelser om dygnsvila eller andra bestämmelser på andra sätt än det som anges i punkt 4.

4) Tillämpningsområde och villkor

Avtalet tillämpas vid xx och xx klinik/enhet/verksamhetsområde för ordnande av arbetsplatsjour för läkare.

Följande villkor ska uppfyllas:

- Längden på ett arbetspass (inklusive ordinarie arbetstid och jour eller endast jour) är högst 18 timmar.
- Under arbetspass mellan kl. 23 och 8 ska det för läkarna ordnas en oavbruten vila på minst 1,5 timmar på de villkor som anges i tillämpningsanvisningen för § 5 mom. 2 i läkaravtalet.
- Veckovilan ska vara 35 timmar varje kalendervecka och den kan inte ordnas som ett genomsnitt under 14 dygn enligt § 6 i läkaravtalet. Om veckovilan blir för kort under en kalendervecka, ska den ersättas genom att den ordinarie arbetstiden enligt läkaravtalet omedelbart förkortas under följande kalendervecka.
- Jour planeras inte för på varandra följande veckoslut (med undantag för semestertider)
- I arrangemanget ska vikt fästas vid förläggningen och ordnandet av den ordinarie arbetstiden.
- Som en del av avtalet ska arbetstagarens lön granskas som en helhet med beaktande av omfattande bundenhet till arbetet och mängden

obekväm arbetstid. Samtidigt bör också lönen för olika frånvaroperioder beaktas.

5) Avtalets giltighetstid och uppsägning av avtalet

Avtalet gäller högst avtalsperioden 1.5.2022–30.4.2025 och det kan sägas upp ensidigt av vardera parten med iakttagande av en uppsägningstid på 3 månader.

III Övriga bestämmelser

§ 1 Övriga tillämpliga bestämmelser i AKTA

Dessutom tillämpas följande kapitel och bilagor i AKTA:

- Kap. I § 2 mom. 4 i allmänna delen (avtalets förhållande till tidigare anställningsvillkor), § 5–9 3 och 4 i lönekapitlet.
- Kap. IV Semester
Grunden för beräkning av semesterlön, semesterersättning och semesterpenning, se LÄKTA lönekapitlet § 5.-
~~Angående utbytesledighet, se § 2 nedan.~~
- Kap. V Tjänstledighet **Tjänst-, arbets- och familjeledighet**
- Kap. VI Ersättningar för kostnader och naturaprestationer Kap. VII Förtroendemän
- Kap. VIII Permittering, ombildning till deltidsanställning och, anställningens upphörande Bilaga 16 Ersättningar för resekostnader.

§ 2 Utbytesledighet

Den semesterpenning som avses i § 18 i semesterkapitlet i AKTA eller en del av semesterpenningen kan med tjänsteinnehavarens samtycke ges i form av motsvarande ledighet.

Tillämpningsanvisning

Antalet utbytesledighetsdagar utgör 50 % av antalet intjänade semesterdagar enligt tabellerna i § 5 mom. 2 i semesterkapitlet i AKTA. När utbytesledighet beviljas antecknas som utbytesledighet motsvarande antal dagar som för semester, dvs. arbetsdagar (mån–fre förutom söckenhelg). Utbytesledighet som beviljas som en hel vecka fastställs från måndag till söndag (5 dagar utbytesledighet). Ordinarie lön enligt § 5 i lönekapitlet i AKTA betalas för hela utbytesledighetstiden (inte enbart för utbytesledighetsdagarna). Hela semesterpenningen tas ut i form av ledighet, betalas ingen semesterpenning. Om bara en del av semesterpenningen tas ut i form av ledighet, avdras från den semesterpenning (euro) som räknats ut enligt § 18 i lönekapitlet i AKTA lönen (semesterpenningen: antalet utbytesledighetsdagar) för så många dagar som tjänsteinnehavaren har utbytesledighet.

Om tjänsteinnehavaren insjuknar innan utbytesledigheten börjar eller under ledigheten, tillämpas samma förfarande som vid flyttning av semester i motsvarande situationer, och arbetsgivaren har då rätt till den del av sjukdagpenningen som motsvarar den lön som betalats för sjukdomstiden.

Exempel

Den ordinarie lönen för en tjänsteinnehavare är enligt § 5 i lönekapitlet i LÄKTA 4 000 euro. Tjänsteinnehavaren har rätt till semester för 8 månader enligt tabellen i § 5 mom. 3 punkt 1 i semesterkapitlet i AKTA, utbytesledigheten är således 12 dagar (24 dagar : 2). Semesterpenningen är 1 920 euro (8 mån. x 6 % x 4 000 euro), vilket innebär att beloppet per utbytesledighetsdag är 160 euro (1 920 euro : 12 dagar utbytesledighet). För tjänsteinnehavaren fastställs 7 dagar utbytesledighet (måndag till följande veckas tisdag) och för den tiden betalas ordinarie lön enligt AKTA kap. II § 5 och den resterande delen av semesterpenningen (en del som motsvarar 5 dagar utbytesledighet) betalas i pengar. I pengar betalas 800 euro (semesterpenningen 1 920 euro – 7 dagar utbytesledighet x 160 euro).

§ 3-2 Lokal justeringspott

mom. 1 Detta avtal tillämpas inte till de delar som dess bestämmelser frångåtts genom ett lokalt avtal som är förenligt med § 13 i det kommunala huvudavtalet.

mom. 2 a Genom ~~lokala~~ **ett lokalt** avtal får man dock inte avtala om en lägre grundlön än den ~~lägsta~~ som **minst** ska betalas enligt detta avtal eller avvika från ~~avtalets~~ **detta avtals** bestämmelser om den ordinarie arbetstidens genomsnittliga längd, semesterns längd eller ~~sjuk~~ **sjukfrånvaro**- eller moderskapsledighetsförmåner. Om en inrättning eller verksamhetsenhet, vars huvudman är en kommun eller samkommun, staten eller en privat sammanslutning, överförs på en annan huvudman som är en kommun eller samkommun, kan semesterns längd för den överförda personalen avtalas på ett sätt som avviker från semesterbestämmelserna i AKTA.

mom. 2 b Genom ett lokalt avtal får man dock inte avtala om en lägre grundlön än den som minst ska betalas enligt detta avtal eller avvika från detta avtals bestämmelser om den ordinarie arbetstidens genomsnittliga längd, semesterns längd eller sjukfrånvaro-, graviditetsledighets- eller föräldraledighetsförmåner. Om en inrättning eller verksamhetsenhet, vars huvudman är en kommun eller samkommun, staten eller en privat sammanslutning, överförs på en annan huvudman som är en kommun eller samkommun, kan semesterns längd för den överförda personalen avtalas på ett sätt som avviker från semesterbestämmelserna i AKTA.

Tillämpningsanvisning

Med anledning av familjeledighetsreformen har det gjorts ändringar i bland annat sjukförsäkringslagen, arbetsavtalslagen, lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden samt semesterlagen. I lagstiftningen finns det övergångsbestämmelser där det hänvisas till ikraftträdelsetidpunkten för ändringarna i sjukförsäkringslagen.

Bestämmelserna i detta moment (mom. 2 b) tillämpas om barnets

beräknade födelsedatum är 4.9.2022 eller senare, eller om dagen då adoptivbarnet tas i vård är 31.7.2022 eller senare.

Se § 11 i underteckningsprotokollet till detta avtal.

- mom. 3** Lokala avtal som ingåtts med stöd av § 25 mom. 3 i allmänna delen i LÄKTA 2007–2009 gäller i enlighet med respektive avtals bestämmelser om giltighetstid.

Tillämpningsanvisning

Tillämpningsanvisningen för § 4 mom. 1 i allmänna delen i AKTA iakttas i tillämpliga delar.

§ 4 3 Arbetsfred

Tjänsteinnehavare

- mom. 1** Den som är bunden av detta avtal får inte under den tid avtalet gäller vidta stridsåtgärder för att avgöra en tvist som gäller avtalets giltighet, giltighetstid eller rätta innebörd eller ett anspråk som baserar sig på avtalet eller för att ändra det gällande avtalet eller för att få till stånd ett nytt avtal.

Tjänsteinnehavare

- mom. 2** En förening som är bunden av detta avtal är dessutom skyldig att se till att underlydande föreningar och tjänsteinnehavare som omfattas av avtalet inte bryter mot den i mom. 1 avsedda fredsplikten eller överträder bestämmelserna i avtalet. Denna skyldighet innebär också att föreningen inte får stödja eller främja förbjudna stridsåtgärder eller på något annat sätt bidra till sådana åtgärder, utan är skyldig att försöka få dem att upphöra.

Arbetstagare

- mom. 3** Ansvaret hos kollektivavtalets parter och övriga som är bundna av avtalet regleras genom lag (hänvisningsbestämmelse).

Tillämpningsbilaga till arbetstidskapitlet

Tillämpningsanvisning om arbetsskiftsförteckningar

Ingen ändring

Tillämpningsbilaga till allmänna delen

Tillämpningsanvisning om begrepp inom läkaravtalets tillämpningsområde

Rätten att utöva läkar-, tandläkar-, specialistläkar- och specialtandläkaryrket regleras i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994). Med stöd av lagen har förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994) utfärdats.

Nedan anges till behövliga delar numret på lagar och förordningar genom vilka lagen eller förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har ändrats.

Rätt eller tillstånd att utöva yrke **som läkare eller tandläkare** i Finland beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira efter ansökan.

Bestämmelser om utövande av veterinäryrket finns i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000). Livsmedelsverket fattar på ansökan beslut om legitimering av veterinärer och beslut om temporära rättigheter.

I avtalet har följande begrepp använts:

Legitimerad läkare

- Läkare som har rätt att utöva läkaryrket som legitimerad läkare efter att ha avlagt medicine licentiatexamen i Finland.
- Läkare som har rätt att utöva läkaryrket som legitimerad läkare eller som beviljats motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.
- Läkare som avses i övergångsbestämmelsen i 46 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och som var legitimerade läkare när lagen trädde i kraft 1.7.1994 och då hade rätt att självständigt utöva läkaryrket i Finland.
- Läkare med specialisträttigheter jämföras vid tillämpningen av avtalet med legitimerade läkare, men inte tvärtom.

Läkare med specialisträttigheter

- Läkare som på basis av utbildning som fullgjorts i Finland har

specialist rättigheter enligt 4 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (ändrad genom lagarna 1355/2014 och 312/2011) eller enligt 4 § 3 mom. sådan lagen lydde 30.4.2011 (ändrad genom lag 1030/2000), eller som har specialistkompetens enligt 6 § sådan lagen lydde 31.12.2000 eller som beviljats specialist rättigheter när lagen trädde i kraft 1.7.1994 (se övergångsbestämmelsen i 46 § 1 mom. i lagen).

- Läkare som har rätt att utöva specialistläkaryrket som legitimerad läkare eller som beviljats motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.

Legitimerad läkare med särskild allmänläkarutbildning (YEK)

Läkare som har avlagt tilläggsutbildningen för läkare inom primärvården före 1.5.2011 eller särskild allmänläkarutbildning efter detta datum och som med stöd av detta har rätt att utöva allmänläkaryrket inom socialskyddssystemet i ett annat EU- eller EES-land utanför Finland.

Bestämmelser om särskild allmänläkarutbildning finns i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (ändrad genom lagarna 1355/2014 och 312/2011), förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (ändrad genom förordning 377/2011) och i SHM:s förordning om specialistläkarutbildning och specialisttandläkarutbildning samt om särskild allmänläkarutbildning (56/2015).

Läkare

Avser alla de läkare som räknas upp ovan.

Medicine studerande

Studerande som fullgjort de studier som föreskrivs i 3 § och 3 b § i förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (ändrad genom förordning 377/2011) och som med stöd av bestämmelsen i fråga tillfälligt får vara verksam i läkaruppgifter under ledning och tillsyn av en legitimerad läkare som har rätt att utöva läkaryrket.

Amanuens

Med amanuenser, dvs. läkarpraktikanter, avses medicine studerande som fullgör den tjänstgöring som krävs inom läkarutbildningen såsom amanuenser i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande (i allmänhet i arbetsavtalsförhållande).

Legitimerad tandläkare

Anmärkning

~~Ödontology licentiatexamen har ändrats 1.8.2011 så att utbildningen har förlängts med sex månader och i examen har införts fördjupad praktik som ersätter praktiken enligt tidigare praxis.~~

~~De som avlagt den nya examen får rätt att utöva tandläkaryrket som legitimerade~~

tandläkare (s.k. full legitimering) direkt med stöd av sin licentiatexamen.

Reformen gäller automatiskt dem som påbörjat sina odontologiska studier tidigast 1.8.2011. De som påbörjat sina studier tidigare kan börja avlägga examen enligt de nya bestämmelserna tidigast 1.8.2013. De som studerat enligt den gamla examen förutsätts för full legitimering fortfarande utföra praktisk tjänstgöring på nio månader efter att de har avlagt odontologie licentiatexamen. I statsrådets förordning om ändring av 13 och 14 § i statsrådets förordning om universitetsexamina föreskrivs att en studerande dock övergår till att studera enligt denna förordning om han eller hon inte före utgången av 2020 har avlagt examen enligt den förordning som gäller när denna förordning träder i kraft. Det nya och det gamla systemet gäller parallellt till utgången av 2020. Den praktiska tjänstgöringen kan därmed också utföras senare än 2020, men odontologie licentiatexamen måste vara avlagd vid slutet av 2020.

- Tandläkare som har rätt att utöva tandläkaryrket som legitimerad tandläkare efter att ha avlagt odontologie licentiatexamen i Finland. Detta tillämpas på tandläkare som har avlagt odontologie licentiatexamen enligt den lagstiftning som trädde i kraft 1.8.2011.
- Tandläkare som efter odontologie licentiatexamen har fullgjort av Valvira godkänd praktisk tjänstgöring som avses i 4 § 2 mom. sådant det lydde till 30.4.2011 i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och som har rätt att självständigt utöva tandläkaryrket såsom legitimerad tandläkare. Detta tillämpas på tandläkare som har avlagt odontologie licentiatexamen enligt den lagstiftning som gällde före 1.8.2011.
- Tandläkare som har rätt att utöva tandläkaryrket som legitimerad tandläkare eller som beviljats motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.
- Tandläkare som avses i övergångsbestämmelsen i 46 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och som var legitimerade tandläkare när lagen trädde i kraft 1.7.1994 och då hade rätt att självständigt utöva tandläkaryrket i Finland.
- Vid tillämpningen av avtalet jämföras tandläkare med specialtandläkarrättigheter nedan med legitimerade tandläkare, men inte tvärtom.

Tandläkare med specialtandläkarrättigheter

- Tandläkare som på basis av utbildning som fullgjorts i Finland har specialtandläkarrättigheter enligt 4 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (ändrad genom lagarna 1355/2014 och 312/2011) eller enligt lagens 4 § 3 mom. sådant det lydde 30.4.2011 (ändrad genom lag 1030/2000), eller som har specialtandläkarkompetens enligt 6 § sådana den lydde 31.12.2000 eller som beviljats specialtandläkarrättigheter när lagen trädde i kraft 1.7.1994 (se övergångsbestämmelsen i 46 § 1 mom. i lagen).
- Tandläkare som har rätt att utöva specialtandläkaryrket som legitimerad tandläkare eller som beviljats motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.

Tandläkare med begränsad legitimation

~~Tandläkare som på basis av utbildning som fullgjorts i Finland har beviljats rätt enligt 4 § 1 mom. sådant det lydde till 30.4.2011 i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att utöva tandläkaryrket som legitimerad tandläkare under någon annans ledning och tillsyn. Detta tillämpas på tandläkare som har avlagt odontologie licentiatexamen enligt den lagstiftning som gällde före 1.8.2011.~~

~~Tandläkare som har rätt att utöva tandläkaryrket som legitimerad tandläkare under någon annans ledning eller tillsyn, eller motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.~~

~~Bestämmelser om praktisk tjänstgöring för legitimerade tandläkare ingick i 6 § i förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, men paragrafen upphävdes genom statsrådets förordning 377/2011. Enligt den sistnämnda förordningen tillämpas ändå 6 §, sådan den lydde när förordningen trädde i kraft, på tandläkare vars odontologie licentiatexamen inte har omfattat en sex månaders fördjupad praktik.~~

Tandläkare

Avser alla de tandläkare som räknas upp ovan.

Odontologie studerande

- Studerande som fullgjort de studier som föreskrivs i 3 a eller 3 b § i förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (ändrad genom förordning 377/2011) och som med stöd av bestämmelsen i fråga tillfälligt får vara verksam i tandläkaruppgifter under ledning och tillsyn av en legitimerad tandläkare som har rätt att utöva tandläkaryrket.
- Studerande som utför den fördjupade praktik som ingår i examen enligt universitetslagens 40 § 2 mom. 3 punkt som trädde i kraft 1.8.2011. (Lag om ändring av universitetslagen 315/2011)

Legitimerad veterinär

Veterinär som ~~Livsmedelssäkerhetsverket~~ **Livsmedelsverket** med stöd av lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) har beviljat rätt att verka som legitimerad veterinär.

Specialveterinär

Veterinär som uppfyller de krav som föreskrivs i 42 § i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) (42 § ändrad genom lagarna 301/2006 och 1094/2007) och i 6 § i förordningen om specialveterinärexamen och rätten att vara verksam som specialveterinär (275/2000).

Veterinärmedicine studerande

Studerande som efter fullgjorda studieprestationer enligt 7 § i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) får utöva veterinäryrket temporärt. (7 § ändrad genom lag 301/2006)

Bilaga 1

Läkare vid hälsocentraler

§ 1 Lönesättningen från 1.6.2022

Läkarens tjänstebeteckning/befattning	Grundlön, €
1 Överläkare/läkare i motsvarande ställning Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften L1TK2000	5 433,35
2 Specialläkare med krävande uppgifter Specialläkare/hälsocentralläkare med specialisträttigheter Hälsocentralläkaren har specialisträttigheter lämpliga för uppgiften Se tillämpningsanvisningen L1TK4200	5 029,58
3 Specialläkare/hälsocentralläkare med specialisträttigheter Hälsocentralläkaren har specialisträttigheter lämpliga för uppgiften L1TK4100	4 790,07
4 Övriga hälsocentralläkare 4.1 Legitimerad läkare som har genomgått särskild allmänläkarutbildning eller som i sammanlagt minst 3 år har utövat läkaryrket i en tjänst/befattning som kräver legitimering L1TK5200 I fråga om arbetserfarenhetstillägg tillämpas AKTA kap. II § 12. För tillägget godkänns som anställning endast arbete som legitimerad läkare.	4 033,63
4.2 Legitimerad läkare L1TK6100	3 521,13
5 Medicine studerande Medicine studerande, grundlönen är oberoende av vilken läkartjänst/läkarbefattning som den studerande sköter L1TK6200	2 735,42

Tillämpningsanvisning: Fördelningen av potten enligt § 3 i underteckningsprotokollet, se cirkulär 2/2021.

Tillämpningsanvisning

Förvaltningsnivåerna och befattningarna för ledningsuppgifter har olika benämningar i olika organisationer. Tjänstebeteckningen anger inte befattningens innehåll eller ställning i organisationen. Se närmare promemorian om läkaravtalets tillämpningsområde i bilaga 3 till cirkulär 9/2022.

1 Anställda utanför lönesättningen och annat att observera om tillämpningsområdet

Läkaravtalet tillämpas också på anställda som står utanför lönesättningen.

En befattning som läkare i ledande ställning hör till tillämpningsområdet för LÄKTA, om det i uppgifterna ingår ledning av medicinsk substans, annat administrativt arbete som omfattas av LÄKTA eller i vissa fall även kliniskt arbete.

Chefsläkare står utanför lönesättningen.

En hälsocentralläkare som förordnats till ansvarig läkare står utanför lönesättningen från det att förordnandet börjar gälla tills det upphör, varefter läkarens lön bestäms på nytt enligt den ändrade grunden.

När utvecklings-, forsknings- eller andra projektuppgifter förutsätter medicinsk kompetens är det fråga om en befattning som hör till tillämpningsområdet för LÄKTA. Beroende på befattningens innehåll kan den höra till någon lönepunkt, men också stå utanför lönesättningen.

1-2 Bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för ledningen och chefer

~~Chefsläkare står utanför lönesättningen.~~

~~En hälsocentralläkare som förordnats till ansvarig läkare står utanför lönesättningen från det att förordnandet börjar gälla till dess att det upphör, varefter läkarens lön bestäms på nytt enligt den ändrade grunden.~~

Syftet är att lönen för alla chefer ska stå i rätt proportion till arbetets svårighetsgrad, mängden uppgifter och arbetsresultatet och också i rätt proportion till de underställdas löner. Se punkt 3.3 Chefsställning i tillämpningsanvisningen för § 9 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA.

En så rättvis lönebildning som möjligt främjar måluppfyllelsen vad gäller gott ledarskap och framgång för hela enheten.

När den uppgiftsrelaterade lönen för ledningen och cheferna bestäms ska man utöver § 7, 8 och 9 i lönekapitlet i AKTA med tillämpningsanvisningar beakta sådana faktorer som påverkar arbetets svårighetsgrad och mängd, t.ex. befolkningsunderlaget, nya skyldigheter och ansvar som uppstår då en ny verksamhetshelhet har bildats av motsvarande enheter i olika kommuner, liksom också att överläkare utöver ledningsuppgiften deltar i patientarbete under ordinarie arbetstid dagtid och att specialiserade sjukvårdstjänster tillhandahålls, om det kan anses befogat med tanke på verksamheten som helhet.

2-3 Överläkare/läkare i motsvarande ställning

Med en läkare i motsvarande ställning avses en läkare som i fråga om ställning och uppgifter kan jämföras med en överläkare och vars huvuduppgift är att leda.

3-4 Specialläkare med krävande uppgifter

Uppgifterna består i huvudsak av kliniskt arbete (inkl. klinisk undersökning). Det är fråga om arbetsuppgifter som kräver omfattande fördjupad kompetens inom en specialitet.

Den kompetens som krävs uppnås i regel genom cirka tio års arbete som

specialläkare. Den kliniska kompetensen kan även härstamma från någon annan specialitet.

Arbetsgivaren avgör vilka uppgifter som överförs till lönepunkten. Se närmare i cirkulär 2/2024.

4-5 Specialläkare

Läkaren arbetar med grundläggande arbetsuppgifter inom sin specialitet och har grundläggande yrkeskunskap inom specialiteten.

5-6 Hälsocentralläkare

Vid bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för en hälsocentralläkare med arbetsuppgifter som i högre grad än för övriga läkare fokuserar på vård av patienter i en särgrupp (t.ex. diabetes, lungsjukdom eller reumatism) eller något annat särskilt ansvar, till exempel ett sektorspecifikt ansvar, beaktas detta vid arbetsvärderingen enligt § 9 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA.

6-7 Läkare som ansvarar för en delfunktion

Med en läkare som ansvarar för en delfunktion avses en hälsocentralläkare som har anförtrots ledningen av en större verksamhetsdel. Här avses alltså inte arbetsfördelningen mellan läkarna. Läkare som ansvarar för en delfunktion kan ansvara för t.ex. verksamheten och utvecklingen av ett delområde inom en stor kommun/samkommun eller ett samarbetsområde. Genom att utse läkare med ansvar för en delfunktion kan man trygga en tillfredsställande chefsverksamhet och på detta sätt stödja ett gott ledarskap.

Vid bestämningen av den uppgiftsrelaterade lönen för en hälsocentralläkare som utsetts till ansvarig läkare för en delfunktion beaktas extra uppgifter eller extra ansvar enligt § 9 mom. 1 punkt 3.2 i lönekapitlet i AKTA från det att förordnandet börjar gälla till dess att det upphör, varefter läkarens lön bestäms på nytt enligt den ändrade grunden.

7 8 Utbildning och handledning

Vid bestämningen av lönen för utbildare och handledare bör beaktas vilken inverkan undervisnings- och handledningsuppgiften har på arbetets svårighetsgrad. I fråga om tutorverksamhetens inverkan på den uppgiftsrelaterade lönen eller det individuella tillägget, se tillämpningsanvisningen för § 6 i lönekapitlet.

8 9 Förändringar i uppgifterna och arbetsfördelningen

Vid olika omställningar i organisationen, exempelvis vid omfördelning av uppgifter för vårdpersonalen (t.ex. överföring av uppgifter från läkare till sjukskötare) kan genomförandet av förändringen förutsätta att det av läkarna krävs mera utbildning, styrning och handledning av övrig personal än i genomsnitt. I sådana fall ändras också fokus i läkarnas arbetsuppgifter tillfälligt vad gäller förhållandet mellan läkarens mottagnings- och motsvarande patientarbete och annat arbete. Man ska också på förhand uppskatta på vilket sätt och hur länge denna förändring påverkar verksamheten och beakta detta lokalt i läkarnas arbets- och lönearrangemang. Se bestämmelserna och tillämpningsanvisningarna i § 7, 8 och 9 i lönekapitlet i AKTA.

§ 2 Åtgärdsarvoden

mom. 1 Ersättning för åtgärder

För åtgärder som nämns i åtgärds katalogen för läkare vid hälsocentraler betalas åtgärdsarvoden enligt ersättningstabellen i mom. 2 när åtgärderna utförs under ordinarie arbetstid eller jourtid, och till läkare som arbetar full arbetstid när åtgärderna utförs som kliniskt mertidsarbete.

Tillämpningsanvisning

Åtgärdsarvode betalas alltid oberoende av var åtgärden utförs, t.ex. på mottagning, vårdavdelning eller rådgivningsbyrå.

mom. 2 Tabell över åtgärdsersättningar från 1.6.2022

Arvoden och ersättning ar	Ordinarie arbetstid	Kliniskt mertidsarbete	Ordinarie arbetstid efter kl. 18 vardagskväll ar	Arbetsplatsjour, avvikande arbetsplatsjour och fri jour
Åtgärdsgrupper	€	€	€	€
R 0	2,79	3,65	3,65	3,65
R I, RU I, RR I	7,57	9,91	9,91	9,91
R II, RU II, RR II	11,43	15,13	15,13	15,13
R III, RR III	27,95	36,50	36,50	36,50

mom. 3 Åtgärdsarvoden för kliniskt mertidsarbete till läkare som arbetar deltid

Till en läkare som arbetar deltid betalas för åtgärder som utförs som kliniskt mertidsarbete arvoden enligt åtgärdsarvodena för ordinarie arbetstid i mom. 2 tills läkarens ordinarie arbetstid och kliniska mertidsarbetstid sammanlagt överstiger en heltidsarbetande läkares ordinarie arbetstid.

Temporärt mom. 4

~~Vid beräkningen av höjningen av den ordinarie lönen enligt § 3 och 5 i lönekapitlet i LÄKTA för kvalifikationsåret 1.4.2020–31.3.2021, beaktas endast de månader då befolkningen har tillhandahållits primärvårdstjänster som normalt.~~

§ 3 Besöksarvoden för kliniskt mertidsarbete

mom. 1 För varje patient som en läkare med full arbetstid behandlar under kliniskt mertidsarbete betalas besöksarvode enligt ersättningstabellen i mom. 2.

mom. 2 Ersättningstabell från **1.6.2022**

Arvoden och ersättningar	Kliniskt mertidsarbete
Besöksarvoden	€
Patientbesök hos läkaren a) nattetid och under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	10,97
Separat besök av läkare hos patient (hembesök) a) nattetid och under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	13,46
Över 45 minuter långt patientbesök, tillägg för varje påbörjad kvartstimme; vid hembesök inräknas restiden i besökstiden a) nattetid och under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	4,60

mom. 3 Besöksarvoden för kliniskt mertidsarbete till läkare som arbetar deltid

Till en läkare som arbetar deltid betalas för kliniskt mertidsarbete som överstiger läkarens ordinarie arbetstid (deltiden) 50 % av besöksarvodena för kliniskt mertidsarbete i ersättningstabellen i mom. 1 tills den deltidssarbetande läkarens ordinarie arbetstid och kliniska mertidsarbetstid sammanlagt överstiger en heltidsarbetande läkares ordinarie arbetstid.

Anmärkning

Ersättningarna för arbetsplatsjour bestäms enligt § 11 mom. 1 i arbetstidskapitlet.

Grundersättningarna för fri jour och avvikande arbetsplatsjour bestäms enligt § 11 mom. 2 i arbetstidskapitlet i detta avtal och ersättningarna för arbetad tid enligt § 11 mom. 1.

§ 4 Prestationslön

mom. 1 Prestationslönesystemet enligt paragrafen är ett alternativ till systemet enligt § 2–3. Systemet kan tas i bruk endast hos de arbetsgivare som nämns i tillämpningsanvisningen.

Arbetsgivaren bestämmer vem som omfattas av prestationslönen. Om en läkares arbetsuppgifter huvudsakligen omfattar mottagning, kan läkaren omfattas av prestationslönen. Då ska det beaktas hur en annan uppgift, t.ex. en undervisnings- och handledningsuppgift, inverkar på den lön som betalas för befattningen. Dessutom betalas till läkaren arvoden enligt prestationslönesystemet.

Tillämpningsanvisning

Närmare anvisningar om systemet med prestationslön och införandet av systemet finns i cirkulär 9/2022, punkt 11.3.

Under avtalsperioden 1.5.2022–30.4.2025 är bestämmelsen i § 4 alternativ till bestämmelserna i § 2–3.

Införandet har möjliggjorts för följande arbetsgivare:

- Införande senast 1.10.2022: frivilliga samkommuner för social- och hälsovården och Helsingfors.
 - Införande senast 1.9.2023: Valfärdsområdena
-

mom. 2 Prestationer

Prestationer är:

- ~~patientmottagning~~ patientbesök på mottagning, inkl. distansmottagning,
- läkarbesök hos patient,
- konsultation,
- vårdplanering utan patientens närvaro,
- vårdärenden per telefon, då de ersätter besök på mottagningen.

mom. 3 Prestationens svårighetsgrad och nivåer

Prestationens svårighetsgrad kan bero på hur krävande åtgärden är, antalet åtgärder eller hur ~~svår vården av~~ svårbehandlad patienten är. Prestationsnivån bestäms utifrån prestationens totala svårighetsgrad. Det finns fyra prestationsnivåer.

- 1) Enkel
Prestationen innefattar en begränsad undersökning, en kort konsultation eller en begränsad vårdåtgärd
- 2) Basnivå
Prestationen innefattar till exempel en rutinundersökning, ett vårdbesök, en konsultation eller en vårdåtgärd
- 3) Krävande eller omfattande
Prestationen innefattar till exempel en undersökning som är mer omfattande än en rutinundersökning, en omfattande konsultation eller en omfattande vårdåtgärd
- 4) Mycket krävande eller mycket omfattande
Prestationen innefattar till exempel en mycket krävande eller

mycket omfattande vårdåtgärd

mom. 4 Prestationslön

Prestationslönen anges i euro. Under övergångsperioden 1.5.2022–30.4.2025 fastställs prestationslönernas belopp lokalt. För prestationer under jour och kliniskt mertidsarbete betalas förhöjd prestationslön.

När beloppen av prestationslönerna bestäms lokalt ska man beakta hur tiden för jour och kliniskt mertidsarbete inverkar på prestationslönernas nivå.

mom. 5 Det som i läkaravtalet bestäms om åtgärdsarvodet (t.ex. § 3 och 5 i lönekapitlet) gäller på motsvarande sätt systemet enligt § 4 i denna bilaga.

Bilaga 2

Tandläkare vid hälsocentraler

§ 1 Lönesättningen från 1.6.2022

Tjänstebeteckning/befattning	Grundlön €/mån.
1 Övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning Tandläkaren förutsätts ha specialtandläkarrättigheter lämpliga för uppgiften L2TH2000	4 997,17
2 Specialtandläkare med krävande uppgifter Specialtandläkare/hälsocentraltandläkare med specialtandläkarrättigheter Hälsocentraltandläkaren förutsätts ha specialtandläkarrättigheter lämpliga för uppgiften Se tillämpningsanvisningen L2TH4200	4 692,18
3 Specialtandläkare/hälsocentraltandläkare med specialtandläkarrättigheter Hälsocentraltandläkaren förutsätts ha specialtandläkarrättigheter lämpliga för uppgiften L2TH4100	4 468,74
4 Övriga hälsocentraltandläkare Hälsocentraltandläkaren förutsätts ha rättighet att verka som legitimerad tandläkare L2TH5200	3 798,43
5 Övriga tandläkare Odontologie studerande 5.1 Tandläkare med begränsad legitimation, grundlönen är oberoende av vilken tandläkartjänst/tandläkaruppgift tandläkaren sköter L2TH6100 5.2 Odontologie studerande, grundlönen är oberoende av vilken tandläkartjänst/tandläkarbefattning den studerande sköter L2TH6200	2 336,81

~~underteckningsprotokollet, se cirkulär 2/2021.~~

Ändringarna i åtgärdsarvodessystemet för hälsocentraltandläkare träder i kraft 1.1.2023. Den uppgiftsrelaterade lönen för hälsocentraltandläkare i lönepunkt L2TH5200 höjs vid samma tidpunkt med 41,41 euro.

Tillämpningsanvisning

Förvaltningsnivåerna och befattningarna för ledningsuppgifter har olika benämningar i olika organisationer. Tjänstebeteckningen anger inte befattningens innehåll eller ställning i organisationen. Se närmare promemorian om läkaravtalets tillämpningsområde i bilaga 3 till cirkulär 9/2022.

1 Anställda utanför lönesättningen och annat att observera om tillämpningsområdet

Läkaravtalet tillämpas också på anställda som står utanför lönesättningen.

En befattning som tandläkare i ledande ställning hör till tillämpningsområdet för LÄKTA, om det i uppgifterna ingår ledning av odontologisk substans, annat administrativt arbete som omfattas av LÄKTA eller i vissa fall även kliniskt arbete.

Ledande tandläkare står utanför lönesättningen.

En hälsocentraltandläkare som förordnats till ansvarig tandläkare står utanför lönesättningen från det att förordnandet börjar gälla tills det upphör, varefter tandläkarens lön bestäms på nytt enligt den ändrade grunden.

När utvecklings-, forsknings- eller andra projektuppgifter förutsätter odontologisk kompetens är det fråga om en befattning som hör till tillämpningsområdet för LÄKTA. Beroende på befattningens innehåll kan den höra till någon lönepunkt, men också stå utanför lönesättningen.

4-2 Bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för ledningen och chefer

~~Ledande tandläkare står utanför lönesättningen.~~

~~En hälsocentraltandläkare som förordnats till ansvarig tandläkare står utanför lönesättningen från det att förordnandet börjar gälla till dess att det upphör, varefter tandläkarens lön bestäms på nytt enligt den ändrade grunden.~~

En person i chefsställning bör ha högre lön än de underställda, om det inte finns någon särskild grundad anledning att avvika från detta. Vid en jämförelse av lönerna beaktas utöver chefens och de underställdas uppgiftsrelaterade löner också åtgärdsarvoden som betalas för ordinarie arbetstid. Målet är att lönen för alla chefer ska stå i rätt proportion till arbetets svårighetsgrad, mängden uppgifter och arbetsresultatet. Se punkt 3.3 Chefsställning i tillämpningsanvisningen för § 9 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA.

När den uppgiftsrelaterade lönen för ledningen och cheferna bestäms ska man utöver § 7, 8 och 9 i lönekapitlet i AKTA med tillämpningsanvisningar beakta sådana faktorer som påverkar arbetets svårighetsgrad och mängd, t.ex. befolkningsunderlaget eller nya skyldigheter och ansvar som uppstår då en ny verksamhetshelhet har bildats av motsvarande enheter i olika kommuner.

En så rättvis lönebildning som möjligt främjar måluppfyllelsen vad gäller gott ledarskap och framgång för hela enheten.

2 3 Övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning

Med en tandläkare i motsvarande ställning avses en tandläkare som i fråga om ställning och uppgifter kan jämföras med en övertandläkare och vars huvuduppgift är att leda ett större delområdes verksamhet.

3 4 Specialtandläkare med krävande uppgifter

Uppgifterna består i huvudsak av kliniskt arbete (inkl. klinisk undersökning). Det är fråga om arbetsuppgifter som kräver omfattande fördjupad kompetens inom en specialitet.

Den kompetens som krävs uppnås i regel genom cirka tio års arbete som specialtandläkare. Den kliniska kompetensen kan även härstamma från någon annan specialitet.

~~Arbetsgivaren avgör vilka uppgifter som överförs till lönepunkten. Se närmare i cirkulär 2/2021.~~

4 5 Hälsocentraltandläkare

Bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för tandläkare med särskilt kunnande eller annat särskilt ansvar

Vid bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för en hälsocentraltandläkare med arbetsuppgifter som i högre grad än för övriga tandläkare fokuserar på kompetens inom någon odontologisk specialitet, vård av patienter i en särgrupp eller något annat särskilt ansvar beaktas detta vid arbetsvärderingen enligt § 9 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA. Om det särskilda ansvaret medför att åtgärdsarvodena minskar, ska detta kompenseras.

Uppgifter som kräver fördjupad kompetens

Vid bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för en hälsocentraltandläkare med arbetsuppgifter som kräver fördjupad kompetens, beaktas dessa arbetsuppgifter vid arbetsvärderingen enligt § 9 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA.

Kännetecknande för fördjupad kompetens är till exempel att de kliniska färdigheterna och förmågan till interaktion har utvecklats och fördjupats i arbetet, att tandläkaren

kan planera och genomföra övergripande vårdlösningar med bättre effekt och att tandläkaren behärskar mer krävande vårdhelheter än i början av sin karriär.

En tandläkare som är i början av sin karriär kan inte utföra sådana uppgifter.

5 6 Tandläkare som ansvarar för en delfunktion

Med en tandläkare som ansvarar för en delfunktion avses en hälsocentraltandläkare som har anförtratts ledningen av en större verksamhetshelhet. Här avses alltså inte arbetsfördelningen mellan tandläkarna. Tandläkare som ansvarar för en delfunktion kan ansvara för t.ex. verksamheten och utvecklingen vid en regional tandklinik eller ett odontologiskt delområde inom en stor kommun/samkommun eller ett samarbetsområde. Genom att utse tandläkare med ansvar för en delfunktion kan man trygga en tillfredsställande chefsverksamhet och på detta sätt stödja ett gott ledarskap.

Vid bestämningen av den uppgiftsrelaterade lönen för en hälsocentraltandläkare som utsetts till ansvarig läkare för en delfunktion beaktas extra uppgifter eller extra ansvar enligt § 9 mom. 1 punkt 3.2 i lönekapitlet i AKTA från det att förordnandet börjar gälla till dess att det upphör, varefter tandläkarens lön bestäms på nytt enligt den ändrade grunden.

6 7 Tandläkare med undervisnings- och handledningsuppgifter

Vid bestämningen av lönen för tandläkare med undervisnings- och handledningsuppgifter bör beaktas vilken inverkan undervisnings- och handledningsuppgiften har på arbetets svårighetsgrad. Vid bestämning av lönen ska också åtgärdsarvoden som betalas för ordinarie arbetstid beaktas. En så rättvis lönebildning som möjligt främjar kvaliteten på undervisningen och handledningen.

~~Tandläkare med undervisnings- och handledningsuppgifter avses tandläkare som undervisar/handleder personer som avlägger odontologie licentiatexamen, ST-tandläkare, personer som fullgör praktisk tjänstgöring och personer som genomgår fördjupad praktik.~~

Med tandläkare med undervisnings- och handledningsuppgifter avses tandläkare som undervisar/handleder personer som avlägger odontologie licentiatexamen eller genomgår fördjupad praktik, ST-tandläkare samt sådana tandläkare som inte har självständig rätt att utöva yrke.

I fråga om tutorverksamhetens inverkan på den uppgiftsrelaterade lönen eller det individuella tillägget, se tillämpningsanvisningen för § 6 i lönekapitlet.

Exempel

Exempelvis i fråga om handledning under fördjupad praktik är utgångspunkten

att handledningsuppgiftens inverkan på lönen bedöms i arbetsvärderingen och att den således beaktas i den uppgiftsrelaterade lönen. Vid bestämning av lönen ska dessutom åtgärdsarvoden som betalas för ordinarie arbetstid beaktas. Om handledningsuppgiften är tidsbegränsad, betalas ~~uppgiftstilläggen~~ **högre uppgiftsrelaterad lön** för denna tid.

§ 2 Åtgärdsarvoden

mom. 1 För åtgärder som nämns i åtgärds katalogen för tandläkare vid hälsocentraler betalas åtgärdsarvoden enligt ersättningstabellen till tandläkare när åtgärderna utförs under ordinarie arbetstid eller jourtid och till tandläkare som arbetar full arbetstid när åtgärderna utförs som kliniskt mertidsarbete.

mom. 2 Åtgärdsarvoden från 1.1.2019

Arvoden och ersättningar	Ordinarie arbetstid		Kliniskt mertidsarbete	Jour	Förstahjälpsbesök
Åtgärdsarvoden		Över 30 tim./v., vardagar efter kl. 18.00 och under veckoslut*			
Åtgärdsgrupper TKHL	€	€	€	€	€
2	2,10	3,85	3,85	3,85	3,85
TKHL 3	3,99	7,04	7,04	7,04	7,04
TKHL 4	5,07	7,04	7,04	7,04	7,04
TKHL 4 B	8,38	11,63	11,63	11,63	11,63
TKHL 5	11,60	15,85	15,85	15,85	15,85
TKHL 6	16,74	20,74	20,74	20,74	20,74
TKHL 7	28,28	35,07	35,07	35,07	35,07

Arvoden och ersättningar	Ordinarie arbetstid	Kliniskt mertidsarbete	Jour	Förstahjälpsbesök
Tandläkare som ensam utför kliniskt mottagningsarbete (utan assisterande personal)	Ovan nämnda åtgärdsarvoden höjda med 30 %*			

* Se definition på veckoslut i tillämpningsanvisningen för § 3.

* Förhöjningen gäller inte åtgärderna TKHL 204, 305 (utlåtande), 307, 309, 311, 409, 420, 428, 429, 457, 462 och 528

Tillämpningsanvisning

För följande åtgärder avviker arvodena i tandläkarnas åtgärds katalog från beloppen i tabellen ovan: TKHL 223, 224, 227, 301.

Gränsen på 30 timmar för kliniskt arbete ska kontrolleras en gång per vecka. Det rekommenderas att den maximala arbetstiden i kliniskt arbete inte överstiger 7 timmar per dag.

mom. 3 — Ändringar i datasystem får inte leda till att arvoden enligt läkaravtalet inte betalas i tid eller att de betalas felaktigt. Då ett datasystem byts ut eller stora ändringar görs i ett system ska arbetsgivaren ta i bruk en utbetalning av kalkylerade åtgärdsarvoden tills systemet fungerar, dock för minst 3 månaders tid. De kalkylerade åtgärdsarvodena bestäms på basis av varje tandläkares individuella åtgärdsarvoden. Som grund för kalkyleringen kan användas de åtgärdsarvoden som betalats ut under det föregående kvalifikationsåret. Om en tandläkare inte har varit anställd hos arbetsgivaren under det föregående kvalifikationsåret, betalas som kalkylerat arvode ett genomsnittligt arvode för tandläkare som arbetar hos arbetsgivaren i likartade arbetsuppgifter. Lönebetalningen ska korrigeras i enlighet med läkaravtalet så snart som möjligt.

Tillämpningsanvisning

På dem som omfattas av läkaravtalet tillämpas bestämmelsen om lönebetalning i AKTA kap. II § 18. Paragrafens mom. 1 lyder: "om betalningen av arvodet förutsätter att en utredning över vidtagna åtgärder visas i form av en räkning, betalas arvodet senast under den kalendermånad som följer efter att räkningen lämnades in." Om en fordran försenas, uppkommer för löntagaren en sådan räntefordran som omfattas av räntelagen (633/82).

Temporärt mom. 4

~~Vid beräkningen av höjningen av den ordinarie lönen enligt § 3 och 5 i lönekapitlet i LÄKTA för kvalifikationsåret 1.4.2020–31.3.2021, beaktas endast de månader då befolkningen har tillhandahållits mun- och tandvårdstjänster som normalt.~~

§ 3 Besöksarvoden för kliniskt mertidsarbete och förstahjälpsbesök under ledig tid

mom. 1 För varje patient som en tandläkare med full arbetstid behandlar under kliniskt mertidsarbete betalas besöksarvode enligt ersättningstabellen i mom. 2.

mom. 2 Besöksarvoden från 1.1.2019

Arvoden och ersättningar	Kliniskt	Förstahjälpsb
--------------------------	----------	---------------

	mertidsarbete	esök
Besöksarvoden	€	€
Patientbesök hos tandläkaren a) under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	a) 9,90 b) 9,90	
Separat besök av tandläkare hos patient a) under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	a) 12,61 b) 12,61	
Besök som tandläkaren gör på hälsocentral eller annan vårdplats under sin lediga tid för att ge första hjälpen a) under veckoslut a1) för följande patienter/samma besök b) under någon annan jourtid b1) för följande patienter/samma besök		a) 21,60 a1) 9,90 b) 16,21 b1) 4,50
Separat besök av tandläkare hos patient, då besöket varar över 45 minuter. Tillägg för varje påbörjad kvartstimme (i besökstiden inräknas restiden enligt snabbaste rutt) a) under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	a) 4,14 b) 4,14	a) 5,23 b) 4,14
Tandläkare som ensam utför kliniskt mottagningsarbete (utan assisterande personal)	Ovan nämnda besöksarvoden höjda med 30 %	

Tillämpningsanvisning

För varje patient betalas endast ett besöksarvode enligt tabellen, även om flera undersöknings- och behandlingsåtgärder som inverkar på arvodet vidtas under samma besök.

Med veckoslut avses i ovanstående tabell tiden från fredag kl. 18.00 till måndag kl. 8.00, samt från kl. 18.00 vardag före söckenhelg, julafton eller midsommarafton till påföljande vardag kl. 8.00.

Tandläkare gör sällan separata besök hos patienter. Besöken gäller i allmänhet bara patienter som vårdas på vårdinrättning eller vårdavdelning.

Anmärkning

Ersättningarna för arbetsplatsjour bestäms enligt § 11 mom. 1 i arbetstidskapitlet i detta avtal.

Grundersättningarna för fri jour bestäms enligt § 11 mom. 2 i arbetstidskapitlet i detta avtal och ersättningarna för arbetad tid enligt § 11 mom. 1.

§ 4 Arvoden för kliniskt mertidsarbete för deltid arbetande tandläkare

Till en tandläkare som arbetar deltid betalas för kliniskt mertidsarbete som överstiger tandläkarens ordinarie arbetstid (deltiden) åtgärdsarvoden enligt arvodena för ordinarie arbetstid och 50 % av besöksarvodena för kliniskt mertidsarbete enligt ersättningstabellen i § 3. Om den sammanlagda ordinarie arbetstiden och mertidsarbetstiden för en deltid arbetande tandläkare överskrider den ordinarie arbetstiden för en heltid arbetande tandläkare, betalas för detta överskridande mertidsarbete åtgärds- och besöksarvoden enligt ersättningstabellerna (§ 2 och 3).

Till en tandläkare som arbetar deltid betalas förhöjningen på 30 % för kliniskt mertidsarbete utan assistans först när den ordinarie arbetstiden och mertidsarbetstiden sammanlagt överstiger en heltid arbetande tandläkares ordinarie arbetstid.

§ 5 Ersättning för förstahjälpsbesök under ledig tid

För besök som en tandläkare gör under sin lediga tid på en hälsocentral eller annan vårdplats för att ge första hjälpen betalas de besöks- och åtgärdsarvoden som framgår av ersättningstabellerna ovan (§ 2 och 3). Också ändamålsenliga resekostnader som föranleds av besöket ersätts.

Bilaga 3

Sjukhusläkare

I Löner

§ 1 Lönesättningen från 1.6.2022

Tjänstebeteckning/befattning	Grundlön €/mån.
<p>1 Överläkare/läkare i motsvarande ställning Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften</p> <p>1.1 Överläkare, förvaltningsöverläkare, avdelningsöverläkare vid universitetssjukhus</p> <p>L3SL1100</p>	5 981,62
<p>1.2 Övriga överläkare och biträdande överläkare/läkare i motsvarande ställning</p> <p>L3SL1200</p>	5 433,35
<p>2 Specialläkare Specialistläkare, avdelningsläkare med krävande uppgifter Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften Se tillämpningsanvisningen</p> <p>L3SL3200</p>	5 151,68
<p>3 Specialläkare Specialistläkare, avdelningsläkare Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften</p> <p>L3SL3100</p> <p>Bestämmelsen tillämpas även på en specialläkare specialistläkare som specialiserar sig i en annan specialitet i det fall att de specialisträttigheter som läkaren har från tidigare är till väsentlig nytta i den nuvarande tjänsten/befattningen.</p>	4 906,36
<p>4.1 En legitimerad läkare som i sammanlagt minst 3 år har utövat läkaryrket i en tjänst/befattning som kräver legitimering I fråga om arbetserfarenhetstillägg tillämpas AKTA kap. II § 12. För tillägget godkänns som anställning endast arbete som legitimerad läkare.</p> <p>L3SL4103</p>	4 033,63
<p>4.2 Legitimerad läkare L3SL4100</p>	3 521,13

<p>4 5 Medicine studerande Grundlön, oberoende av vilken läkartjänst/läkarbefattning den studerande sköter L3SL5000</p>	<p>2 626,17</p>
---	-----------------

Tillämpningsanvisning: Fördelningen av potten enligt § 3 i underteckningsprotokollet, se cirkulär 2/2021.

Tillämpningsanvisning

Förvaltningsnivåerna och befattningarna för ledningsuppgifter har olika benämningar i olika organisationer. Tjänstebeteckningen anger inte befattningens innehåll eller ställning i organisationen. Se närmare promemorian om läkaravtalets tillämpningsområde i bilaga 3 till cirkulär 9/2022.

I fråga om tillämpningen av lönesättningen och fastställandet av den uppgiftsrelaterade lönen, se tillämpningsanvisning 42 för § 1 i bilaga 1.

1 Anställda utanför lönesättningen och annat att observera om tillämpningsområdet

Läkaravtalet tillämpas också på anställda som står utanför lönesättningen.

En befattning som läkare i ledande ställning hör till tillämpningsområdet för LÄKTA, om det i uppgifterna ingår ledning av medicinsk substans, annat administrativt arbete som omfattas av LÄKTA eller i vissa fall även kliniskt arbete.

Administrativa ledningsuppgifter, där huvuduppgiften är ledning av hela resultatområdet, men inte ledning av eller uppgifter inom medicinska verksamheter, omfattas av AKTA.

Tjänsten som chefsöverläkare för ett sjukvårdsdistrikt och tjänsten som chefsläkare eller motsvarande tjänst i huvudsyssla vid sjukhus står utanför lönesättningen och lönen bestäms av arbetsgivaren. Utanför lönesättningen står också överläkare som är chefsläkare i bisyssla samt resultatansvariga överläkare.

När utvecklings-, forsknings- eller andra projektuppgifter förutsätter medicinsk kompetens är det fråga om en befattning som hör till tillämpningsområdet för LÄKTA. Beroende på befattningens innehåll kan den höra till någon lönepunkt, men också stå utanför lönesättningen.

2 Övriga överläkare och biträdande överläkare/läkare i motsvarande ställning

Med en läkare i motsvarande ställning avses en läkare som i fråga om ställning och uppgifter kan jämföras med en överläkare och vars huvuduppgift är att leda.

3 Specialläkare-Specialistläkare med krävande uppgifter

Uppgifterna består i huvudsak av kliniskt arbete (inkl. klinisk undersökning). Det är fråga om arbetsuppgifter som kräver omfattande fördjupad kompetens inom en specialitet. Den kompetens som krävs uppnås i regel genom cirka tio års arbete som ~~specialläkare~~ **specialistläkare**. Den kliniska kompetensen kan härstamma från flera specialiteter. **Jämfört med de grundläggande uppgifterna kräver uppgifterna fördjupad och/eller mer omfattande kompetens eller kunnande/specialkunskaper.**

Arbetsgivaren avgör vilka uppgifter som överförs till lönepunkten. Se närmare i cirkulär 2/2021.

4 Specialistläkare

Läkaren arbetar med grundläggande arbetsuppgifter inom sin specialitet och har grundläggande yrkeskunskap inom specialiteten.

5 Läkare vid uppfostrings- och familjerådgivningsbyråer

På läkarna vid uppfostrings- och familjerådgivningsbyråerna tillämpas lönepunkterna 2 och 3 i § 1 i denna bilaga, men § 2 i denna bilaga tillämpas inte.

6 Utbildning och handledning

Vid bestämningen av lönen för utbildare och handledare bör beaktas vilken inverkan undervisnings- och handledningsuppgiften har på arbetets svårighetsgrad. I fråga om tutorverksamhetens inverkan på den uppgiftsrelaterade lönen eller det individuella tillägget, se tillämpningsanvisningen för § 6 i lönekapitlet.

§ 2 Arvoden för läkarintyg och läkarutlåtande

Denna bestämmelse tillämpas inte på medicine studerande och läkare vid uppfostrings- och familjerådgivningsbyråer som avses i § 1 mom. 1 punkt 4 5.

För läkarintyg och läkarutlåtanden som inte anknyter till vården av en patient, betalas nedan nämnda arvoden till läkaren. En specialist i specialiteten i fråga får arvodet förhöjt med 50 %.

Ersättningstabell från 1.6.2022

Arvoden för läkarintyg och läkarutlåtande	Arvode/€
1 Läkarutlåtanden	
1.1 Kortfattat utlåtande med beskrivning av sjukdomen, kroppsskadan eller invaliditeten samt ett därpå grundat, motiverat utlåtande om invaliditetsgrad, behov av medicinering eller annan vård samt om motsvarande omständigheter (t.ex. ett B-utlåtande som behövs för ansökan om en förmån enligt sjukförsäkringslagen eller ett kortfattat C-utlåtande som ska fogas till en ansökan om pension eller invalidvård)	14,47
1.2 Utförligt utlåtande med beskrivning av sjukdomen, kroppsskadan eller	

invaliditeten samt ett därpå grundat, motiverat utlåtande om invaliditetsgrad, behov av medicinering eller annan vård, rätt till ersättning samt om livsfara och motsvarande omständigheter (t.ex. ett sådant B-intyg som behövs för ansökan om en förmån enligt sjukförsäkringslagen eller ett utförligt intyg som är avsett att ges till polis- eller vårdmyndigheter eller till andra myndigheter) eller utförligt tidskrävande utlåtande som är avsett att fogas till pensionsansökan 1.3	16,54
Utlåtande om rättshandlingsförmåga (t.ex. för uppgörande av testamente, tillstånd till äktenskap eller för beslut enligt lagen angående förmyndarskap)	24,82
2	
Läkarintyg och läkarutlåtanden på basis av undersökning och vård av en patient, när intyget eller utlåtandet riktas till den försäkringsanstalt som avses i 29 § i lagen om olycksfallsförsäkring, beroende på intygets eller utlåtandets art 2.1	
Vanligt läkarintyg	10,34
2.2	
Utförligt läkarintyg eller läkarutlåtande	18,09
2.3	
Ett omfattande och tidskrävande läkarintyg eller läkarutlåtande	24,82

Tillämpningsanvisning

För läkarintyg och läkarutlåtanden som anknyter till vården av en patient betalas inget arvode. Läkarintyget eller läkarutlåtandet anknyter till vården av en patient (och berättigar följaktligen inte till arvode), när intyget ges till en patient som vårdas eller undersöks på sjukhus eller poliklinik

- 1 för sjukledighet som ansöks hos arbetsgivaren
- 2 för intagning på en annan sjukvårdsinrättning
- 3 för utförande av sådana medicinska åtgärder som vården kräver (t.ex. avbrytande av havandeskap eller sterilisering).

Till bilaga 1 har fogats ett temporärt § 2 mom. 4 om beräkningen av den ordinarie lönen för kvalifikationsåret 1.4.2020–31..2021. Samma principer iakttas också i fråga om arvoden för intyg och utlåtanden enligt bilaga 3

II Jour

§ 3 Ersättning för arbetsplatsjour samt för arbetad tid under avvikande arbetsplatsjour och fri jour

Anmärkning

Ersättningarna för arbetsplatsjour bestäms enligt § 11 mom. 1 i arbetstidskapitlet.

Grundersättningarna för fri jour och avvikande arbetsplatsjour bestäms enligt § 11 mom. 2 i arbetstidskapitlet i detta avtal och ersättningarna för arbetad tid enligt § 11 mom. 1.

III Anställningsvillkor för innehavare av bitjänst/bibefattning

§ 4 Anställningsvillkor för innehavare av bitjänst/bibefattning vid universitetssjukhus

Anställningsvillkoren för de i 28 § i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) avsedda innehavarna av bitjänst/bibefattning bestäms enligt denna paragraf.

Protokollsanteckning

Vid universitetssjukhus tillämpas fortfarande övergångsbestämmelserna i § 6 mom. 7 i det läkaravtal som gällde 30.11.1994 (§ 6 mom. 7 i bilaga 35 till AKTA 1992–1993).

Tillämpningsanvisning

Här avsedda innehavare av bitjänst/bibefattning har sin huvudtjänst/huvudbefattning vid ett universitet och innehar därutöver en bitjänst/bibefattning vid ett universitetssjukhus. Bitjänster/bibefattningar som överläkare eller biträdande överläkare (professor) står utanför lönesättningen och arvodena bestäms av arbetsgivaren.

mom. 1 Grundlön

Till innehavare av bitjänst/bibefattning betalas minst följande uppgiftsrelaterade lön för sjukhusarbete:

		Grundlön €/mån. från 1.6.2022
L3SL9002	Krävande uppgifter som specialistläkare, avdelningsläkare (klinisk lärare eller motsvarande)	30 % av grundlönen i bilaga 3 § 1 punkt 2 (krävande uppgifter som specialistläkare eller avdelningsläkare)

L3SL9003	Specialistläkare (biträdande-lärare/överassistent/ klinisk lärare eller motsvarande)	30 % av grundlönen i bilaga 3 § 1 punkt 23 (specialläkare/ specialistläkare, avdelningsläkare)
L3SL9004	ST-läkare (assistent)	20 % av grundlönen i bilaga 3 § 1 punkt 23 (specialläkare/ specialistläkare, avdelningsläkare)

		Grundlön €/mån. från 1.6.2023
L3SL9002	Krävande uppgifter som specialistläkare, avdelningsläkare (klinisk lärare eller motsvarande)	35 % av grundlönen i bilaga 3 § 1 punkt 2 (krävande uppgifter som specialistläkare, avdelningsläkare)
L3SL9003	Specialläkare- Specialistläkare (biträdande-lärare/överassistent/ klinisk lärare eller motsvarande)	30,5 % av grundlönen i bilaga 3 § 1 punkt 23 (specialläkare/ specialistläkare, avdelningsläkare)
L3SL9004	ST-läkare (assistent)	20 % av grundlönen i bilaga 3 § 1 punkt 23 (specialläkare/ specialistläkare, avdelningsläkare)

mom. 2 Arbetserfarenhetstillägg

För innehavare av bitjänst iakttas bestämmelsen om erfarenhetstillägg i § 12 i lönekapitlet i AKTA.

Arbetserfarenhetstillägget beräknas på bitjänst innehavarens den

uppgiftsrelaterade lön lönen för innehavaren av

bitjänsten/bibefattningen. Som anställning som berättigar till tillägget betraktas även arbete i här avsedda bitjänster/bibefattningar.

mom. 3 Individuellt tillägg och uppgiftstillägg

Till en innehavare av bitjänst/bibefattning kan betalas, förutom det tillägg som avses i mom. 2 ovan, ett sådant individuellt tillägg som

avses i AKTA och ett separat uppgiftstillägg för extrauppgifter som ålagts tjänsteinnehavaren utöver de ordinarie uppgifterna.

Tilläggen får uppgå till högst 840,94 euro, om inget annat av särskilda skäl bestäms lokalt. Tilläggen utgör ordinarie lön.

mom. 4 Jourersättningar

Jourersättningen för innehavare av bitjänst/bibefattning bestäms enligt § 11 mom. 1 och 2 i arbetstidskapitlet, likväl så att såsom månadslön och ordinarie lön som avses i bestämmelserna om ersättning betraktas en ansvarig sjukhusläkares månadslön och ordinarie lön. Vid ersättning för arbetad tid under jour beaktas endast den tid som har använts för sjukhusläkaruppgifter. När arbetad tid under jour ersätts i ledig tid, ges den lediga tiden i form av veckolånga ledigheter. Från läkares arvode dras då av

en motsvarande andel, dvs. per vecka avdras arvodets belopp dividerat med 4,3.

Tillämpningsanvisning

Arbetstiden för innehavare av bitjänst/bibefattning Bitjänst innehavarnas arbetstid har inte fastställts i avtalet, utan tidigare allmänt omfattad praxis iakttas. Det är inte ändamålsenligt att dela upp universitetstjänsteinnehavarnas/-befattningshavarnas arbetstid i dels sjukhusarbete, dels uppgifter som hör till skötseln av tjänsten/befattningen vid universitetet.

Jourersättningen för innehavare av bitjänst/bibefattning bestäms i allmänhet på samma sätt som för andra sjukhusläkare. Som arbetad tid under jour betraktas endast tid i sjukhusläkaruppgifter. Om en läkare under jourtid utför uppgifter som hänför sig till huvudtjänsten/huvudbefattningen vid universitetet, beaktas den tid som använts för dessa uppgifter inte när den arbetade tiden under juren ska ersättas.

mom. 5a Semester och sjuk-, sjukfrånvaro, moderskaps- och faderskapsledighet

~~En bitjänst innehavares semester~~ För en innehavare av bitjänst/bibefattning bestäms semester, semesterpenning, sjukledighet/sjukfrånvaro och moderskaps- och faderskapsledighet bestäms på samma sätt som för en sjukhusläkare i huvudtjänst/huvudbefattning. Som i AKTA avsedd ordinarie lön betraktas den uppgiftsrelaterade lönen i euro som anges i mom. 1 jämte de eventuella tillägg som anges i mom. 2 och 3.

mom. 5b Semester och sjukfrånvaro samt graviditetsledighet och föräldraledighet

För en innehavare av bitjänst/bibefattning bestäms semester, semesterpenning, sjukfrånvaro, graviditetsledighet och föräldraledighet på samma sätt som för en sjukhusläkare i huvudtjänst/huvudbefattning. Som i AKTA avsedd ordinarie lön betraktas den uppgiftsrelaterade lönen i euro som anges i mom. 1 jämte de eventuella tillägg som anges i mom. 2 och 3.

Tillämpningsanvisning

Med anledning av familjeledighetsreformen har det gjorts ändringar i bland annat sjukförsäkringslagen, arbetsavtalslagen, lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden samt semesterlagen. I lagstiftningen finns det övergångsbestämmelser där det hänvisas till ikraftträdelsepunkten för ändringarna i sjukförsäkringslagen.

Bestämmelserna i detta moment (mom. 2 b) tillämpas om barnets

beräknade födelsedatum är 4.9.2022 eller senare, eller om dagen då adoptivbarnet tas i vård är 31.7.2022 eller senare.

Se § 11 i underteckningsprotokollet till detta avtal.

Bilaga 4

Sjukhustandläkare

§ 1 Lönesättningen från 1.6.2022

Sjukhustandläkarens tjänstebeteckning/befattning	Grundlön €/mån.
1 Övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning vid universitetssjukhus I punkt 1–4 förutsätts tandläkaren ha specialtandläkar-/specialistläkarrättigheter lämpliga för uppgiften L4SH1000	5 981,62
2 Övriga övertandläkare och biträdande övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning L4SH2000	5 433,35
3 Specialtandläkare med krävande uppgifter L4SH4200	5 151,68
4 Specialtandläkare L4SH4100	4 906,36
5 ST-tandläkare/läkartandläkare 5.1 En legitimerad tandläkare som i sammanlagt minst 3 år har utövat tandläkaryrket i en tjänst/befattning som kräver legitimering I fråga om arbetserfarenhetstillägg tillämpas AKTA kap. II § 12. För tillägget godkänns som anställning endast arbete som legitimerad tandläkare. L4SH7003	4 033,63
5.2 Legitimerad tandläkare L4SH7000	3 521,13

Tillämpningsanvisning: Fördelningen av potten enligt § 3 i underteckningsprotokollet, se cirkulär 2/2021.

Tillämpningsanvisning

I fråga om tillämpningen av lönesättningen, se tillämpningsanvisningarna 1 och 2 för § 1 i bilaga 2 och tillämpningsanvisningen för § 1 i bilaga 3.

Läkaravtalet tillämpas också på anställda som står utanför lönesättningen. Se närmare promemorian om läkaravtalets tillämpningsområde i bilaga 3 till cirkulär 9/2022.

§ 2 Åtgärdsarvoden för ordinarie arbetstid och kliniskt mertidsarbete

Till sjukhustandläkare i huvudtjänst betalas åtgärdsarvode för varje åtgärd som nämns i åtgärds katalogen för sjukhustandläkare:

Ersättningstabell från 1.6.2022

Åtgärdsgrupp	Ordinarie arbetstid		Kliniskt mertidsarbete
	Legitimerade tandläkare	Tandläkare med specialtandläkarrättigheter	Heltidsarbetande tandläkare med specialtandläkarrättigheter
	Arvode, €	Arvode, €	Arvode, €
SHL 4	0,92	1,92	14,96
SHL 5	1,10	2,30	19,57
SHL 6	1,39	2,87	29,72
SHL 7	1,85	3,83	29,72
SHL 8	2,74	5,50	52,70
SHL 9	3,29	6,58	54,89
SHL 10	3,85	7,68	60,40
SHL 11	5,50	11,53	71,37
SHL 12	7,91	16,48	96,62
SHL 13	10,01	20,86	–
SHL 14	12,40	26,36	–
SHL 15	17,56	32,94	–
SHL 16	27,70	57,42	–

Tillämpningsanvisning

Om flera tandläkare deltar i ett kirurgiskt ingrepp betalas till den huvudansvarige åtgärdsarvoden enligt taxan för tandläkare med specialtandläkarrättigheter, och till de övriga enligt taxan för legitimerade tandläkare.

Utbetalningen av åtgärdsarvode förutsätter att tandläkaren utför åtgärden m.m. helt självständigt och på eget ansvar. Tandläkare i specialiseringskedet anses kunna arbeta självständigt och på eget ansvar efter en s.k. inlärningsperiod som avtalas lokalt.

Se bilaga 2 § 2 mom. 3 om ändringar i patientdatasystem och bestämning av lönen.

Till bilaga 2 har fogats ett temporärt § 2 mom. 4 om beräkningen av den ordinarie lönen för kvalifikationsåret 1.4.2020–31.3.2021. Samma principer iakttas även i bilaga 4.

§ 3 Besöksarvoden för kliniskt mertidsarbete

Till sådana sjukhustandläkare i huvudtjänst/**huvudbefattning** som arbetar full arbetstid och har specialtandläkarrättigheter betalas besöksarvode för varje patient under kliniskt mertidsarbete enligt följande:

Ersättningstabell från 1.6.2022

Patientbesök	Arvode/€
Patientbesök hos tandläkaren	3,59
Separat besök av tandläkare hos patienten (tandläkaren tillkallas under sin lediga tid efter att ha lämnat arbetsplatsen)	22,64
Ett besök som varar över 45 min., tillägg för varje påbörjad kvartstimme (vid separat besök hos patienten inräknas restiden i besökstiden)	5,68

§ 4 Tillämpning av vissa bestämmelser i arbetstidskapitlet och bilaga 3

Utöver vad som sägs ovan tillämpas bestämmelserna om jourersättningar i § 9 och 11 i arbetstidskapitlet samt de bestämmelser i bilaga 3 som gäller anställningsvillkoren för innehavare av bitjänst/**bibefattning** vid universitetssjukhus.

Här avsedda innehavare av bitjänst/**bibefattning** är

		Grundlön €/mån. från 1.6.2022
L4SH9002	Krävande uppgifter som specialtandläkare (klinisk lärare eller motsvarande)	30 % av grundlönen i bilaga 4 § 1 punkt 3 (krävande uppgifter som specialtandläkare)
L4SH9003	Specialtandläkare (klinisk lärare eller motsvarande biträdande lärare/överassistent/	30 % av grundlönen i bilaga 4 § 1 punkt 3 (specialtandläkare)

	lektor/avdelningstandläkare)	
L4SH9004	ST-tandläkare (assistent)	20 % av grundlönen i bilaga 4 § 1 punkt 3 (specialtandläkare)

		Grundlön €/mån. från 1.6.2023
L4SH9002	Krävande uppgifter som specialtandläkare (klinisk lärare eller motsvarande)	35 % av grundlönen i bilaga 4 § 1 punkt 3 (krävande uppgifter som specialtandläkare)
L4SH9003	Specialtandläkare (klinisk lärare eller motsvarande-biträdande-lärare/överassistent/lektor/avdelningstandläkare)	305 % av grundlönen i bilaga 4 § 1 punkt 3 4 (specialtandläkare)
L4SH9004	ST-tandläkare (assistent)	20 % av grundlönen i bilaga 4 § 1 punkt 3 (specialtandläkare)

Tillämpningsanvisning

Angående bitjänster för övertandläkare och biträdande övertandläkare (professorer) utanför lönesättningen, se tillämpningsanvisningen för § 4 i bilaga 3.

Bilaga 5

Kommunala veterinärer

Veterinärer

I Löner

§ 1 a Lönesättningen från ~~1.8.2020~~ 1.6.2022

Tjänstebeteckning/befattning	Grundlön €/mån.	
	För uppgiften lämplig specialveterinärexamen	Legitimerad veterinär
1 Heltidsanställd hygieniker och veterinär som utövar tillsyn L5EL3000	4 619,86	4 466,09
2 Praktiserande veterinär som tjänstgör som chef för hälsoövervakningen eller som ansvarig veterinär * L5EL4000 – för uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet m.m. – för uppgifter vid praktik	4 619,86 2 096,34	4 466,09 1 824,19
3 Annan praktiserande veterinär L5EL5010 L5EL5000	2 096,34 –	– 1824,19

* Angående den tudelade uppgiftsrelaterade lönen i punkt 2, se punkt 4 i tillämpningsanvisningen.

Tillämpningsanvisning

Förvaltningsnivåerna och befattningarna för ledningsuppgifter har olika benämningar i olika organisationer. Tjänstebeteckningen anger inte befattningens innehåll eller ställning i organisationen. Se närmare promemorian om läkaravtalets tillämpningsområde i bilaga 3 till cirkulär 9/2022.

1 Anställda utanför lönesättningen

Utanför lönesättningen står den som är chef för miljö- och hälsoskyddet, förste-

~~stadsveterinär, ledande hygieniker, chef för hälsoövervakningen eller heltidsanställd hygieniker som arbetar som laboratoriechef.~~ En veterinär som leder en enhet för miljö- och hälsoskydd står utanför lönesättningen oberoende av benämning.

Läkaravtalet tillämpas också på anställda som står utanför lönesättningen.

En befattning som veterinär i ledande ställning hör till tillämpningsområdet för LÄKTA, om det i uppgifterna ingår ledning av veterinärmedicinsk substans, annat administrativt arbete som omfattas av LÄKTA eller i vissa fall även kliniskt arbete.

När utvecklings-, forsknings- eller andra projektuppgifter förutsätter veterinärmedicinsk kompetens är det fråga om en befattning som hör till tillämpningsområdet för LÄKTA. Beroende på befattningens innehåll kan den höra till någon lönepunkt, men också stå utanför lönesättningen.

2 Arbetsvärdering och bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen

När en veterinärs uppgiftsrelaterade lön fastställs inom den lönegrupp som ska tillämpas, bör enligt § 9 i lönekapitlet i AKTA bl.a. följande faktorer beaktas i fråga om arbetets svårighetsgrad och mängd:

- befolkningsunderlaget om arbetet omfattar flera kommuner, och också i övrigt samverkan mellan kommuner, t.ex. då större områden bildas och uppgifter som kräver specialisering kan koncentreras till någon eller några tjänsteinnehavare
- områdets näringsstruktur (t.ex. antalet industrianläggningar och andra anläggningar som ska övervakas och deras storlek och karaktär), specialuppgifter som anknyter till närbelägen gräns eller hamn
- antalet och arten av miljö- och hälsoskyddsuppgifter och miljötillståndsärenden, vilken sorts tjänster som säljs till utomstående och hur omfattande denna försäljning är
- eventuell specialkompetens som veterinären har nytta av i sin tjänsteutövning.

I lönen beaktas och stöds lokalt uppnående av målen i riksomfattande och regionala utvecklingsprojekt och planer, om detta väsentligt inverkar på omfattningen och arten av veterinärernas uppgifter eller medför avgörande omställningar i den inbördes arbetsfördelningen och uppgiftsarrangemangen (se punkt 1 i tillämpningsanvisningarna för § 9 i lönekapitlet i AKTA angående revidering av tjänsteinnehavares uppgiftsbeskrivning och omprövning av arbetets svårighetsgrad i samband med uppgiftsändringar).

3 Heltidsanställd hygieniker

Heltidsanställda hygieniker enligt § 1 punkt 1 omfattas av systemet med yleiskirje2209vtr-LS-liite-2-muuttuneet-maaraykset.docx

helhetslön (uppgiftsrelaterad lön, arbetserfarenhetstillägg och eventuellt individuellt tillägg) och helhetsarbetstid. Deras ordinarie arbetstid är i snitt 38 timmar 15 minuter i veckan (se § 2 mom. 1–4 i arbetstidskapitlet i läkaravtalet). Uppgifterna för heltidsanställda hygieniker består av de övervaknings- och inspektionsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddet som avses i veterinärvårdslagen (765/2009), laboratorieveterinäruppgifter, planering, handledning, rådgivning och information kring miljö- och hälsoskyddet och övriga myndighetsuppgifter som arbetsgivaren ålagt hygienikern, såsom uppgifter inom djurskyddet, miljö- och hälsoskyddet och bekämpning av djursjukdomar. Huvuduppgifterna för personer i ledande ställning och chefsställning är att leda och planera hälsoövervakningen och att sköta övriga administrativa myndighetsuppgifter.

4 Praktiserande veterinär som tjänstgör som chef för hälsoövervakningen eller som ansvarig veterinär

En praktiserande veterinär som avses i § 1 punkt 2 ansvarar i enlighet med en instruktion eller ett myndighetsbeslut för uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet och andra ovan i punkt 3 nämnda uppgifter och sköter dessutom en veterinärpraktik. Om kommunen/samkommunen inte har någon hel- eller deltidsanställd hygieniker och ingen annan kommun/samkommun har fått i uppdrag att sköta de uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet och de övriga uppgifter som enligt gällande lagstiftning ska skötas av en veterinär, anses en av veterinärerna vara verksam i de uppgifter som avses i denna punkt.

Den uppgiftsrelaterade lönen för en sådan veterinär bestäms enligt lönesättningen på basis av den tid som avdelats för uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet (övervakning, inspektion m.m., se punkt 3 ovan) och en chefs/en ansvarig veterinärs administrativa myndighetsuppgifter och av den tid som i medeltal används för praktiken (när grundlönen bestäms enligt förhållandet mellan dessa arbetstider utgår man från full arbetstid på 38,25 veckotimmar). Bestämmelsen tillämpas när den arbetstid som bestämts för uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet och administrativa uppgifter i genomsnitt är 3–33 timmar per vecka. Grundlönen justeras vid behov årligen i motsvarande mån som uppgifterna ändras. Den i bestämmelsen avsedda lönen för praktiserande veterinärer kan också avtalas på något annat sätt mellan kommunen/samkommunen och veterinären.

Exempel

Den arbetstid som bestämts för uppgifter som chef för hälsoövervakningen/ansvarig veterinär och uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet är i genomsnitt 15 timmar 18 minuter per vecka, vilket är 40 % av en arbetstid på 38,25 timmar.

Grundlönen bestäms då enligt följande: $40/100 \times$ (grundlönen enligt tabellen, punkten för uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet m.m.) $+ 60/100 \times$ (grundlönen enligt tabellen, punkten för uppgifter vid praktik). Vid bestämningen av grundlönen beaktas i arbetsvärderingen i fråga om miljö- och

hälsoskydd m.m. de faktorer som anges i punkt 2.

5 Annan praktiserande veterinär

5.1 Lönesystem och uppgifter

Lönen för övriga praktiserande veterinärer enligt § 1 punkt 3 består av den ordinarie lön som arbetsgivaren betalar och av de arvoden som anges i den kommunala veterinärtaxan. De praktiserande veterinärerna omfattas alltså inte av systemet med helhetslön och deras ordinarie arbetstid har inte bestämts i avtalet. Därför bestäms lönen för vikarier m.fl. för en ofullständig kalendermånad alltid som dagslön oberoende av längden på vikariens anställning (jfr § 19 i lönekapitlet i AKTA).

Tillsyns- och inspektionsuppgifter och andra myndighetsuppgifter

Grundlönen för praktiserande veterinärer enligt § 1 punkt 3 ovan anses utöver tjänsteveterinärernas åligganden enligt veterinärvårdslagen innefatta i genomsnitt 3 timmar i veckan av övervaknings- och inspektionsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddet och andra myndighetsuppgifter som arbetsgivaren ålagt.

Också en praktiserande veterinär till vars uppgifter inte i regel hör tillsynsuppgifter enligt 15 § 3 mom. i veterinärvårdslagen och/eller uppgifterna inte ingår i de tre timmar som anges i föregående stycke kan ändå tillfälligt bli tvungen att sköta dessa tillsynsuppgifter. I så fall betalas den praktiserande veterinären timlön för den tid som åtgått för en sådan uppgift inklusive restiden. Till den tid som använts för uppgiften räknas beredning och efterarbete som har direkt anknytning till tillsynsuppgiften.

Timlönen räknas på den lön som bildas antingen av minst grundlönen för en legitimerad veterinär som verkar som heltidsanställd hygieniker och av ett på denna lön beräknat arbetserfarenhetstillägg eller av den uppgiftsrelaterade lönen för en heltidsanställd tillsynsveterinär med motsvarande arbete i kommunen och av ett på denna uppgiftsrelaterade lön beräknat arbetserfarenhetstillägg för ovan nämnda praktiserande veterinär. Divisorn för timarvodet är 160. Till den del som den praktiserande veterinären sköter en sådan tillsynsuppgift under obekväm arbetstid enligt § 1 i arbetstidskapitlet betalas för den tid som använts för uppgiften inklusive restiden ersättningar för obekväm arbetstid enligt bestämmelsen i fråga. Veterinären ska inom den tid som arbetsgivaren förutsätter lämna in en specificerad redogörelse för tillsynsuppgifterna och den tid som använts för dem.

Om en praktiserande veterinärs uppgifter till följd av regionala samarbetsprojekt eller liknande projekt eller lagändringar ändras väsentligt och bestående i fråga om omfattningen av uppgifterna inom miljö- och hälsoskyddet etc. fastställs den uppgiftsrelaterade lönen på nytt med stöd av bestämmelsen om praktiserande veterinärer som tjänstgör som ansvariga veterinärer i § 1 punkt 2 (se tillämpningsanvisning 4 för § 1 ovan).

Arbetsgivaren och veterinären kan också ingå någon annan överenskommelse om lönen för tillsynsuppgifter. Då tillämpas inte bestämmelsen om minimigrundlön i § 1.

Anmärkning

De inkomster som ska beaktas i en kommunalveterinärs pension bestäms i 85 § 5 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016).

5.2 Vissa arbetsarrangemang för praktiserande veterinärer

Till uppgifterna för praktiserande veterinärer hör i allmänhet förutom veterinärhjälp även myndighetsuppgifter (bl.a. djurskydd, smittsamma sjukdomar, övervakningsuppgifter enligt livsmedelslagen) som kan kräva ett längre sammanhängande arbetspass under arbetsdagen (vardagar dagtid) och/eller som det är motiverat att försöka förlägga till vissa på förhand bestämda tider. Med tanke på dylika situationer kan man t.ex. avtala inom kommunen/samkommunen eller mellan kommuner som hör till en jourring e.d. att sjukbesök vid brådskande sjukdomsfall under en viss tid styrs till andra veterinärer inom området. Dessa arbetsarrangemang ordnas mellan veterinärerna enligt reciprocitetsprincipen. Det är alltså inte fråga om veterinärjour som gäller veterinärvård för vilken jourersättning betalas.

5.3 Vissa jourhavande veterinärer

Med vissa jourhavande veterinärer avses andra veterinärer än kommunens/samkommunens veterinärer eller veterinärer som hör till en avtalad jourring. Utgångspunkten är att sådana veterinärer anställs, beroende på uppgifterna, i tidsbegränsade tjänste- och arbetsavtalsförhållanden (t.ex. jourhavande veterinärer för ett veckoslut eller för något annat jourskift). Uppgifter där offentlig makt utövas kan skötas endast i tjänsteförhållande. **Se 87 § 2 mom. i kommunallagen (410/2015) angående anställning i ett tjänsteförhållande utan att en tjänst inrättats.**

I fråga om lönen för veterinärer som enbart deltar i veterinärjouren finns inga avtalsbestämmelser. Ofta betalas grundersättning för jour enligt § 6 och dessutom har de rätt till arvoden enligt taxan, men arvodesgrunderna kan variera.

§ 2 ~~Kommunala veterinärtaxan~~ **Veterinärtaxan**

- mom. 1** Praktiserande veterinärer har rätt att för veterinärhjälp som de ger och för intyg som de utfärdar ta ut arvoden av djurets ägare eller innehavare enligt gällande kommunala veterinärtaxa.

- mom. 2** -En heltidsanställd hygieniker som utöver sin ordinarie arbetstid har ålagts att delta i jour som gäller veterinärvård har rätt att ta ut arvoden enligt den taxa som avses i mom. 1.

Tillämpningsanvisning

1 Grunden för taxan

~~Den kommunala veterinärtaxan~~ **Veterinärtaxan** grundar sig på bestämmelserna i 19 § i veterinärvårdslagen och 2 § i lagen om kommunala **kommunernas och välfärdsområdenas** tjänstekollektivavtal. ~~Kommunala arbetsmarknadsverket~~ **Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT** och FOSU rf avtalar om arvodena i taxan. ~~Den kommunala veterinärtaxan~~ **Veterinärtaxan** tillämpas normalt också i de fall då kommunen på basis av 22 § i veterinärvårdslagen ersätter nyttodjurets ägare eller innehavare för en del av de resekostnader, besöksavgifter och åtgärdsavgifter som anges i taxan.

2 Resekostnader

Resekostnaderna vid sådan veterinärhjälp som avses i ~~den kommunala veterinärtaxan~~ betalas av djurägaren i enlighet med § 7 mom. 3 i taxan. Är det fråga om en tjänste- eller tjänsteförättningsresa som inte gäller sådan veterinärhjälp som anges i taxan, betalas resekostnadsersättningarna enligt bilaga 16 (ersättningar för resekostnader) i AKTA.

3 Heltidsanställda hygieniker

Om en heltidsanställd hygieniker utanför sin ordinarie arbetstid, t.ex. när en praktiserande veterinär är förhindrad, blir tvungen att göra ett besök av förstahjälpkaraktär e.d. har hygienikern rätt att ta ut de arvoden som anges i veterinärtaxan av djurets ägare. Den ordinarie arbetstid som åtgått för besöket behöver därför inte arbetas in, men rätten till arbetstidsersättningar enligt arbetstidskapitlet i läkaravtalet uppstår först när den ordinarie arbetstiden för den heltidsanställda hygienikern har överskridits.

Arbetstidsersättningar betalas inte heller när en hygieniker utanför sin ordinarie arbetstid blir tvungen att utföra ett besök av förstahjälpkaraktär e.d. för vilket hygienikern har rätt att ta ut de arvoden som anges i taxan av djurets ägare.

II Vilotider

§ 3 Veckovila

mom. 1 **Övergångsbestämmelse**

~~De nya bestämmelserna om veckovila träder i kraft 1.1.2021.~~

mom. 2-1 Veterinärens arbete organiseras med femdagars arbetsvecka som grund, om detta är möjligt med tanke på att veterinärvårdens funktioner ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

mom. 3-2. Veterinärens tjänsteutövningsskyldighet ska ordnas så att tjänsteinnehavaren en gång per kalendervecka får en minst 35 timmar lång oavbruten ledighet, som i mån av möjlighet ska förläggas i samband med söndagen. Veckovilan får ordnas så att den uppgår till 35 timmar i genomsnitt under en period av 14 dygn. Tjänsteinnehavaren ska dock få en oavbruten ledighet på minst 24 timmar i veckan.

mom. 4-3 Veckovilan genomförs med hjälp av jourledigheter enligt § 4, om den inte kan ordnas på annat sätt.

mom. 5-4 På veterinärer tillämpas inte den bestämmelse om ersättning för förlust av ledighet per vecka som anges i § 6 i arbetstidskapitlet i detta avtal.

mom. 6-5 Med veterinärens medgivande kan arbetet temporärt arrangeras på något annat sätt än vad som anges ovan i denna paragraf.

Tillämpningsanvisning

Femdagars arbetsvecka innebär att en veterinär i regel arbetar tjänstetid alla vardagar (må–fr) i månaden, se 11 § i veterinärvårdslagen (765/2009) (hänvisningsbestämmelse).

Med veckovila avses att tjänsteinnehavaren under en kalendervecka ska få en oavbruten ledighet på i genomsnitt 35 timmar, under vilken tjänsteinnehavaren inte utför arbete. Om en tjänsteinnehavare inte har arbetat hela veckan till exempel på grund av en söckenhelg, semester eller någon annan tjänstledighet, och ledigheten uppfyller kravet på veckovila enligt mom. 2, anses veckovilan ha uppfyllts. Sjukledighet och tillfällig vårdledighet utgör inte sådan veckovila som avses här.

Beviljandet av veckovila som avses i avtalet görs möjligt genom sådana veckosluts- och vardagsjourarrangemang som är ändamålsenliga med tanke på veterinärvården samt vid behov genom vikariearrangemang. Utgångspunkten är att lediga dagar beviljas genom vardags- och veckoslutsjourarrangemang enligt reciprocitetsprincipen så, att kommunens/samkommunens egna

veterinärer sköter varandras uppgifter utan vikarier och utan särskild ersättning.

§ 4 Veterinärers jourledighet

~~De nya bestämmelserna om jourledighet träder i kraft 1.1.2024.~~

Om en veterinär har jour under ett veckoslut, får veterinären en jourledighet per 32 jourtimmar som utförs under ett och samma veckoslut. Om en veterinär har jour ett helt veckoslut (fredag kl. 16–måndag kl. 8), får veterinären två lediga dagar. Jourledigheterna ska förläggas så att veckovilan enligt § 3 mom. 3 uppfylls.

För jour under långfredag, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag, midsommarafton samt dagar då nyårsdagen, trettondagen, första maj, självständighetsdagen, julafton, juldagen eller annandag jul infaller på en annan dag än en lördag eller söndag får en veterinär en jourledighet för varje hel söckenhelgjour.

Veterinärerna får en jourledighet per 64 jourtimmar som ersatts som vardagsjour.

Tillämpningsanvisning

Med jourledighet avses att veterinären är befriad från sin tjänsteplikt och jourskyldighet. Jourledigheterna ska förläggas så att veckovilan enligt § 3 uppfylls. För veterinärer innebär jourledighet inte att jourersättningarna byts till ledig tid.

När veterinärvårdens funktioner och jourverksamhet organiseras bör man se till att veterinärernas bundenhet till arbetet inte blir oskälig med tanke på arbetsbelastningen och arbetshälsan.

Det rekommenderas att veterinärer har jour **i snitt** högst var femte vardag och **vart femte veckoslut**. **En veterinär bör inte ha jour mer än två vardagar i följd.**

Jouren under veckoslut bör fördelas mellan veterinärerna, om arrangemanget möjliggör en ändamålsenlig veterinärvård.

Om en veterinär har jour hela veckoslutet rekommenderas det att veterinären har jour högst vart femte veckoslut.

~~När en utomstående veterinär behövs för skötseln av uppgifterna kan en sådan veterinär anställas som tjänsteinnehavare för viss tid eller i arbetsavtalsförhållande. Se 87 § 2 mom. i kommunallagen (410/2015) angående anställning i ett tjänsteförhållande utan att en tjänst inrättats.~~

Arbetsgivaren ska befria gravida tjänsteinnehavare från nattarbete kl. 23–6 och

anvisa tjänsteinnehavaren arbete under annan tid än kl. 23–6, om jour nattetid enligt ett läkarutlåtande är skadligt för den gravida tjänsteinnehavarens hälsa eller fostrets hälsa och utveckling.

Efter 28:e graviditetsveckan rekommenderas, med beaktande av veterinärens arbetsförmåga, att veterinären helt befrias från jour skyldighet. Om det av verksamhetsbetingade skäl inte är möjligt att befria tjänsteinnehavaren från jour ska hennes jourskift minskas eller förkortas.

Arbetsgivaren kan alltid befria en tjänsteinnehavare från jour skyldigheten eller minska/förkorta jourskiftet oberoende av antalet graviditetsveckor, om det är befogat med hänsyn till tjänsteinnehavarens arbetsförmåga och övriga omständigheter.

Om juren på veckoslutet har fördelats mellan två veterinärer (skiftbytet har avtalats t.ex. till lördagar kl. 20–22), är det ändamålsenligt att komma överens om att båda veterinärerna får en jourledighet för den delade veckoslutsjuren.

Tillämpningsanvisning

Alternativt kan en veterinärs jourledigheter också beräknas direkt på basis av utförda jourtimmar för att möjliggöra flexibla jourarrangemang.

Varje 64 jourtimmar ger i ledighet ett antal timmar som beräknas med följande koefficient:

- 1 när det är fråga om jour vardagar kl. 16–8.
- 1,6 när det är fråga om jour på söckenhelger.
- 2 när det är fråga om jour på veckoslut.

Jourledigheterna ska tas ut som hela dagar.

De i detta avtal avsedda lediga dagarna ska ges i form av ledighet, och penningersättning kan inte ges i stället. Om de lediga dagarna inte tas ut t.ex. på grund av att veterinärens tjänsteförhållande avslutas, betalas penningersättning inte för de outtagna lediga dagarna.

Då veckovilan har uppfyllts, kan de återstående lediga dagarna hållas vid en tidpunkt som är ändamålsenlig med hänsyn till veterinärvårdens funktioner. Antalet lediga dagar får dock uppgå till högst 20. Arbetsgivaren ska se till att jourledigheterna tas ut inom rimlig tid, så att det inte samlas mer än 20 dagar.

§ 5 Övergångsbestämmelse

~~De lediga dagar som intjänats i enlighet med bilaga 5 § 3 mom. 2 i LÄKTA 2018–2019 ändras till sådana jourledighetsdagar som avses i § 4. De dagar som överstiger 20 dagar måste tas ut senast 31.12.2020, om detta~~

är möjligt med tanke på att veterinärvårdens funktioner ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

III Jour

§ 6 5 a Jourersättningar

Grundersättning

Till en veterinär som beordrats jour som gäller veterinärvård betalas i grundersättning för jour för varje jourtimme:

- 1 från fredag kl. 16.00 till måndag kl. 8.00 och från vardag som föregår söckenhelg, julafton och midsommarafton kl. 16.00 till följande vardag kl. 8.00 (s.k. helgjour) 31 %
- 2 under övrig tid (s.k. vardagsjour) 18 %

av den oförhöjda timlönen, som beräknas genom att grundlönen för en legitimerad veterinär som arbetar som praktiserande veterinär enligt § 1 punkt 3 multipliceras med 1,8.

§ 5 b

Till en veterinär som beordrats jour som gäller veterinärvård betalas i grundersättning för jour för varje jourtimme:

- 3 från fredag kl. 16.00 till måndag kl. 8.00 och från vardag som föregår söckenhelg, julafton och midsommarafton kl. 16.00 till följande vardag kl. 8.00 (s.k. helgjour) **9,78 €**
- 4 under övrig tid (s.k. vardagsjour) **5,73 €**

~~av den oförhöjda timlönen, som beräknas genom att grundlönen för en legitimerad veterinär som arbetar som praktiserande veterinär enligt § 1 punkt 3 multipliceras med 1,8.~~

De nya jourersättningarna träder i kraft 1.1.2023

Tillämpningsanvisning

Betalning av jourersättning förutsätter ett ~~jourarrangemang~~ **jourschema** som ~~den behöriga kommunala myndigheten~~ **arbetsgivaren har** fastställt och godkänt.

Till exempel för en självständighetsdag som infaller på en torsdag betalas i avtalet nämnd s.k. helgjourersättning från onsdagskvällen före självständighetsdagen till fredagsmorgonen efter självständighetsdagen.

För veterinärers jourtid betalas inte arbetstidsersättningar enligt ~~den allmänna delen~~ **arbetstidskapitlet** i detta avtal.

Åtgärds katalog för läkare vid hälsocentraler

Ingen ändring

Åtgärds katalog för tandläkare vid hälsocentraler ~~1.1.2021~~ **1.1.2023**

Allmänna anvisningar

- 1 Åtgärdsarvode betalas i samband med besök för varje i åtgärds katalogen nämnd åtgärd som tandläkaren utför, om inget annat anges vid respektive åtgärd.
- 2 Alla åtgärder som är nödvändiga för utförandet av en åtgärd ingår i åtgärden, om de inte nämns separat i åtgärds katalogen.
- 3 Särskilt viktigt är att den tid som används för behandling av patienten och de utförda åtgärderna står i rätt proportion till varandra.
- 4 Med tandläkare med specialkompetens inom de kliniska områdena avses specialtandläkare inom klinisk tandvård, oralkirurgi, ortodonti och odontologisk diagnostik.

Åtgärds katalog

(TKHL = åtgärdsgrupp)

TKHL	Ersättningsgilla åtgärder
TKHL 2	
204	Ortodontisk planering Skriftlig vårdplan för ortodontisk behandling med enkel apparatur (kryssdrag, slipningar).
205	Premedicinering Im-, iv-, pr- och po-medicinering jämte övervakning av patienten efter behandlingen.
212	Partiell extraktion av tand, hemisektion T.ex. extraktion av en rot från tand med flera rötter. Hemisektion av tand med flera rötter. Rotbehandling ingår inte.
214	Parodontologisk behandling, mycket begränsad eller begränsad Högst 20 min.
217	Tandextraktion
219	Pulpotomi
222 220	Fyllning på en yta Begränsad åtgärd för behandling av karies <ul style="list-style-type: none"> • fyllning på en yta • resinfiltrationsbehandling på fri tandyta • behandling av tänder med silverdiaminfluorid eller motsvarande ämne • stegvis exkavering av karies vid separat besök

- direkt överkappning av pulpa vid separat besök

TKHL	Ersättningsgilla åtgärder																					
223	Individuell ortodontisk screeningundersökning Bedömning av om ortodontisk behandling behövs och om sådan ska ges på mottagningstid som reserverats för patienten för just denna åtgärd. Arvodet betalas till endast en tandläkare åt gången. Hälften av arvodet för grupp 2 betalas.																					
224	Bedövning Per besök. Hälften av arvodet för grupp 2 betalas.																					
226	Kort delundersökning eller annan tidsmässigt motsvarande undersökning T.ex. återkontroll av riskpatient och efterkontroll av olycksfallspatient.																					
227	Cementerad ring, per tand Hälften av arvodet för grupp 2 betalas.																					
229	Åtgärd eller kontroll i samband med ortodontisk behandling, begränsad T.ex. separering, kort kontroll av löstagbar apparatur, extraoralt drag eller retentionstråd utan åtgärder.																					
230	Bettfysiologisk behandling, begränsad Högst 10 min.																					
231	Sammanbindning av tänder med fyllningsmaterial Åtgärden utgör en helhet.																					
TKHL 3																						
301	Totalundersökning av mun och tänder Åtgärden omfattar undersökning av tuggsystemet (bl.a. tänder, stödjevävnader och slemhinnor) samt diagnos. I samband med besöket utförs även nödvändiga förebyggande åtgärder, för vilka tandläkaren inte får något särskilt arvode. Arvodet bestäms enligt följande:																					
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Patientens ålder på undersökningsdagen</th> <th>Ordinarie arbetstid</th> <th>Kliniskt mertidsarbete</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>Över 30 tim./v., vardagar efter kl. 18.00 och under veckoslut*</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Arvode, €</td> <td>Arvode, €</td> </tr> <tr> <td>0–17 5 år</td> <td>1,98 5,00</td> <td>3,51 8,75</td> </tr> <tr> <td>6–21 18–64 år</td> <td>3,96 12,50</td> <td>7,01 21,88</td> </tr> <tr> <td>22–40 41–63 år</td> <td>7,93 9,90</td> <td>14,00 17,51</td> </tr> <tr> <td>minst 64 65 år</td> <td>11,89 15,00</td> <td>21,01 26,25</td> </tr> </tbody> </table>	Patientens ålder på undersökningsdagen	Ordinarie arbetstid	Kliniskt mertidsarbete		Över 30 tim./v., vardagar efter kl. 18.00 och under veckoslut*			Arvode, €	Arvode, €	0–17 5 år	1,98 5,00	3,51 8,75	6–21 18–64 år	3,96 12,50	7,01 21,88	22–40 41–63 år	7,93 9,90	14,00 17,51	minst 64 65 år	11,89 15,00	21,01 26,25
Patientens ålder på undersökningsdagen	Ordinarie arbetstid	Kliniskt mertidsarbete																				
	Över 30 tim./v., vardagar efter kl. 18.00 och under veckoslut*																					
	Arvode, €	Arvode, €																				
0–17 5 år	1,98 5,00	3,51 8,75																				
6–21 18–64 år	3,96 12,50	7,01 21,88																				
22–40 41–63 år	7,93 9,90	14,00 17,51																				
minst 64 65 år	11,89 15,00	21,01 26,25																				
	Tillämpningsanvisning Om en patients individuella undersökningsintervall på grund av sjukdomsfrekvens har fastställts vara längre än ett år, betalas arvodet årligen retroaktivt för det år då en undersökning har utförts men också för tiden mellan undersökningarna (arvode för mellanår) till den tandläkare som utfört den nya undersökningen. Arvode för s.k. mellanår kommer i fråga om tandläkaren fastställer																					

	undersökningsintervallen för en patient som inte behöver en undersökning varje år. Ett villkor för betalning av arvodet är att det finns en individuell vårdplan, att nästa undersökningstidpunkt är bestämd samt att den äger rum. I syfte att säkerställa en enhetlig praxis bland tandläkarna ska man på lokal nivå utarbeta skriftliga anvisningar bl.a. om hur följande undersökningstidpunkt registreras och det tidsintervall som iakttas lokalt.
TKHL	Ersättningsgilla åtgärder
	Arvodet betalas så länge patienten får vård hos tandläkaren. Tidpunkterna för undersökningarna följs i betalningen av arveden. Arvodet för s.k. mellanår bestäms enligt patientens ålder då det individuella undersökningsintervallet fastställdes.
303	Undersökning inom ett specialområde Undersökningen används t.ex. som underlag för rekonstruktion av bettet eller proportionerna i bettet och/eller behandling av stödjevävnaderna. Grundar sig förutom på klinisk undersökning också på t.ex. röntgenundersökning, mikrobiologisk undersökning och/eller gipsmodeller, t.ex. undersökningar som hänför sig till olika specialområden.
305	Konsultation eller utlåtande Omfattar vårdanvisningar och/eller skriftligt utlåtande. Ett villkor för betalning av konsultationsarvode är att den tandläkare som ger vårdanvisningarna antecknar dem i patientjournalerna. Ett utlåtande om en röntgenundersökning ska omfatta hela tanduppsättningen. Om ett utlåtande ges om flera röntgenbilder på en gång, betalas arvodet endast en gång. Även utlåtanden till försäkringsanstalten och myndigheterna ingår i åtgärden. Till specialtandläkare betalas arvodet multiplicerat med 1,5.
307	Skriftlig vårdplan för remitterad patient
308	Biopsi Även redogörelse av resultatet för patienten och eventuell remiss till fortsatt behandling ingår.
309	Planering av ortodontisk eller protetisk behandling Planering av avtagbar/fast ortodontisk apparatur eller protetisk konstruktion inklusive skriftlig vårdplan och vid ortodontisk behandling avtryck för apparatur. Högst 20 min.
310	Inprovning av löstagbar apparatur, patienthandledning eller aktivering av apparatur
311	Vårdplan för totalundersökning av mun och tänder Åtgärden omfattar en skriftlig vårdplan med eventuella kostnadskalkyler samt en plan för korrigerande, förebyggande och uppföljande tandvård samt egenvård.
312	Åtgärd eller kontroll i samband med ortodontisk behandling T.ex. liten aktivering av fast apparatur/åtgärder utan lösgöring av bågen, justering av extraorala drag, liten aktivering av helix i munnen.
313	Reparation eller rebasering av tandprotes Reparation eller rebasering av tandprotes utan avtryck. Också sådan reparation som tandläkaren själv utför på mottagningen. Slipning av proteskant för läkning av skavsår ingår i andra åtgärder i denna bilaga. Exempelvis provisorisk rebasering för immediatprotes eller annan provisorisk rebasering.
314	Utvärdering av vårdrespons Utvärdering av stödjevävnads- och kariesbehandling i förhållande till fynden under totalundersökningen och förändringarna i dem. Utifrån utvärderingen bestäms intervallerna för uppföljningen med beaktande av hur väl egenvården fungerar. Till specialtandläkare betalas arvodet multiplicerat med 1,5.
315	Insättning av miniskruvar Kirurgisk insättning av miniskruvar. Betalas per skruv.

TKHL	Ersättningsgilla åtgärder
TKHL 4	
402401	<p>Fyllning av två eller tre ytor Åtgärd för behandling av karies</p> <p>Fyllningen omfattar en betydande del av två eller tre tandytor. Koden omfattar eventuell underfyllning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • fyllning på två eller tre ytor • fyllning på en yta, tillverkad utanför munnen • resininfiltrationsbehandling på tandens approximalyta • kariessanering i 3–6 tänder
405	<p>Frenuloplastik</p> <p>Operation(er) med olika kirurgiska metoder för förlängning av slemhinneband, per besök.</p>
406	<p>Borttagning av tumör i munslemhinnan</p> <p>Excision(er) av leukoplaki, lichen, verruca e.dyl., per besök.</p>
407	<p>Excision av gingivaförändring</p> <p>T.ex. borttagning av hyperplasi. Åtgärden 20–30 min.</p>
409	<p>Planering av bettfysiologisk behandling och/eller stödjevävnadsbehandling</p> <p>Skriftlig vårdplan som baserar sig på klinisk undersökning och/eller röntgenundersökning samt eventuell mikrobiologisk undersökning och analys av gipsmodeller.</p> <p>Till specialtandläkare betalas arvodet multiplicerat med 1,5.</p>
410	<p>Enklare hård- och/eller mjukvävnadsplastik</p> <p>Kirurgisk plastik av hård- och/eller mjukvävnader, per besök.</p>
411	<p>Vårdplan för totalundersökning av mun och tänder</p> <p>Åtgärden omfattar en skriftlig vårdplan med eventuella kostnadskalkyler samt en plan för korrigerande, förebyggande och uppföljande tandvård samt egenvård.</p>
413	<p>Åtgärder vid besök för medelsvår ortodontisk behandling</p> <p>Inprovning, slipning eller justering av aktivator eller motsvarande apparatur samt patienthandledning.</p> <p>Tillverkning av fast apparatur/käke, högst 6 bracketter.</p> <p>Lösgöring och/eller aktivering och fastsättning av båge för fast apparatur.</p> <p>Fastsättning av fabriks- eller laboratoriefremställd lingual- eller palatinalbåge med etsning eller cementering.</p> <p>Av tandläkaren framställd lingual-, palatinal- eller annan båge med lödningar.</p> <p>Inprovning av ansiktsbåge till extraoralt drag och/eller dragsystem samt patienthandledning. Av tandläkaren utförd reparation av ortodontisk apparatur.</p>
416	<p>Undersökning inom specialområde, medelsvår</p> <p>Denna kod tillämpas på specialtandläkare inom kliniska specialiteter och sådana hälsocentraltandläkare som saknar specialkompetens, men som utför sådana åtgärder.</p> <p>Grundar sig förutom på klinisk undersökning också på röntgenundersökning och/eller gipsmodeller.</p> <p>Till specialtandläkare med specialkompetens inom de kliniska områdena betalas arvodet multiplicerat med 1,5.</p>
420	<p>Telefonrådgivning till patient som behöver första hjälpen</p> <p>Avser telefonrecept och/eller råd per telefon under tjänstetid eller fritid.</p>

421	Fyllning av rotkanal, tand med en rotkanal
423	Fyllning på en yta, tillverkad utanför munnen
427	Besök för bettfysiologisk behandling Högst 20 min.
428	Planering av ortodontisk eller protetisk behandling, krävande Skriftlig arbetsplan ingår. Högst 30 min.

TKHL	Ersättningsgilla åtgärder
429	Utlåtande om röntgenundersökning, krävande Ett utlåtande om röntgenundersökning som är mer krävande än normalt. T.ex. ett utlåtande om CBCT-undersökningar av tänder och käkar (en käkhalva). Till en specialtandläkare med inriktning på odontologisk radiologi betalas arvodet multiplicerat med 1,5.
430	Insättning av mini-implantat Betalt per implantat endast vid stabilisering av helprotes för underkäke.
TKHL 4B	
451	Fyllning på två ytor, tillverkad utanför munnen Fyllningen ersätter en betydande del av två av tandens ytor.
453	Uttagning och återcementering av tandkrona eller mindre bro
455	Upprensning och preparation av rotkanal, tand med en kanal Omfattar upprensning av rotkanal, mätning av kanalens längd samt preparation.
456	Undersökning av patient i brådskande behov av första hjälpen Med patient i brådskande behov av första hjälpen avses en patient som tas emot på mottagningen i egenskap av en patient som behöver första hjälpen inom cirka ett dygn efter att patienten kontaktat hälsocentralen. Utöver nödvändiga undersökningar ingår också åtgärder inom första hjälpen som kan betraktas som mindre omfattande, t.ex. slipning av vass kant på fyllning, tand eller protes. Öppnande och medicinerings av tand, öppnande eller punktion av yttlig abscess under huden eller slemhinnan, borttagning av synligt främmande föremål i slemhinna, tandköttsficka eller mellan tänderna, stillande av blodflöde och/eller andra motsvarande åtgärder, per besök. Eventuell hänvisning till fortsatt vård ingår.
457	Planering inom ett specialområde, krävande Med krävande planering inom ett specialområde avses en vårdplan som grundar sig på TKHL 516 och som utförs av specialtandläkare inom kliniska specialiteter eller av en hälsocentraltandläkare som utför dessa uppgifter vid hälsocentralen. Om flera tandläkare deltar i planeringen är åtgärds-koden TKHL 457 för vårdplaneringens ansvariga tandläkare tandläkare som ansvarar för vårdplaneringen och TKHL 305 för de övriga tandläkarna. Till specialtandläkare med specialkompetens inom de kliniska områdena betalas arvodet multiplicerat med 1,5.
458	Fyllning av rotkanaler, tand med två rotkanaler
460	Parodontologisk behandling T.ex. avlägsnande av tandsten, kyrettage eller behandling av djupa tandköttsfickor. Minst 20 min.

461	Bettfysiologisk behandling, krävande Högst 30 min.
462	Planering av ortodontisk eller protetisk behandling, mycket krävande T.ex. analys med hjälp av ansiktsbåge och bettregistrering. Skriftlig arbetsplan ingår. Över 30 min.
463	Tillverkning av fast apparatur/käke, minst 7 bracketter

TKHL	Ersättningsgilla åtgärder
464	Besök för protetiskt arbete Innefattar omfattande preprotetiska åtgärder, precisionsavtryck, bettanalys med hjälp av ett schema eller inprovning av bro eller protes med skelett i anknytning till avtagbar och fast protetik, för varje besök.
465	Icke operativ extraktion av tand, krävande Innefattar åtskiljning av rötter i tand med flera rötter.
466	Båge för fast apparatur, enkel eller formbar
467	Tillverkning och tillfällig fastsättning av provisorisk tand- eller implantburen bro som görs på mottagningen
468	Restaurering av tandkrona för rotbehandling eller annan motsvarande stödåtgärd för rotbehandling av en tand Vid stor brist på tandmaterial lagning med en tillfällig eller slutlig fyllning före rotbehandling. Innefattar t.ex. borttagning av gammal tandfyllning och konstruktion av en tandpelare eller en omfattande och krävande tandfyllning för isolering av tanden under rotbehandling.
TKHL 5	
503	Avlägsnande av oral mjukdelstumör eller torii Avlägsnande av yttlig tumör under slemhinnan (t.ex. lipom, papillom, mucocel osv.) per besök.
505	Excision av gingivaförändring, krävande T.ex. omfattande gingivektomi, 30–60 min.
507	Fixering av luxationsskadad tand eller behandling av tandfraktur eller transplantation av tand Används då tand reponeras eller vid fixering av rotfraktur. Koden antecknas en gång per varje sådan skadad tand.
510	Reparation eller rebasering av tandprotes, krävande Protesreparation eller rebasering av protes som förutsätter avtryck. Inkluderar behövliga efterkontroller jämte åtgärder. Till specialtandläkare betalas arvodet multiplicerat med 1,5.
513	Fixation av käkfraktur
514/515	<ul style="list-style-type: none"> • Partiell krona eller fullkrona av fyllningsmaterial Krävande åtgärd för behandling av karies Fyllningen ersätter en betydande del av minst fyra av tandens ytor. <ul style="list-style-type: none"> • partiell krona eller fullkrona av fyllningsmaterial • fyllning på två ytor, tillverkad utanför munnen • kariessanering i minst 7 tänder

516	<p>Undersökning inom specialområde, krävande Med krävande undersökning inom ett specialområde avses en krävande och omfattande klinisk undersökning utförd av specialtandläkare inom kliniska specialiteter eller av en hälsocentraltandläkare som utför dessa uppgifter vid hälsocentralen. Till undersökningen ska ansluta sig en diagnos som bl.a. grundar sig på modell- och/eller röntgenanalys och/eller och på funktions- och och/eller ansiktsanalys.</p> <p>Till specialtandläkare med specialkompetens inom de kliniska områdena betalas arvodet multiplicerat med 1,5.</p>
517	<p>Inhalationssedation Innefattar inhalationssedation under ett besök jämte behövlig övervakning efter behandlingen.</p>
518	<p>Båge för fast ortodontisk apparatur, krävande</p>

TKHL	Ersättningsgilla åtgärder
519	<p>Slutgranskning av patient i specialtandläkares vård med tillhörande skriftlig epikris Vid ortodontisk behandling betalas arvodet multiplicerat med 1,5.</p> <p>Tillämpningsanvisning Denna kod tillämpas på tandläkare med specialkompetens inom de kliniska områdena och hälsocentraltandläkare som saknar specialistkompetens, men som under sin arbetstid utför sådana uppgifter.</p> <p>Koden används inte vid operativ extraktion av icke erupterad eller delvis erupterad tand.</p>
520	<p>Förberedelse av svårbehandlad patient I syfte att säkerställa en enhetlig praxis bland tandläkarna ska man på lokal nivå utarbeta skriftliga anvisningar.</p> <p>Då kod TKHL 520 används kan även andra åtgärds-koder i denna bilaga användas samtidigt.</p> <p>För patienter på en vård- eller omsorgsinrättning och patienter som stadigvarande vårdas på en hälsocentrals vårdavdelning betalas arvodet multiplicerat med 1,5 oberoende av var tandvården ges.</p>
521	<p>Behandling av svår störning i tandens hårdvävnad T.ex. AI, DI, MIH. Till specialtandläkare betalas arvodet multiplicerat med 1,5.</p>
523	<p>Upprensning och preparation av rotkanaler, tand med två kanaler Omfattar upprepning av rotkanaler, mätning av kanalernas längd samt preparation.</p>
524	<p>Avslutande åtgärder i samband med ortodontisk behandling Innefattar balanserande bettslipning och slipning av interdental ytor.</p>
525	<p>Uttagning, reparation och återcementering/återfastsättning av bro Över 30 min.</p>
526	<p>Bettfysiologisk behandling, mycket krävande Över 30 min.</p>
528	<p>Utlåtande om röntgenundersökning, mycket krävande T.ex. utlåtande om CBCT-undersökningar av tänder och käkar (två eller flera käkhalvor) eller ett annat mycket krävande utlåtande som baserar sig på flera olika röntgenundersökningar.</p> <p>Till en specialtandläkare med inriktning på odontologisk radiologi betalas arvodet multiplicerat med 1,5.</p>

529	Tillverkning av styrskena för protetisk åtgärd Inkluderar tagning av avtryck, inprovning och markering av de planerade implantatställena.
530	Fastsättning av resinfästad tandbro tillverkad utanför munnen Omfattar mellandelar och yt- eller inlay-fastsättning och/eller fastsättning i fåra på stödtänderna. Koden antecknas endast en gång, oberoende av hur många saknade tänder som ersätts.
531	Fyllning av rotkanaler, tand med tre eller fler rotkanaler
532	Fyllning på minst tre ytor, tillverkad utanför munnen Fyllningen ersätter en betydande del av minst tre av tandens ytor. Innefattar framtandsfasad som når över incisalkanten.

TKHL	Ersättningsgilla åtgärder
TKHL 6	
601	Plattprotes Inkluderar också nödvändiga efterkontroller inklusive åtgärder. Åtgärden avser också provisoriska delproteser.
602	Pontic i tandbro Om mellanlederna är t.ex. två, antecknas koden två gånger.
603 604	Partiell krona eller fullkrona, krävande Mycket krävande åtgärd för behandling av karies Tandkronan ska helt bestå av fyllningsmaterial. Åtgärden förutsätter svåra arbetsförhållanden eller t.ex. användning av kopparring. Fyllning på minst tre ytor, tillverkad utanför munnen
605	Excision av gingivaförändring, omfattande och krävande T.ex. omfattande gingivektomi. Över 60 min.
606	Parodontal flap-operation
607	Tandextraktion Bl.a. operativ extraktion av icke-erupterad eller delvis erupterad tand. Förutsätter extraktion av tand genom snitt och eventuellt extraktion av tand/rot genom borrar av tand och/eller ben samt suturering av sår.
609	Parodontologisk behandling, långvarig T.ex. avlägsnande av tandsten, omfattande och krävande kyrettagage eller behandling av djupa tandköttsfickor. Minst 30 min.
610	Upprensning och preparation av rotkanaler, tand med tre kanaler Omfattar upprensning av rotkanaler, mätning av kanalernas längd samt preparation.
611	Rotspetsresektion eller fenestration av cysta Rotbehandling ingår inte i åtgärden.
TKHL 7	
701	Parodontologisk behandling, komplicerad sjukdom samt komplicerad sjukdom – omfattande och krävande/mycket krävande
702	Krävande parodontal flap-operation och replantation och/eller gingivatransplantation Vid flap-operation område med minst 4 tänder.
703	Implantatburen eller implantat- och slemhinneburen helprotes eller delprotes
704	Partiell tandprotes med gjutet skelett
705	Insättning av tandimplantat
706	Framställning och inprovning av bettskena eller sömnapnéskena
707	På mottagningen tillverkad bro (en broenhet)
709	Sammanbindning av tänder med infattad eller ytfixerad förstärkning Åtgärden utgör en helhet.
710	Parodontologisk behandling, mycket långvarig Minst 45 min.
711	Tandkrona
712	Operativ extraktion av tand, krävande T.ex. djupt liggande icke-erupterad tand.
713	Slemhinneburen helprotes, krävande

TKHL	Ersättningsgilla åtgärder
714	Rotspetsresektion av tand med flera rötter eller exstirpation av käkcysta Rotbehandling ingår inte i åtgärden.
715	Upprensning och preparation av rotkanaler i tand med fyra eller flera rotkanaler, mycket krävande Omfattar upprensning av rotkanaler, mätning av kanalernas längd samt preparation.
716	Extra åtgärd vid krävande rotbehandling En krävande rotkanalsåtgärd som görs via rotkanalen, såsom avlägsnande av ett främmande föremål ur rotkanalen, reparation av kanalperforation eller inre resorption eller tillslutning av en öppen rotspets eller öppning/sökning av förträngda rotkanaler. Åtgärden kräver ofta mikroskop och ett separat besök. Arvodet betalas per besök.
717	Friläggning av tand Friläggning av intraossealt belägen tand.
718	Krävande rotfyllning Förutsätter specialinstrument eller specialteknik.

Åtgärds katalog för sjukhustandläkare

Inga ändringar